

JAARSTUKKEN 2019

VOORWOORD.....	3
INLEIDING	4
FINANCIELE HOOFDLIJN	5
I JAARVERSLAG 2019	7
1. PROGRAMMAVERANTWOORDING	9
1.1 Algemeen.....	9
1.2 Programma fysieke leefomgeving.....	9
1.3 Programma Afvalinzameling en -verwerking	21
1.4 Bedrijfsvoering	26
2. PARAGRAFEN	28
2.1 Weerstandsvermogen & risicobeheersing.....	28
2.2 Financiering	32
2.3 Bedrijfsvoering	35
2.4 Paragraaf Verbonden Partijen.....	41
2.5 Niet van toepassing zijnde paragrafen.....	42
II JAARREKENING 2019	43
3. OVERZICHTEN	45
3.1 Balans per 31 december 2019.....	45
3.2 Baten en lasten.....	47
3.3 Recapitulatie resultaat	48
3.4 Onderverdeling lasten naar overhead en programma's	48
4. TOELICHTINGEN.....	50
4.1 Waardering grondslagen jaarrekening.....	50
4.2 Toelichting op de balans per 31 december 2019	53
4.3 Niet in de balans opgenomen rechten en verplichtingen	59
4.4 Toelichting op overzicht van baten en lasten 2019	60
4.5 Incidentele baten en lasten.....	67
4.6 Financieel overzicht per taakveld BBV	68
4.7 Overzicht aanwending post onvoorzien.....	68
4.8 Declarabiliteit	69
4.9 EMU saldo.....	70
4.10 Wet Normering Topinkomens (WNT)	71
4.11 Bijdrage deelnemers.....	74
5. Overige gegevens	75
5.1 Belangrijke gebeurtenis na balansdatum.....	75
5.2 Controleverklaring van de onafhankelijke accountant	76
III BIJLAGE	81
1. Geactualiseerde risicoanalyse per 31 december 2019.....	83
2. Overzicht investeringen.....	84

VOORWOORD

Geachte collegeleden, raadsleden en Statenleden,

Met de afsluiting van het jaar 2019 laten we een jaar achter ons waar ons taakveld volop in de belangstelling stond en de maatschappelijke discussies rond milieuonderwerpen hoog oplaaen. Of het nu gaat over de PFAS of de stikstofdiscussie.

De ODBN was en is volop in ontwikkeling. We hebben onze basis steeds meer op orde en zetten daar dagelijks stappen in. Met onze systemen hebben we in 2019 verbeterlagen gemaakt om de organisatie en u als deelnemer steeds meer inzicht te geven in hoe wij onze kerntaken in uw leefomgeving zo goed en efficiënt mogelijk kunnen uitvoeren. In 2020 blijven we ons inzetten om verdere stappen te zetten en onze dienstverlening te verstevigen. Daarnaast is de verbouwing in De Vliert gestart om te zorgen voor een moderne werkomgeving voor onze medewerkers die voortaan op een plek zitten. Dat zal de samenwerking bevorderen. Op 1 april 2020 is dit afgerond.

Ondanks een krappe arbeidsmarkt waar wij, samen met u, mee te maken hebben, is het ons gelukt om 72 nieuwe collega's aan ons te binden. Hoewel er ook medewerkers vertrekken constateren we dat er minder inhuur nodig is en er meer medewerkers in vaste dienst zijn. Deze nieuwe collega's hebben wij hard nodig om de VTH-taken goed en deskundig uit te voeren. Maar een dergelijk aantal nieuwe collega's vraagt veel van de organisatie. Ze moeten worden ingewerkt en dat kost tijd en aandacht maar biedt ook mooie kansen als het gaat om vernieuwing en professionalisering van onze taakuitvoering. Ook in 2020 zetten we deze zoektocht naar nieuwe collega's voort. Dat is nodig, want de komende jaren komen er veel nieuwe ontwikkelingen en taken op de omgevingsdiensten af.

Terugkijkend naar 2019 zie je een aantal inhoudelijke ontwikkelingen die het werk in onze organisatie hebben bepaald.

Ten eerste is er door de drie Brabantse Omgevingsdiensten gewerkt aan het in kaart brengen van de uitvoeringsconsequenties van de transitie naar een zorgvuldige veehouderij. Via de Taskforce Veehouderij zijn concrete maatregelen voorgesteld die ervoor zorgen dat we de verwachte piek aan werkzaamheden in 2020 en in 2021 het hoofd kunnen bieden, zonder een grote toename van extra medewerkers. In 2020 worden deze maatregelen geïmplementeerd.

Ten tweede is de implementatie van de Omgevingswet verder voorbereid. Deze nieuwe wet zal volgens de huidige planning in werking treden per 1-1-2021 en raakt de werkwijze van de hele organisatie en onze deelnemers.

Een flinke impact op de organisatie en de samenleving vormde de uitspraak van de Raad van State over de toepassing van de PAS. Het stikstofdossier leidde tot een tijdelijke stop van onze dienstverlening en had daardoor veel effect op onze vergunningverleners. Nog steeds merken we hier de gevolgen van ondanks dat er inmiddels iets meer duidelijkheid is op dit onderwerp.

Daarnaast was het PFAS dossier een onderwerp wat de leefomgeving in Nederland bezig hield terwijl ondertussen het grondverzet stil lag. Ook hier had dat effect op onze organisatie. Onze bodemspecialisten waren en zijn volop betrokken in dit dossier. Het is goed te zien dat op deze onderwerpen onze deskundigheid gezien en gevraagd wordt.

Deze en nog veel meer ontwikkelingen vormden 2019, naast onze reguliere taakuitvoering van vergunningverlening, toezicht en handhaving. Dag in, dag uit zetten onze medewerkers zich in voor een schone en veilige leefomgeving. Ik zie dat er hard gewerkt wordt. Ook in de samenwerking met u als deelnemer. Dat is wat mij betreft een goede opstap voor 2020. Waarin we samen alle ontwikkelingen een plek geven in onze organisaties. Waarin we met elkaar onze gezamenlijke toegevoegde waarde voor de leefomgeving in Brabant Noord versterken.

Jan Lenssen, directeur Omgevingsdienst Brabant Noord

INLEIDING

Hierbij bieden wij u de jaarstukken 2019 aan. Deze jaarstukken bestaan uit een jaarverslag (de programmaverantwoording) en uit een jaarrekening (de financiële verantwoording). Met deze jaarstukken legt het bestuur verantwoording af over het gevoerde beleid en beheer in 2019.

Leeswijzer

Als eerst leest u de financiële hoofdlijn van de jaarstukken 2019. Hierin is een korte toelichting opgenomen van het gerealiseerde resultaat, een verklaring van het resultaat door de belangrijkste verschillen en de gewenste budgetoverhevelingen.

In hoofdstuk I treft u het jaarverslag aan. Dit jaarverslag bestaat uit de programmarekening waarbij is toegelicht of de destijds in de primaire begroting opgenomen beleidsvoornemens al dan niet zijn gerealiseerd. In het tweede gedeelte van het jaarverslag is ingegaan op de verplicht voorgeschreven paragrafen, uiteraard voor zover deze van toepassing zijn op de ODBN.

In hoofdstuk II vindt u de financiële jaarrekening. Deze omvat een totaaloverzicht van de balans per 31 december 2019 en de baten en lasten over 2019. Beide onderdelen zijn daarbij voorzien van een toelichting en de daarbij verplicht voorgeschreven bijlagen.

FINANCIËLE HOOFDLIJN

Financieel gezien heeft ODBN in 2019 een goed jaar gehad. Onderaan de streep sluit het boekjaar 2019 met een positief resultaat van € 168.000. Dit resultaat is als volgt opgebouwd:

- Voordelig resultaat ODBN € 425.000
- Nadelig resultaat BCA € 257.000

Het positieve resultaat is op hoofdlijnen als volgt te verklaren:

Omschrijving Bedragen x €1.000	Resultaat	
Baten basis- en verzoektaken	-256	N
Baten aanvullende verzoektaken	-735	N
Projectkosten voor de uitvoering van de werkprogramma's, de provinciale opdracht en de aanvullende verzoektaken	-108	N
Resultaat BCA	-257	N
Inzet personeel	1.051	V
Opleiding en loopbaanbegeleiding	-121	N
Dienstreizen en woon - werkreizen	-74	N
Huisvesting en archief	157	V
Informatisering en automatisering	-50	N
Afschrijvingen	164	V
Onvoorzien	100	V
Onttrekking reserve ISV	257	V
Overige	40	V
Totaal voordelig saldo	168	V

Voor een uitgebreide toelichting op de verschillen verwijzen wij u korthedshalve naar de toelichting in hoofdstuk II van dit document, onderdeel baten en lasten.

Bij de 2^e bestuursrapportage meldden we u nog een geprognosticeerd negatief jaarrekeningresultaat van € 271.000 voor de BCA. Bij het opmaken van de jaarrekening komt het uiteindelijke resultaat van de BCA minder nadelig uit. Met een uiteindelijk resultaat van € 257.000 nadeel. In de beslispunten van de jaarstukken wordt voorgesteld om dit te onttrekken uit de bestemmingsreserve BCA, zoals ook besloten is bij het vaststellen van de 2^e bestuursrapportage.

Bij vaststelling van de jaarstukken wordt voorgesteld het resultaat van de ODBN te bestemmen om twee budgetten over te hevelen. In het voorstel wordt de budgetoverheveling nader toegelicht. Na positieve besluitvorming bedraagt het resultaat ODBN € 287.000 positief. Voorgesteld wordt om €287.000 te storten in de algemene reserve en daarmee wordt het weerstandsratio 0,82 in plaats van de 0,92 zoals deze is opgenomen in de paragraaf weerstandsvermogen.

Voorstellen overhevelen budget ODBN naar 2020	Bedrag	
Resultaat ODBN	425	V
Voorstellen overhevelen budget ODBN naar 2020		
1. Omgevingswet	70	
2. Archiefbewerking	68	
Totaal voorgenomen budgetoverheveling	138	N
Resultaat ODBN na budgetoverheveling	287	V

I JAARVERSLAG 2019

1. PROGRAMMAVERANTWOORDING

1.1 Algemeen

Structuur

De vastgestelde begroting 2019 ODBN onderscheidt 3 programma's die in de jaarstukken verantwoord worden. Hierbij gaat het om de volgende indeling:

- Fysieke leefomgeving
- Afvalinzameling- en verwerking
- Bedrijfsvoering

Voor de verantwoording van onze werkzaamheden richting individuele deelnemers stellen wij gedurende het jaar verschillende uitgebreide rapportages op voor onze deelnemers. De jaarrekening gaat niet in op de individuele situatie per gemeente. Maar gaat in op de organisatie als geheel met u als eigenaar van de ODBN.

1.2 Programma fysieke leefomgeving

1.2.1 Inhoud programma

Onze kerntaak is vergunningverlening, toezicht en handhaving op het gebied van milieu, natuurbescherming, bouwen, wonen, ruimtelijke ontwikkeling en omgevingsrecht (advies). Er wordt uitvoering gegeven aan werkprogramma's die door deelnemers in opdracht worden gegeven. Ook voert de ODBN regionale programma's uit (te weten: collectieve taken, Samen Sterk in Brabant, sanering verkeerslawaaï, klachtenregeling en crisispiket).

Beleidskaders/richtlijnen

Omschrijving	Datum	Expiratiedatum
Wet milieubeheer	1-mrt-93	Open
Activiteitenbesluit	1-jan-08	Open
Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo)	1-okt-10	Open
Wet natuurbescherming	1-jan-17	Open
Regionaal Crisisplan Veiligheidsregio Brabant – Noord	16-nov-11	Open
Draaiboek deelproces milieubeheer	25-sep-17	Open
Consignatieregeling	1-jan-17	Open

1.2.2 Wat willen we bereiken?

We willen onze werkwijze blijven ontwikkelen, want veranderingen dienen zich al aan in wet- en regelgeving op ons werkgebied. Aandacht is er voor de ontwikkeling naar een gebiedsgerichte, omgevingsbewuste en bestuurlijk-sensitieve werkwijze.

In een snel veranderende wereld kunnen we alleen beter worden door nauw samen te werken met allerlei partners en onze deelnemers. Zo kunnen we de lokale situatie optimaal koppelen aan onze kennis en deskundigheid over de fysieke leefomgeving. Om in 2021 klaar te zijn voor de Omgevingswet gaan we de komende jaren intensiever samenwerken, binnen en buiten de ODBN.

1.2.3 Wat hebben we daarvoor gedaan in 2019?

Naast onze taken in de reguliere vergunningverlening, toezicht en handhaving zijn er op verschillende beleidsterreinen ontwikkelingen geweest die van invloed zijn geweest op onze taakuitvoering en organisatie. Hieronder lichten we de meest relevante onderwerpen uit.

Vergunningverlening, toezicht en handhaving

In 2019 hebben onze vergunningverleners, toezichthouders en handhavers gewerkt aan de uitvoering van de werkprogramma's van iedere gemeente en provincie. Het werkprogramma van alle gemeenten zijn in december 2018 vastgesteld zodat we in 2019 er direct aan konden beginnen.

Vergunningverlening

In het werkprogramma is vergunningverlening opgebouwd uit:

- Inrichtinggebonden werkzaamheden
- Beoordelingen meldingen Besluit bodemkwaliteit
- Toetsen asbestinventarisatierapporten en meldingen mobiel breken.

De inrichtinggebonden werkzaamheden bestaan voornamelijk uit het beoordelen van vergunningaanvragen en meldingen Activiteitenbesluit.

De afhandeling van aanvragen en meldingen loopt achter op de prognose. De tijdsbesteding per aanvraag ligt gemiddeld hoger dan begroot. Dit wordt veroorzaakt door de uitspraak van de Raad van State (RvS) van 29 mei 2019 over de Programmatische Aanpak Stikstof (PAS). Het stikstofdossier zorgde ervoor dat vergunningverlening tijdelijk stil kwam te liggen. Ook zorgen de ontwikkelingen in de agrarische sector voor een afwachtende houding bij ondernemers om aanvragen in te dienen. Na de uitspraak van de RvS zijn de medewerkers belast met de Wet natuurbescherming (Wnb), tijdelijk ingezet op andere werkzaamheden, zowel binnen de opdracht dan wel op andere deelopdrachten.

Provinciale opdracht soorten en gebieden

De onderuitputting bij de provinciale vergunningverlening wordt met name veroorzaakt door een onderschrijding bij de groene vergunningverleningsopdrachten. Dit werd in hoofdzaak veroorzaakt door:

- door de uitspraak van de RvS van 29 mei 2019 (PAS);
- een capaciteitstekort bij gebieds- en soortenbescherming

Beoordelingen meldingen Besluit bodemkwaliteit.

Er zijn minder meldingen ingediend dan vooraf was geraamd.

Op 8 juli is door het ministerie van Infrastructuur en Waterstaat het "Tijdelijk handelingskader voor hergebruik van PFAS-houdende grond en baggerspecie" gepubliceerd. Dit handelingskader kwam onverwachts en heeft grote invloed gehad op het grondverzet in de regio. Om het grondverzet weer op gang te krijgen is door de gezamenlijke Brabantse omgevingsdiensten gewerkt aan een 'Brabants handelingskader' welke op 30 november is aangeboden aan de ODBN-gemeenten. Verderop in dit jaarverslag wordt hier verder op ingegaan.

Toetsen asbestinventarisatierapporten en meldingen mobiel breken.

Er zijn meer meldingen binnen gekomen met betrekking tot asbest dan vooraf was geraamd. Meldingen pakken we inmiddels risicogestuurd op. Dat wil zeggen dat er een schifting wordt gemaakt in meldingen waar een groot risico aan kleeft en meldingen waar minder risico bij is. Bij de laatste gaan we niet op inspectie of handelen we de melding administratief af. Bij de zogenaamde 'rode' meldingen (hoog risico) gaan we wel op inspectie. Ondanks de risicogerichte aanpak zijn de gerealiseerde uren hoger dan vooraf was geraamd.

Toezicht en Handhaving

In het werkprogramma is toezicht en handhaving opgebouwd uit:

- Geprogrammeerd toezicht en handhaving
- Niet-geprogrammeerd toezicht en handhaving
- Toezicht houden op grond van het Besluit bodemkwaliteit

- Toezicht asbestsloop en mobiel breken.

Bij het geprogrammeerd en niet-geprogrammeerd toezicht en handhaving zien we een verschuiving ontstaan. Niet-geprogrammeerd toezicht en handhaving zoals klachten en ongewone voorvallen nemen de afgelopen jaren aanzienlijk toe. Burgers nemen eerder het initiatief tot het indienen van klachten. Grotere bedrijven nemen meer hun verantwoordelijkheid met het melden van ongewone voorvallen. In beide gevallen heeft de ODBN de wettelijke taak om deze op te pakken. Het aantal drugsafvaldumpingen is nog steeds erg groot in Noord-Oost Brabant. Deze ad hoc opdrachten pakken we op en handelen we af. De impact hiervan heeft echter als consequentie dat we met het geprogrammeerde toezicht wat achterblijven.

De opgaven waar de agrarische sector voor staat vergt voor de toezichthouder de nodige competenties. Naast kennis en kunde van de inhoud is een luisterend oor ook van belang. Het zomaar even op controle gaan is in de agrarische sector verleden tijd. Goede afwegingen maken waarbij rekening moet worden gehouden met het heden en de toekomst maakt agrarische controles complex.

Voor de milieu-inspecties zien we een tendens dat de spontane naleving de laatste jaren met 10% is afgenomen. 40% van de bedrijven voldoet tijdens een eerste controle aan de milieuregelgeving. De afname zorgt voor meer hercontroles, meer voornemens last onder dwangsom en meer lasten onder dwangsom. Dit heeft vervolgens ook weer nadelige gevolgen met betrekking tot het aantal te controleren bedrijven op basis van het uitvoeringsprogramma.

Jaar	Soort inspectie	% spontane naleving ODBN
2017	Alle inspecties	60.7%
	Inspectie asbestsanering	95.9%
	Inspectie milieu	51.3%
2018	Alle inspecties	59.7%
	Inspectie asbestsanering	92.8%
	Inspectie milieu	46.2%
2019	Alle inspecties	60.2%
	Inspectie asbestsanering	94.0%
	Inspectie milieu	42.2%

Toezicht Besluit bodemkwaliteit

Middels risicogerichte prioritering is de inzet overeenkomstig de raming.

Asbest

Er zijn meer meldingen binnen gekomen met betrekking tot asbest dan begroot was. Meldingen moeten opgepakt worden. Hier is al een schifting gemaakt in meldingen waar een groot risico aan kleeft en meldingen waar minder risico bij is. Bij de laatste gaan we niet op inspectie of handelen we administratief af.

Disclaimer

De situatie per individuele gemeenten kan afwijken van deze algemene tekst. Voor informatie over uw gemeente verwijzen wij naar de T3-rapportages van 2019 die begin maart aan uw gemeente en provincie zijn verstuurd.

Specialistische werkzaamheden

We zien al een aantal jaren een toename in de overige verzoektaken. Dat zijn specialistische werkzaamheden die geen directe relatie hebben met het proces van vergunningverlening, toezicht en handhaving. Ook in 2019 was dat het geval.

Het grootste deel daarvan heeft betrekking op de volgende onderdelen:

- Ruimtelijke Ordening: gemeenten vragen de ODBN om de diverse milieuaspecten van ruimtelijke plannen te beoordelen. Het gaat hier om geluid, externe veiligheid, luchtkwaliteit, geur. Ook op het onderdeel natuur (natuur en soorten) zien we het aantal adviesverzoeken stijgen.
- We hebben veel gedaan op het gebied van handhaving en toezicht van de BRIKS-taken (Bouwen, Reclame, Inrit, Kappen en Slopen)
- We zien ook een toenemende vraag naar het doen van geluidmetingen. Dat heeft vooral te maken met steeds meer activiteiten en festiviteiten die worden georganiseerd. De ODBN verzorgt zowel bemande als onbemande metingen.

Tot slot zien we dat de ODBN steeds meer door onze opdrachtgevers wordt benaderd als vraagbaak voor veel verschillende onderwerpen en thema's. Deze vragen beantwoorden wij graag en dit kost natuurlijk wel tijd en inzet. We bundelen deze werkzaamheden daarom onder een centrale noemer 'ambtelijke ondersteuning'.

Specifiek kijkend naar externe veiligheid zien we het volgende: het jaarprogramma Externe Veiligheid werd ook in 2019 voor het grootste deel door de een landelijke subsidie (IOV) gefinancierd, die via de Provincie loopt. Het Rijk hecht waarde aan versterking van de inzet van en kennis over Externe Veiligheid.

Het werk binnen dat programma wordt voor het grootste deel gedaan voor onze opdrachtgevers. Zo zijn in 2019 voor verschillende gemeenten bouwstenen vanuit het thema Externe Veiligheid aangeleverd voor de omgevingsvisie en is een onderzoek opgeleverd naar het vervoer van gevaarlijke stoffen. Ook het bijhouden van de wettelijke verplichte risicokaart wordt in het kader van dit programma uitgevoerd.

Collectieve taken 2019

De uitvoering van het werkprogramma Collectieve Taken heeft in 2019 een flinke impuls gehad. Waar in de 1e Bestuursrapportage van 2019 een vertraging werd aangekondigd in de uitvoering van het werkprogramma door het vertrek van verschillende projectleiders, werd in de 2^e Bestuursrapportage 2019 melding gemaakt dat het team Innovatie en Ontwikkeling inmiddels op sterkte is. In de 2^e bestuursrapportage gaven we ook aan dat de druk op het werkprogramma Collectieve Taken toeneemt vanwege toenemende vragen van onze deelnemers en onze omgeving.

Qua urenbesteding zien we in 2019 het volgende:

- Nieuwe projectleiders moeten ingewerkt worden, waardoor er sprake is van inwerkuren door de bestaande projectleiders én de nieuwe projectleider zelf om op vlieghoogte te komen;
- In de raming van het werkprogramma Collectieve Taken 2019 is het aantal uren wat benodigd was voor de ontwikkeling gebaseerd op de hoeveelheid uren die aanwezig waren binnen het budget, en niet wat er nodig is om de opdracht goed uit te voeren en te implementeren. Omdat de ODBN zich inzet op het resultaat zien we voor verschillende projecten een intensivering.

Dit zorgt ervoor dat er inhoudelijk flinke stappen zijn gezet, bijvoorbeeld op het gebied van de ontwikkeling van strafrecht, ketenaanpak, de implementatie van de Omgevingswet en Informatiegestuurd Werken.

Hieronder volgen de inhoudelijke ontwikkelingen en onze inzet in 2019.

Vorbereiding implementatie omgevingswet

Het Rijk treft voorbereidingen voor de inwerkingtreding van de Omgevingswet. Met deze wet vereenvoudigen de regels voor ontwikkelingen in de fysieke leefomgeving. De Omgevingswet wordt een bundeling van 26 bestaande wetten voor onder meer bouwen, milieu, water, ruimtelijke ordening en natuur. Bedrijven die een activiteit willen starten hoeven straks nog maar één vergunning aan te vragen bij gemeente of provincie: de omgevingsvergunning. Naar verwachting wordt onder de Omgevingswet het aantal vergunningplichtige activiteiten minder. De overheid moet zich in ieder geval meer gaan toeleggen op monitoring en toezicht. De verantwoordelijkheid voor de omgeving komt meer in de samenleving te liggen.

Voor de ODBN betekent de Omgevingswet een opgave die de gehele organisatie raakt. Van werkwijze, tot processen, werkafspraken, samenwerking met deelnemers en alles wat daarbij hoort. Daarom focust de ODBN in haar voorbereiding zich op de VTH-uitvoering (onze kerntaken) onder de Omgevingswet. Daarnaast adviseert de ODBN een aantal deelnemers bij het opstellen van de Omgevingsvisie en -Plan daar waar het gaat om milieuthema's.

De voorbereidingen door de ODBN zijn in 2017 al gestart. De kosten worden gedragen vanuit de Collectieve Taken.

Op basis van een implementatieplan wordt gezorgd dat de ODBN klaar is voor de nieuwe Omgevingswet. Daar waar nodig gebeurt dit in samenspraak met de deelnemers en ketenpartners. Hiervoor is het Regionaal Netwerk Omgevingswet ingericht.

In 2019 is er een impactanalyse uitgevoerd op het VTH proces om na te gaan wat de gevolgen van Omgevingswet zijn voor werkprocessen, werkafspraken, mandaten etc. deze zullen in 2020 verder worden uitgewerkt en geïmplementeerd. Overall conclusie van de impactanalyse is dat de samenwerking tussen alle partners onder de Omgevingswet belangrijker wordt, vooral ook omdat afwegingen integraler moeten worden gemaakt. Dit vraagt veel van de betrokken ambtenaren van de omgevingsdienst en de deelnemers. Specifiek voor toezicht en handhaving: we krijgen meer te maken met open normen dan nu het geval is. Daardoor zullen we meer, in overleg met de deelnemer, moeten onderzoeken of geconstateerde overtredingen handhaafbaar zijn.

Onze systemen en processen gaan wijzigen, om straks ook aan te kunnen sluiten op het Digitaal Stelsel Omgevingswet (DSO), hiertoe zijn in 2019 al de nodige verbeteringen in onze ICT-systemen doorgevoerd. Onze medewerkers moeten opgeleid worden om 'omgevingsbewust' en conform Omgevingswet te handelen.

In dit Jaarverslag wordt een voorstel gedaan tot overheveling van het restant budget 2019 naar 2020. De reden hiervan is dat de incidentele middelen voor de implementatie van de Omgevingswet in eerste instantie gelijk zijn verdeeld over de jaren 2019 en 2020. In de uitvoering van de implementatie blijkt echter het zwaartepunt van de implementatie in 2020 te liggen. Dit zijn met name de kosten voor het opleiden van de medewerkers. Dit willen we zo kort mogelijk op de inwerkingtreding van de wet doen.

Wet natuurbescherming (Wnb)

De Wet natuurbescherming (Wnb) regelt de bescherming van natuurgebieden die uniek zijn voor Nederland en Europa, de bescherming van planten en dieren en van bossen en andere houtopstanden. De ODBN verleent namens de provincie deze vergunningen en ontheffingen voor de Wnb. Hieronder valt ook de advisering aan alle Brabantse diensten bij provinciale omgevingsvergunningen voor het onderdeel Natura 2000 en soortenbescherming, inclusief toezicht en handhaving voor de provinciale bevoegdheid.

Wet natuurbescherming: vergunningen

Door de uitspraken van de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State van 29 mei 2019 is het Programma Aanpak Stikstof (PAS) niet houdbaar gebleken. De PAS kan dus niet meer worden toegepast. Daarmee is door de uitspraken het toetsingskader voor vergunningen verdwenen en heeft de vergunningverlening tijdelijk stilgelegen. Dat had ook invloed op de voortgang van de afhandeling van aanvragen voor wat betreft soortenbescherming.

In september en december hebben Gedeputeerde Staten beleid vastgesteld om de vergunningverlening weer op gang te helpen. Tevens is een (eerste deel van een) aangepaste versie van Aerius verschenen. Het Rijk en de provincies werken aan oplossingsrichtingen. In januari 2020 worden vervolgstappen gezet, die invloed hebben op de uitvoering.

Wet natuurbescherming: toezicht

Er is een toename van handhavingsszaken waarbij grote projecten stil komen te liggen omdat de aanvragers onvoldoende rekening hebben gehouden met de Wnb. De ODBN voert verschillende wetten uit voor meerdere bevoegde gezagen, namelijk de Wabo, Wnb en andere wetgeving. Vanuit verschillende wetgeving geredeneerd kan er sprake zijn van verschil van inzicht. Voor het bevoegd gezag (gemeente/provincie) moet altijd duidelijk zijn vanuit welke wet en rol de ODBN opereert.

Uitvoeringsconsequenties Transitie Zorgvuldige Veehouderij

Het onderwerp Transitie Veehouderij heeft zich in 2019 (net als in eerdere jaren) met name gericht op het Bestuurlijk Platform Omgevingsrecht (BPO)-speerpunt Veehouderij en het hiervan onderdeel uitmakende Ondersteuningsteam Veehouderij en Volksgezondheid. Het speerpunt is in 2019 voortgezet en heeft zorggedragen voor onderlinge VTH kennisuitwisseling en afstemming op het gebied van veehouderij. Het speerpunt brengt de ketenpartners provincie, gemeenten, waterschappen en omgevingsdiensten bijeen, om van daaruit naar een gezamenlijke en uniforme VTH taakuitvoering voor de veehouderij te komen.

Belangrijkste onderwerp dat in 2019 in BPO-verband is opgepakt betreft het in beeld brengen van de 'Ontwikkelingen Brabantse Veehouderij'. De verwachte ontwikkelingen en de gevolgen daarvan voor de lokale overheden zijn in beeld gebracht en vormden de voorloper van Taskforce-notitie 'Meer dan de som der delen'. In deze laatste notitie zijn maatregelen beschreven om de piek aan werkzaamheden aan te kunnen. In 2020 worden deze maatregelen geïmplementeerd.

Tot slot zijn externe contacten verzorgd naar onder andere AgriFood Capital, OD-NL, Ministeries, VNG en overige instanties. Zo is onder andere deelgenomen en inbreng geleverd aan de overleggen van de Kopgroep Landbouw van AgriFood Capital. Zou zijn onder andere ten behoeve van de Regeling Warme Sanering Varkenshouderij de geuroverlast van bedrijven in beeld gebracht.

De activiteiten voor het onderwerp Transitie Veehouderij worden in 2020 voortgezet. Dit geldt onder andere voor de onderlinge kennisuitwisseling en afstemming via het BPO-speerpunt Veehouderij, maar ook voor de interne kennisoverdracht.

Project Intensivering Toezicht veehouderijen (ITv)

In het project ITv worden in 3 jaar tijd op een gestandaardiseerde wijze inspecties uitgevoerd bij alle veehouderijen in Noord Brabant. In onze regio participeren naast de provincie, de gemeenten 's-Hertogenbosch, Landerd, Cuijk, Mill en Sint-Hubert, Meierijstad, Oss, Sint Anthonis, Bernheze, Haaren, Boxtel en Sint-Michielsgestel.

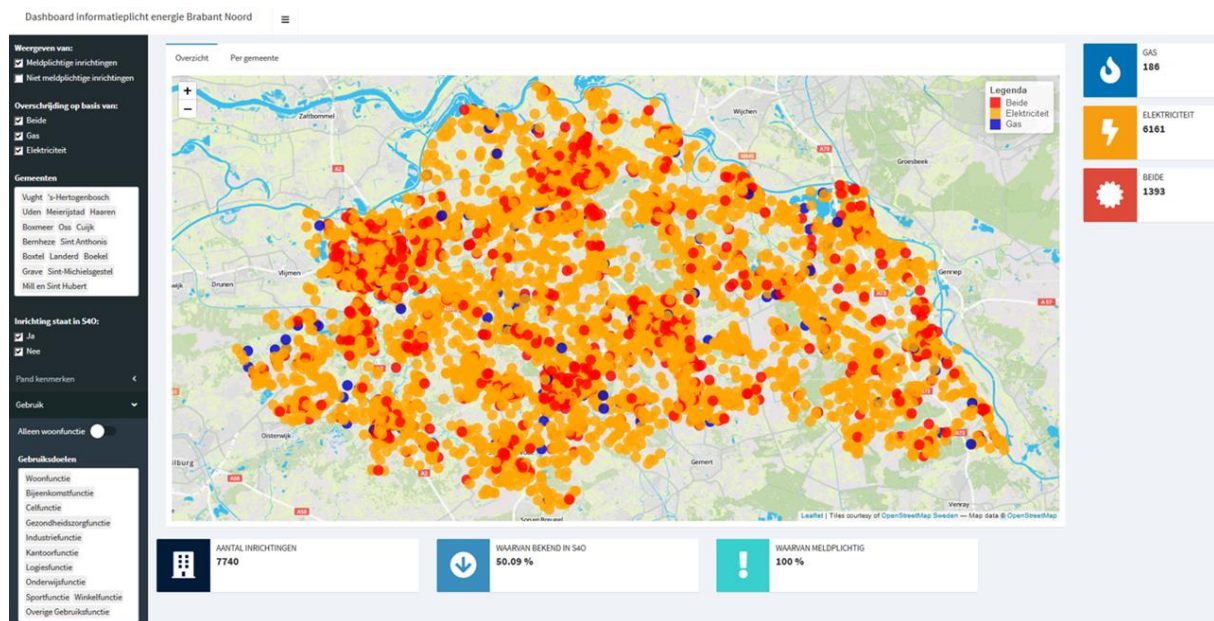
Doel van het project is om zicht te krijgen op regelnaleving binnen deze sector en de deelnemers te voorzien van bruikbare beleidsinformatie over deze sector in transitie. In 2019 zijn door de ODBN in

totaal 836 ITv inspecties uitgevoerd waarvan 524 Wabo-inspecties en 312 combi-inspecties (Wabo en Wnb).

Uit de voortgangsrapportage 2018/2019 blijkt dat bij ongeveer 50% van de controles, uitgevoerd door de ODBN, de veehouderij voldoet aan alle controleaspecten. Bij het andere deel van de controles zijn een of meerdere overtredingen vastgesteld. Ongeveer 16% van de controles met overtreding heeft niet geleid tot een vervolgactie. In deze gevallen zijn bij de controle alleen lichte overtredingen aangetroffen. Hierover wordt de ondernemer wel geïnformeerd, maar er wordt geen hercontrole uitgevoerd. Ongeveer 80% van de controles met overtreding heeft geleid tot een bestuurlijke waarschuwing. Hierbij krijgt de ondernemer een termijn om de overtreding op te lossen. Na afloop van die termijn wordt een hercontrole uitgevoerd. De resterende 4% van de controles met overtreding heeft geleid tot direct bestuurlijk en/of strafrechtelijk optreden. In de meeste gevallen wordt daarbij een voornemen last onder dwangsom opgelegd. In een aantal gevallen wordt ook strafrechtelijk opgetreden.

Energie

Op 1 juli 2019 is de Informatieplicht energie van start gegaan. De ODBN heeft zich hierop voorbereid door in beeld te brengen welke van de naar schatting 4.500 bedrijven onder de Informatieplicht vallen. Daarvan is ook een dashboard gemaakt (zie afbeelding). Er is een strategie bepaald voor het toezicht en afspraken met alle gemeenten gemaakt over mandatering en opdrachtverstrekking. In de tweede helft van 2019 heeft de ODBN gemeenten geïnformeerd over twee nieuwe regelingen: de provinciale subsidieregeling kantoren en een regeling vanuit het ministerie van EZK voor het inhuren van gratis capaciteit voor energietoezicht in 2021. Acht gemeenten gaan participeren aan de 'EZK-regeling' en vijf gemeenten doen mee aan provinciale regeling voor kantoren.

Per 1 juli 2019 is het bevoegd gezag voor de Energie Efficiency Directive (EED) overgegaan van gemeenten naar Rijk (RVO). Sindsdien beoordeelt het Rijk EED-energieaudits op de indieningsvereisten. De ODBN blijft bevoegd om namens gemeenten en provincie toe te zien op de uitvoering van de Erkende maatregelen die de energieaudits in beeld hebben gebracht.

In 2019 zag de ODBN tijdens reguliere controles toe op naleving van de energiebesparingsverplichtingen. Bij 797 bedrijven is het energieverbruik geregistreerd, 347 daarvan (43%) vallen in de verbruikscategorie waarin maatregelen kunnen worden verplicht en daar is ook

steekproefsgewijs op toegezien. Aanvullend daarop heeft de ODBN als verzoektaak informatie gestuurd energietoezicht uitgevoerd bij de gemeenten Boxtel en Oss. De resultaten daarvan worden begin 2020 bekend. Daarnaast gaf de ODBN uitvoering aan een provinciale opdracht voor het intensiveren van energietoezicht. Vooralsnog heeft dat Brabant breed geleid tot een besparing van ca. 86 TJ, vergelijkbaar met de opbrengst van 3,6 windturbines.

Aanpak van ondermijnende milieucriminaliteit

Ketentoezicht

Voor de thema's asbest, afval, bodem en mest voert de ODBN vanuit collectieve taken ketentoezicht uit. Hierbij zoekt ODBN de samenwerking op met verschillende toezicht- en handavingspartners om zo een netwerk op te bouwen en gezamenlijk illegale activiteiten aan te pakken.

De afgelopen jaren heeft de ODBN met name ingezet op het ontwikkelen van een handavingsnetwerk waar informatie gedeeld kan worden. In 2019 is extra ingezet om gezamenlijke uitvoeringsprojecten te draaien met de partners. Enkele voorbeelden hiervan zijn de asbest projecten die met de OMWB Brabant breed werden uitgevoerd, het gezamenlijk toezicht met de NVWA bij mestbedrijven en de ketenanalyses die met de RVO zijn gemaakt.

Kijkend naar de toekomst hebben we in 2019 een verkennend onderzoek gedaan voor ketentoezicht omtrent afvalverwerking binnen circulaire economie. In 2020 willen met dit onderwerp doorpakken en ook hieraan uitvoering geven.

Op het gebied van mestfraude trekken we samen met andere overheidspartners op om informatie makkelijk uit te wisselen en probleembedrijven beter en integraal aan te pakken. Hierdoor hebben we een effectievere handhaving. In 2019 hebben wij als onderdeel van dit project bijgedragen aan de analyse van bedrijven die hebben aangegeven gestopt te zijn met hun veehouderij activiteiten maar waarbij uit gegevens naar voren kwam dat deze bedrijven als nog mest opslaan en of bewerken. Als ODBN hebben wij hiervoor informatie aangeleverd en extra toezicht uitgevoerd op deze bedrijven. Naast de analyse hebben we voor ons toezicht op mestverwerkers de samenwerking met de NVWA opgezocht en hebben we integrale controles uitgevoerd op geregistreerde mestsilo's en de capaciteit hiervan. We zien dat de samenwerking zijn vruchten afwerpt door dat de lijntjes tussen de verschillende toezichthouders daadwerkelijk korter worden en de toezichthouders elkaar op verschillende onderwerpen aanvullen.

Koppeling met bestuur en strafrecht

Op 1 juli 2019 is een project gestart over de toepassing van de Landelijke Handavingsstrategie en het gebruik van de Bestuurlijke Strafbeschikking binnen de ODBN. De aanleiding was dat er binnen de ODBN nog onvoldoende verbinding was tussen strafrecht en bestuursrecht, terwijl dit wel noodzakelijk is om de aan de ODBN toegewezen toezicht- en handavingstaken te kunnen uitvoeren volgens de afspraken met deelnemers en andere omgevingsdiensten.

Vertrekpunt van dit project was het kunnen toepassen van de Bestuurlijke Strafbeschikking milieu (BSBm) binnen ODBN. De toepassing daarvan is onlosmakelijk verbonden met een adequate toepassing van de Landelijke Handavingsstrategie (hierna LHS) met het accent op repressieve strafrechtelijke handhaving, naar de praktijk én het beschikbaar hebben van voldoende (grijze) BOA-capaciteit. Op dit vlak willen we ook voldoen aan de Kwaliteitscriteria 2.2.

Onder voorzitterschap van de ODBN en binnen de scope van de VTH-taken, werken de omgevingsdiensten en SSiB samen met de Taskforce RIEC in de aanpak van ondermijning.

Samen Sterk in Brabant

In 2019 is het SSiB-team volledig operationeel geworden, conform de opdracht van de 75 deelnemers en aanvullend conform de extra opdracht van de Provincie (de zogenaamde impuls gelden) ter versterking van het toezicht en de handhaving in het natuurnetwerk van Noord-

Brabant). In 2019 hebben we onze samenwerking met de Vlamingen en de Limburgers bij integrale acties op de provincie- respectievelijk landsgrens verstevigd.

In 2019 zijn we ook gestart met het ontwikkelen van regioplannen, die de specifieke problematiek beschrijven binnen die regio en, onder de paraplu van onze bestuurlijke doelstelling van een schoon en veilig buitengebied, die problemen integraal aanpakken. In het eerste kwartaal van 2020 bespreken en implementeren we deze 6 regioplannen, die geheel Brabant afdekken, samen met onze partners in de betreffende regio. We werken zo gebiedsgericht aan onze 3 speerpunten stroperij, wildcrossen en afvaldumping, door gerichte surveillance, signaalpopvolging en integrale acties.

Onze boa's zien veel in het buitengebied en kennen de regio goed. Zo leveren wij ook vanuit SSiB een bijdrage aan de aanpak van Ondernijning, door verdachte signalen door te geven aan partners of een bijdrage te leveren bij onderzoeken.

Daarnaast hebben we ook in 2019 weer een 40-tal toezichthouders van de ODBN en ook SSiB-boa's getraind in het herkennen en melden van signalen van ondernijning. Ook hebben onze toezichthouders een bijdrage geleverd bij een aantal actiedagen tegen ondernijning en ook zelfstandig een aantal signalen aangebracht bij partners, voornamelijk politie, op gebied van hennep en synthetische drugs.

In het nog te publiceren jaarverslag van SSiB kunt u een uitgebreide toelichting op de resultaten en ondersteunende cijfers vinden.

Privatisering Bouwtoezicht

De Wet kwaliteitsborging voor het bouwen (Wkb) is op 14 mei 2019 in de eerste kamer aangenomen. Het is de bedoeling dat de Wkb op 1 januari 2021 in werking treedt. Of deze termijn gehaald wordt is afhankelijk van de proefprojecten waaruit moet blijken of de markt hier klaar voor is. De Wkb legt de verantwoordelijkheid voor de bouwkwaliteit nadrukkelijker bij de bouwsector neer.

De gemeenten Landerd, Oss en Meierijstad hebben een deel van de bouwtaak als verzoektaak bij de ODBN neergelegd. Om deze taak goed te kunnen vervullen heeft de ODBN eigen mensen ingezet en daarnaast afspraken gemaakt met de Omgevingsdienst Zuidoost-Brabant (ODZOB) voor de uitvoering van de provinciale BRIKS-taken.

Klachtenregeling en Crisispiket

Het aantal klachten op het gebied van milieu zijn toegenomen. We zien een toename van de klachten in de jaren 2017-2018-2019 van respectievelijk 2377, 3430 en 4558 klachten. Het betreffen voornamelijk klachten over geur- en geluidshinder. Oorzaken van de toename zijn divers, zoals mondigheid en de afnemende sociale tolerantie van burgers. Ook maken meer burgers zich zorgen over hun gezondheid in relatie tot de agrarische sector.

Bedrijven hebben de plicht om een ongewoon voorval (milieucalamiteit of incident) te melden, zodat het bevoegd gezag op tijd en passend kan reageren. De bewustwording om een ongewoon voorval te melden is de afgelopen jaren flink toegenomen.

Bij de Milieu Klachten Centrale worden (milieu-)klachten gemeld uit heel Noord-Brabant: 24 uur per dag, 7 dagen in de week. De toezichthouders van de ODBN beoordelen en handelen deze meldingen en klachten af. Daarnaast hebben we namens de deelnemende gemeenten een rol in het crisispiket (omgevingszorg).

Omgevingszorg

Overeenkomstig het draaiboek deelproces milieubeheer van de veiligheidsregio Brabant-Noord verzorgt de ODBN voor alle deelnemende gemeenten met uitzondering van de gemeente Vught het crisispiket. Dit betekent dat medewerkers 24/7 bereikbaar zijn voor een crisissituatie. We verzorgen

de specifieke milieu-expertise en bij het merendeel van onze gemeenten leveren we ook de teamleiders milieu.

Sanering Wegverkeerslawaaï

In medio 2019 heeft het AB ingestemd met “De aanpak van de geluidsanering van hoog belaste woningen langs drukke wegen in de regio”. Om de uitvoering van dit project mogelijk te maken heeft het AB uit de bestemmingsreserve ISV (op dat moment circa € 6,7 miljoen) een incidenteel budget beschikbaar gesteld van € 2.500.000,--.

Dit budget is bestemd voor de sanering van het restant van de zogenaamde A-lijst woningen en voor het opzetten van een projectorganisatie die de sanering van de totale saneringsvoorraad gaat voorbereiden en zorg draagt voor de uitvoering.

De woningen waarvoor nog geen sanering was opgestart dienen voor 01-02-2020 aangemeld te zijn bij Bureau Sanering Verkeerslawaaï. Dit omdat de huidige saneringsregeling vervalt met inwerkingtreding van de Omgevingswet.

In 2019 zijn alle onderzoeken uitgevoerd en opgeleverd. Voor het aanvragen van de subsidies moest de geluidsbelasting van circa 4000 woningen berekend worden. Totaal is voor 2853 woningen VBT subsidie aangevraagd voor een bedrag van € 1.007.135,-.

Project actualiseren inrichtingenbestand

Een up-to-date Inrichtingenbestand voorziet de ODBN van basisinformatie voor de planning, allocatie en kostenramingen van de uitvoering van het primaire proces. In 2019 hebben 15 van de 16 deelnemende gemeenten opdracht gegeven het inrichtingenbestand te actualiseren. Het proces van validatie van de geactualiseerde gegevens en de administratieve verwerking lopen door in 2020. In sommige gevallen zal het nog wel nodig zijn een controle ter plaatse uit te voeren om vast te stellen wat er precies aan de hand is.

Zeer zorgwekkende stoffen, PFAS

De stofgroep GenX wordt onder andere gebruikt om coatings zoals Teflon (de antiaanbaklaag) te produceren. Onlangs is bekend geworden dat de stoffen in deze stofgroep (onder andere PFAS en PFOS) zich zeer gemakkelijk verspreidt naar lucht, oppervlaktewater, bodem en het grondwater. Omdat deze stoffen giftig zijn en deels via de lucht in de Brabantse bodem terecht zijn gekomen en de stoffen niet genormeerd zijn in de Wet bodembescherming dreigen herinrichtingsprojecten en ‘gewoon’ grondverzet fors te stagneren en geheel tot stilstand te komen.

Onder meer vanwege deze eigenschappen worden deze stoffen als Zeer Zorgwekkende Stoffen (ZZS) benoemd. De zorgplicht Wet bodembescherming (artikel 13) is van toepassing.

In samenwerking met de Omgevingsdienst Zuidoost-Brabant en de Omgevingsdienst Midden- en West-Brabant is de ODBN begonnen met het bepalen van de achtergrondwaarden PFAS in Brabant om het grondverzet (meer) te faciliteren. Dit heeft eind november geleid tot de ‘Handreiking toepassing PFAS houdende grond en baggerspecie Noord-Brabant’ dat is aangeboden aan alle gemeenten die het als bevoegd gezag Wet bodembescherming door het College (kunnen) laten vaststellen. De Brabantse achtergrondwaarden zijn hoger dan het (per 29 november) aangepaste handelingskader.

Dit biedt meer ruimte voor Brabantse ontwikkelingen. Vanaf 8 juli is bij gemeenten, en dan met name bij de uitvoerende (civiele) afdelingen, een voorlichting gegeven over PFAS en de omgang hiermee.

De werkzaamheden met betrekking tot het bepalen van de achtergrondconcentraties PFAS in de bodem zijn uitgevoerd binnen het beschikbare budget van € 5.000 per gemeente. Financiering vindt plaats vanuit het werkprogramma en heeft daarom niet geleid tot budgettaire bijstelling. In 2020 wordt een vervolg gegeven aan dit project.

Asbestdaken

Sinds 2018 werkt de ODBN en zeven deelnemende gemeenten in de kopgroep asbestdaken samen om zoveel mogelijk eigenaren te bewegen tot tijdige sanering en de handavingskosten na 2024 te beperken. Dit naar aanleiding van een aangekondigd verbod in 2024. In juni 2019 heeft de Eerste Kamer niet ingestemd met het wetsvoorstel voor een verbod op asbestdaken per 2024.

De verwachting is dat het verbod op asbestdaken nu definitief van de baan is, en daarmee dus ook de handhaving daarop en de doelstelling van de kopgroep.

Maar asbestdaken blijven een risico. Naarmate daken ouder worden, nemen de risico's voor de gezondheid toe en stijgt de kans op incidenten met hoge opruimkosten. Landelijk wordt daarom gewerkt aan een brede samenwerkingsovereenkomst om eigenaren te verleiden tot sanering, met als pijlers communicatie/ vergroten bewustzijn, een asbestfonds (leningen), ontzorgen, meekoppelkansen, monitoring en het vereenvoudigen van maatregelen. De kopgroep volgt deze ontwikkelingen nauwgezet om aan te haken waar dat nodig of mogelijk is.

Daarnaast blijft de ODBN vanuit haar asbesttaken toezicht houden op saneringen en doet dat steeds meer informatiegestuurd en in samenwerking met andere Brabantse diensten. Bij de slechtste asbestdaken met directe risico's voor de omgeving heeft de ODBN de mogelijkheid sanering af te dwingen op grond van de zorgplicht.

Samenwerking Brabantse Omgevingsdiensten

Het overleg tussen directeuren van de Brabantse omgevingsdiensten (ODBN, ODZOB en OMWB) en op andere niveaus is in 2019 gecontinueerd. Op veel gebieden is samengewerkt. Van groot belang was de bestuurlijke en ambtelijke taskforce versnelling transitie veehouderij, met provincie en gemeenten. Dit heeft geleid tot een maatregelenpakket dat door de Algemene Besturen is vastgesteld. In samenhang hiermee trekken de drie diensten samen op in de werving van nieuwe medewerkers, de ontwikkeling en uitvoering van een traineeprogramma en deskundigheidsbevordering en wordt intensief samengewerkt in de aanpak van de stikstofproblematiek en de uitvoering van de Wet natuurbescherming.

Op het terrein van de invoering van de Omgevingswet wordt nauw samengewerkt in de vorm van een 10-punten actieplan voor onderwerpen die de diensten samen aanpakken. De overdracht van de bodemtaken van provincie naar gemeenten per 1 januari 2021 staat eveneens hoog op de samenwerkingsagenda. Er is een Brabant brede werkgroep gevormd met provincie en gemeenten om deze verandering te implementeren.

Andere samenwerkingsprojecten zijn Kompas, de implementatie van het instrumenteel VTH-kader van de provincie; de start van het BOD (Brabants Omgeving Datalab) gericht op het verzamelen van en analyseren van data om informatie gestuurd en risicogericht te kunnen werken; de Collegiale Toets op verzoek van de provincie; de aanpak van PFAS (potentieel) zeer zorgwekkende stoffen; en de samenwerking in diverse projecten met de waterschappen en veiligheidsregio's. Bestaande samenwerking zoals in Samen Sterk in Brabant; de Milieuklachtencentrale; het ketengericht milieutoezicht en in het toezicht op Risicorelevante bedrijven is in 2019 bestendig en verder uitgebouwd.

1.2.4 Wat heeft het in 2019 gekost?

Programma Fysieke leefomgeving	Rekening 2018	Begroting 2019	Begroting na wijziging 2019	Rekening 2019
Bedragen x €1.000				
Inzet personeel	12.673	14.925	15.596	15.565
Inzet bedrijfsmiddelen	135	443	793	931
Totaal lasten	12.808	15.368	16.389	16.496
Basistaken (werkprogramma)	10.985	12.644	12.644	12.430
Verzoektaken (werkprogramma)	7.079	7.636	7.636	7.592
Aanvullende verzoektaken	221	2.010	2.044	1.309
Collectieve taken	628	968	968	968
Overige regionale programma's	772	784	2.173	2.172
Sanering verkeerslawaaï	6.767	100	0	0
Totaal baten	26.451	24.141	25.465	24.472
Saldo	13.644	8.773	9.076	7.976

* Overige regionale programma's: dit bestaat uit bijdrage SSIB en crisisbeheersing.

1.3 Programma Afvalinzameling en -verwerking

1.3.1 Inhoud programma

Bij de oprichting van de ODBN is in de vastgestelde Gemeenschappelijke Regeling expliciet besloten dat de omgevingsdienst een aantal bestaande taken van het voormalige RMB onverkort voortzet. Deze taken worden voorgezet met eerbieding van bestaande regels, contracten en verplichtingen voor de betreffende gemeenten. In het kader van afvalinzameling en -verwerking vallen de volgende taakonderdelen hieronder:

- Afvalinzameling Land van Cuijk en Boekel (inclusief aanpak zwerfafval)
- Vereniging van contractanten Afvalsturing Brabant (VvC)
- Toezicht en handhaving van stortplaatsen

Omschrijving beleidskader/richtlijnen	Datum	Expiratiedatum
Wet Milieubeheer (Wm) hoofdstuk 10	1-sep-93	Open
Landelijk afval beheerplan (LAP 3)	28-dec-17	2029
Uitvoeringsprogramma VANG – Huishoudelijk afval	18-nov-14	2025
Activiteitenbesluit milieubeheer	19-okt-07	Open
Afvalstoffen verordening Regio Land van Cuijk en Boekel	nov-17	Open
Uitvoeringsregels Afvalstoffenverordening Land van Cuijk en Boekel	dec-17	Open

1.3.2 Wat willen we bereiken?

Bestuurscommissie Afvalinzameling (BCA)

Gemeenten hebben conform de Wet Milieubeheer (Wm) een wettelijke zorgplicht om huishoudelijk afval gescheiden in te zamelen. De BCA zorgt voor de inzameling en de verwerking van het huishoudelijk afval in de gemeenten Boekel, Boxmeer, Cuijk, Grave, Mill en Sint Hubert en Sint Anthonis. De hoofddoelstelling van de BCA is 100% afvalscheiding in 2030.

Tot en met 31 december 2019 was de BCA onderdeel van de GR ODBN. Per 1 januari 2020 is de Gemeenschappelijke Regeling (GR) Afvalinzameling Land van Cuijk en Boekel in werking getreden. Per 1 april 2020, of zoveel eerder als mogelijk, wordt de taakuitvoering inclusief personeel overgenomen door Werkorganisatie CGM.

Beheer en nazorg afgesloten stortplaatsen

In het kader van de nazorgverplichting verzorgt de ODBN het beheer van en onderhoud aan de gesloten stortplaats de Voorste Heide in Oss. Voor deze stortplaats is in 2018 een herzien nazorgplan opgesteld. In 2000 is onder toezicht van de ODBN de stortplaats voorzien van een bovenafdichting. Aan alle aspecten die zijn vastgesteld in het nazorgplan wordt door de ODBN uitvoering gegeven, waarbij de verplichting voor het monitoren van de kwaliteit van het grondwater en de daarbij behorende rapportage is uitbesteed aan een extern bureau.

Vereniging van Contractanten (VvC)

De VvC behartigt de belangen van de Brabantse gemeenten (via samenwerkingsverbanden in de VvC vertegenwoordigd) met betrekking tot de verwerking van huishoudelijk restafval en gft-afval. Het ambtelijk secretariaat en de financiële administratie van de vereniging worden verzorgd door de ODBN. Zodra de lopende procedures, waaronder de schadeclaim met Attero, zijn afgewikkeld, zal de vereniging worden opgeheven. De verwachting is dat dit in 2020 gestalte zal krijgen.

1.3.3 Wat hebben we daarvoor in 2019 gedaan?

Bestuurscommissie Afvalinzameling Land van Cuijk en Boekel (BCA)

De activiteiten worden deels bepaald door uitvoering van landelijke en provinciale regelgeving, deels door lokaal of regionaal ontworpen en vastgesteld beleid of de politieke intentie daartoe. Naast de inzameling van huishoudelijk afval aan huis behoren onder andere de verwerking van afval, de exploitatie van de milieustraten, glaszameling, inzameling van bruin- en witgoed en Klein Chemisch Afval, inclusief communicatie en voorlichting, tot de vaste taken. Daarnaast worden maatregelen genomen ter voorkoming en bestrijding van zwerfafval.

In 2019 is verder invulling gegeven aan de doelstelling 100% afvalscheiding in 2030!

Het restafval ingezameld in blauwe tariefzakken is in 2019 verder afgenomen, van gemiddeld 32 kilogram per inwoner in 2018 naar gemiddeld 30 kilogram per inwoner in 2019.

Daarnaast is de hoeveelheid grof restafval (milieustraat Haps, minimilieustraat Boekel en inzameling op afroep door Stichting Actief) in 2019 afgenomen van gemiddeld 10,4 kilogram per inwoner in 2018 naar gemiddeld 9,7 kilogram per inwoner in 2019. Dit betreft de hoeveelheid grof huishoudelijk restafval dat na handmatige en machinale nascheiding resteert.

De totale hoeveelheid fijn en grof restafval is in 2019 ten opzichte van 2018 met 6,5% afgenomen.

Naast de reguliere taken voor de BCA zijn de volgende activiteiten in 2019 uitgevoerd:

- Voorbereidingen voor het aangaan van de GR Afvalinzameling Land van Cuijk en Boekel;
- Voorbereidingen taakoverdracht GR Afvalinzameling naar Werkorganisatie CGM;
- Verlenging afvalovereenkomsten;
- Visievorming circulaire economie;
- Uitvoeren beleidsmatig kostenonderzoek;
- Afschaffing tarief tuinafval;
- Evaluatie tarieven milieustraten;
- Renovatie vloestofdichte vloer milieustraat Haps;
- Huisstijl BCA;
- Regionale communicatiecampagne zwerfafval

Vorbereidingen voor het aangaan van de GR Afvalinzameling Land van Cuijk en Boekel

In 2019 zijn voorbereidingen getroffen om een afzonderlijke GR Afvalinzameling Land van Cuijk en Boekel op te richten. De GR is op 24 december 2019 conform de Wet gemeenschappelijke regelingen (Wgr) gepubliceerd. Daarmee is de GR Afvalinzameling per 1 januari 2020 in werking getreden.

Vorbereidingen taakoverdracht GR Afvalinzameling naar Werkorganisatie CGM

In 2019 zijn voorbereidingen getroffen om de taakuitvoering voor de GR Afvalinzameling van de ODBN aan Werkorganisatie CGM over te dragen. Tevens gaat het ODBN personeel, dat direct belast is met de taakuitvoering, over naar Werkorganisatie CGM. De taakoverdracht wordt in het eerste kwartaal van 2020 afgerond. De Werkorganisatie CGM neemt de taak en het personeel over per 1 april 2020, of zoveel eerder als mogelijk.

Verlenging afvalovereenkomsten

Conform BCA besluiten zijn in 2019 overeenkomsten voor de inzameling en -verwerking van huishoudelijk afval, levering van inzamelmiddelen en inhuur van milieustraatpersoneel voor de periode na 31 december 2019 verlengd.

Door gewijzigd inzicht in de marktsituatie van oud papier en karton heeft de BCA besloten om de voorbereidingen van een Europese aanbesteding te stoppen en de overeenkomst met Peute Papierrecycling BV in ieder geval met een jaar te verlengen (tot en met 31 december 2020). Oud

papier inzamelende verenigingen en gemeenteraden van de bij de BCA aangesloten gemeenten zijn hierover per brief geïnformeerd.

Visievorming circulaire economie

De circulaire economie is een economisch systeem dat bedoeld is om de herbruikbaarheid van grondstoffen en producten te maximaliseren en waarde vernietiging te minimaliseren.

In 2019 heeft een ambtelijke en een bestuurlijk ambtelijke sessie plaatsgevonden in het kader van de circulaire economie. In 2019 is een concept visiedocument opgesteld "Transitie naar een Circulaire Economie". Met dit visiedocument in de achterzak hebben de ambtenaren en bestuurders van Afvalinzameling Land van Cuijk en Boekel hierover doorgepraat. In mei 2019 heeft een ambtelijke sessie hierover plaatsgevonden en in juli 2019 een bestuurlijke sessie. Het resultaat van beide sessies was een 'Fruitboom'. In de 'fruitbomen' hangen de eerste ideeën over wat er bij een circulaire economie komt kijken. Onderscheid is gemaakt tussen hoog- en laaghangend fruit dat vervolgens 'geogst' kan worden.

De volgende stap die gezet wordt, is om met de bestuurders en ambtenaren van Afvalinzameling Land van Cuijk en Boekel de volgende vragen te beantwoorden:

- Wat is het wensbeeld van en voor Afvalinzameling Land van Cuijk en Boekel in 2025 en 2030?
- Wat betekent 100% afvalscheiding (0 kilogram restafval, zo zuiver mogelijke grondstoffen, of een combinatie van beide)?
- Wat is het de BCA waard om dit wensbeeld te realiseren?

Ook wordt in het eerste kwartaal van 2020 een werksessie circulaire economie voor raadsleden van het Land van Cuijk en Boekel georganiseerd.

Uitvoeren beleidsmatig kostenonderzoek

Landelijk nemen afvalbeheerkosten toe. Dit wordt veroorzaakt door verschillende ontwikkelingen, zoals:

- Verhoging van de afvalstoffenbelasting door het Rijk voor het storten en verbranden van afval;
- Lagere vergoedingen voor kunststof verpakkingsmateriaal door landelijke afspraken tussen Afvalfonds Verpakkingen en VNG;
- Dalende opbrengsten voor oud papier en textiel door marktontwikkelingen;

Conform het door de BCA vastgestelde jaarprogramma BCA 2019 heeft een extern bureau (De Jonge Milieu advies (JMA)) onderzoek uitgevoerd naar kostenbesparende beleidsmaatregelen, waarbij de inzameling en verwerking van huishoudelijk afval integraal is gezien. Onder andere de volgende onderwerpen zijn belicht:

- De spreiding van milieustraten, efficiëntie van de logistiek op en vanaf de milieustraten;
- Toename marktwerking bij bepaalde opdrachten;
- Een mogelijke afwijkende inzamelfrequentie (of op afroep) in het buitengebied;
- Een mogelijke afwijkende inzamelfrequentie voor gft-afval in de winterperiode.

De hoofdconclusie van het door uitgevoerde onderzoek is dat de BCA zeker op het goede spoor zit. De BCA behoort al jaren tot de koplopers in Nederland. Er wordt een hoog milieurendement behaald tegen lage kosten.

In 2020 worden mogelijke maatregelen verder uitgewerkt in concrete voorstellen voor het AB van de GR Afvalinzameling.

Eén kostenbesparende maatregel die al per 2020 ingaat is de bijstelling van de inzamelfrequentie voor GFT-afval in de wintermaanden van wekelijks naar eenmaal per twee weken. Daarnaast stappen gemeenten per 1 april 2020 over naar het inzamelmodel voor PMD. Hierdoor komen kosten voor

post-collection (logistiek vanaf overslaglocatie, sorteren en vermarkten) van PMD te vervallen. Tevens worden risico's teruggelegd bij het verpakkend bedrijfsleven (Afvalfonds Verpakkingen).

Afschaffing tarief tuinafval

Naar aanleiding van een uitgebreide evaluatie heeft de BCA op 16 mei 2019 besloten om het tarief voor tuinafval op milieustraten per 1 augustus 2019 af te schaffen. Dit besluit is genomen vanuit een integrale benadering en rekening houdend met toekomstige ontwikkelingen.

Evaluatie tarieven milieustraten

De BCA heeft op 19 december 2019 de "Evaluatie tarieven milieustraten 1 augustus 2018" vastgesteld. De monitoring van ingezamelde hoeveelheden, bezoekersaantallen en dumpafval wordt in 2020 gecontinueerd. De vervolgevaluatie met een concreet advies wordt voor de vergadering van het AB van de GR Afvalinzameling van juli 2020 ter besluitvorming geagendeerd.

Renovatie vloeistofdichte vloer milieustraat Haps

Om te borgen dat voldaan wordt aan de vereisten en wetgeving is de vloeistofdichte vloer van de milieustraat Haps in het najaar van 2019 gerenoveerd en gekeurd.

Huisstijl BCA

In het kader van zwerfafval is in 2019 een communicatiecampagne ontwikkeld. Daarin is ook een opfrissing van het logo en huisstijlkleuren meegenomen. In de loop van 2020 zal deze nieuwe huisstijl gefaseerd doorgevoerd worden in de diverse communicatiemiddelen.

Regionale communicatiecampagne zwerfafval

In 2019 is een communicatiestrategie opgesteld waarbij de verbinding wordt gelegd tussen de verschillende zwerfafvalonderwerpen.

- Ontwikkelen van één campagne / gezicht voor inzameling huishoudelijk afval én zwerfafval
- Huisstijl / gezicht doorvoeren op 'natuurlijk' moment (wanneer communicatiemiddelen vernieuwd / nieuw geproduceerd / in herdruk genomen worden)

Doel was verbinding, herkenbaarheid, lokale betrokkenheid, community creëren en zichtbaarheid vergroten. Hiervoor is een campagneconcept ontwikkeld en is 'SchonBezig!' gelanceerd. Hiervoor is een logo ontwikkeld, diverse sociale mediakanalen in het leven geroepen, campagnemateriaal voor de zwerfafvalvrijwilligers gemaakt en is het eerste zaadje geplant voor interventies om bij plaatsing bij brengcontainers (textiel en glas) tegen te gaan. Deze interventies worden in 2020 in afstemming met de gemeentelijke buitendiensten verder uitgevoerd.

Beheer en nazorg afgesloten stortplaatsen

Op basis van een langetermijnplanning zijn in 2019 de volgende activiteiten uitgevoerd:

- Monitoring grondwater
- Onderhoud groen
- Wekelijkse controle installatie en gasmeting
- Visuele inspectie bovenafdichting en controle evt. gasuittreding
- Tweemaal per jaar controle elektrische geleidbaarheid van uitstromend hemelwater
- Beheer en onderhoud terrein en gebouwen algemeen

Vereniging van Contractanten (VvC)

Het bestuur van de VvC is in 2019 tweemaal bijeengekomen. Deze vergaderingen zijn voorbereid door de ambtelijke kerngroep (met afvaardiging uit de 6 regio's). Relevant thema hierbij was de (juridische) voorbereiding op de arbitrage en de vernietigingsprocedure op starten.

1.3.4 Wat heeft het in 2019 gekost

Programma Afvalinzameling en -verwerking	Rekening 2018	Begroting 2019	Begroting na wijziging 2019	Rekening 2019
Bedragen x €1.000				
Inzet personeel	370	421	452	16
Inzet bedrijfsmiddelen	299	195	394	734
Milieustraten	610	567	588	571
Inzamel middelen	379	327	366	379
Ophalen afval	1.953	1.909	2.193	2.186
Afvalstromen	3.659	4.007	3.722	3.693
Zwerfafval	115	109	115	138
Totaal lasten	7.386	7.535	7.830	7.717
Bijdragen deelnemers (inwoners)	2.883	2.503	2.339	2.339
Bijdragen deelnemers (uren)	1.867	1.895	1.895	1.895
Bijdragen kunststofverpakkingen	1.491	1.352	1.241	1.179
Bijdragen zwerfafval	115	109	115	115
Directe bijdragen inw /derden	1.236	1.659	1.377	1.335
Beheer stortplaatsen	54	39	39	31
Vrijval voorziening tariefzakken	0	0	0	0
Totaal baten	7.646	7.557	7.006	6.894
Saldo	260	22	-824	-822

1.4 Bedrijfsvoering

1.4.1 Inhoud programma

De directie, staf en alle overige ondersteunende activiteiten ten behoeve van het primaire proces zijn binnen dit onderdeel ondergebracht. Hieronder vallen de taken met betrekking tot de interne bedrijfsvoering, de interne controlewerkzaamheden, de financiële administratie, communicatie en de HRM-werkzaamheden. Binnen dit onderdeel worden tevens de baten en lasten van de interne financiering en de algemene dekkingsmiddelen verantwoord. Hiermee is het een atypisch onderdeel van deze beleidsbegroting en het programmaplan.

Beleidskaders/richtlijnen:

Omschrijving	Datum	Expiratiedatum
Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten	5 maart 2016	Open
Gemeenschappelijke regeling ODBN	25 april 2013	Open
Financiële verordening ODBN	25 april 2013	Open
Treasury statuut	25 april 2013	Open

1.4.2 Wat willen we bereiken?

Op basis van de Review is een Meerjarenontwikkelingsplan (MJOP) opgesteld met een doorlooptijd van 2018 tot en met 2020 om te komen tot de inrichting van de beheersmatige bedrijfsvoering, betrouwbare managementinformatie en kostenbeheersing. Voor 2018 geldt dat we een start maken om eind 2019 zodanig in control te zijn dat de tussentijdse rapportages actueel en betrouwbaar zijn en zij een reëel beeld geven van de te verwachten resultaten op jaarbasis. Dit vereist niet alleen ingrijpen in de tastbare P&C instrumenten maar ook op de fysieke randvoorwaarden, inrichting van processen en rapportages.

1.4.3 Wat hebben we daarvoor gedaan in 2019?

2019 was het jaar van de ontwikkeling, de vernieuwing en verbetering. Dat heeft zich geuit via het MJOP, maar ook in de dagelijkse bedrijfsvoering van de ODBN. Omdat de focus zo op ontwikkelen lag, is niet alles vlekkeloos en volgens plan verlopen. Een voorbeeld hiervan is de moeizame en late facturatie.

Ontwikkeling valt of staat met het vinden, binden en behouden van menskracht. Vanuit dat thema is in 2019 veel geïnvesteerd in de menskracht van de ODBN, wat zich heeft gekenmerkt door een hoge instroom, maar ook in de intensivering van het opleiden van onze mensen. Concrete resultaten zijn behaald met het afronden van het leerwerktraject van de 'handhavers in opleiding' en het binnenhalen van 10 'vergunningverleners in opleiding' en het verder terugbrengen van het ziekteverzuim.

Verder is in 2019 een intensieve doorontwikkeling geweest op ICT-vlak met de succesvolle overgang naar een nieuwe totale ICT-leverancier, de tijdschrijfapplicatie WBU en projectenmodule van Key2Financien. Daarnaast heeft het project herhuisvesting in 2019 tot een doorontwikkeling van de organisatie geleid qua bereikbaarheid en samenwerking.

Zowel de BCA als de ODBN hebben in 2019 (m.i.v. 1-1-2020) een nieuwe, eigen gemeenschappelijke regeling gekregen. In 2019 is de afsplitsing van de BCA voorbereid met als resultaat dat de BCA per 1 januari 2020 een zelfstandig bestuursorgaan is. Deze nieuwe rechtspersoon heeft besloten de

uitvoering van haar taken te gaan beleggen bij een andere partij. De overdracht is in voorbereiding en zal uiterlijk per 1 april 2020 worden overgedragen aan de Werkorganisatie CGM.

1.4.4 Wat heeft het gekost?

Bedrijfsvoering	Rekening 2018	Begroting 2019	Begroting na wijziging 2019	Rekening 2019
Bedragen x €1.000				
Inzet personeel (bedrijfsvoering)	4.736	5.047	5.450	4.398
Opleidingen	283	264	264	385
Dienstreizen / woon-werk	416	350	350	424
Overig (personeel)	224	181	1.484	1.498
Organisatie	88	101	72	104
Huisvesting en archief	432	559	499	342
Herhuisvesting	0	0	145	136
Kantoor	301	275	129	134
Informatisering / automatisering	842	1.085	1.184	1.234
Vervoermiddelen	40	32	32	32
Extern onderzoek / advies	90	130	130	129
Afschrijvingen	557	567	567	403
Reguliere organisatieontwikkeling	271	20	20	11
Meerjarenontwikkelplan (MJOP)	641	926	926	851
Overige kosten	3.197	0	0	3.290
Subtotaal bedrijfsvoering	12.117	9.537	11.252	13.371
Treasury	0	0	0	0
Onvoorzien	0	100	100	0
Totaal lasten	12.117	9.637	11.352	13.371
Bijdrage personeel	211	100	100	87
Diversen	4.746	0	0	3.176
Organisatieontwikkeling	0	946	946	976
Subtotaal bedrijfsvoering	4.957	1.046	1.046	4.240
Treasury	0	0	0	0
Totaal baten	4.957	1.046	1.046	4.240
Saldo	-7.160	-8.591	-10.306	-9.131

2. PARAGRAFEN

2.1 Weerstandsvermogen & risicobeheersing

Algemeen

De paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing geeft inzicht in de robuustheid van de financiële positie van de omgevingsdienst. In deze paragraaf wordt weergegeven in welke mate de dienst in staat is om onvoorziene, financiële tegenvallers op te vangen zonder dat daarvoor het bestaande beleid veranderd hoeft te worden. Om dit te kunnen beoordelen, is inzicht nodig in het beschikbare weerstandsvermogen en in de omvang en de achtergronden van de aanwezige risico's. Zowel bij de jaarrekening als bij de begroting wordt er een actualisatie gepresenteerd van het beschikbare weerstandsvermogen en de aanwezige risico's.

Er zijn geen uniforme antwoorden te geven op de vraag hoe groot het weerstandsvermogen van een dienst moet zijn. Dit is sterk afhankelijk van de eigenheid van de dienst, de stabiliteit van de omgeving, het risicoprofiel dat de organisatie heeft en de risicobereidheid van het bestuur van de organisatie.

Inventarisatie weerstandscapaciteit

De weerstandscapaciteit bestaat uit de middelen en mogelijkheden waarover de dienst beschikt om de onverwachte financiële tegenvallers te dekken zonder het bestaande beleid aan te moeten passen.

Conform bestaand beleid wordt bij de Omgevingsdienst Brabant Noord alleen de algemene reserve meegenomen bij de beschikbare weerstandscapaciteit. Omdat voor de andere reserves, waar het Algemeen Bestuur een bestemming gesteld heeft, een beleidswijziging nodig is om deze anders in te zetten, tellen deze niet mee in de beschikbare weerstandscapaciteit. De beschikbare weerstandscapaciteit van de Omgevingsdienst Brabant Noord bedraagt op 31 december 2019:

Naam	Saldo 01-01-2019	Saldo 31-12-2019
Algemene reserve	€ 1.831.700,00	€ 866.616,62
Beschikbare weerstandscapaciteit	€ 1.831.700,00	€ 866.616,62

Risicobeheersing

De ODBN streeft ernaar om risico's zoveel mogelijk te ondervangen door het treffen van beheersmaatregelen, de benodigde verzekeringen af te sluiten en/of buffers te vormen voor niet voorzienbare financiële tegenvallers. In het overzicht Reserves en Voorzieningen kunt u de diverse posten en hoogte van de bedragen lezen.

Risicomanagement

Risicomanagement is erop gericht om de schadelijke gevolgen van risico's zo veel mogelijk te voorkomen en/of te beperken. Het is een instrument om op een gestructureerde en eenduidige wijze risico's in kaart te brengen en te beheersen. Daarvoor worden structureel risicoanalyses gemaakt; nadat een risico is beschreven worden de mogelijke financiële gevolgen en de kans dat een risico zich voordoet in beeld gebracht. Waar noodzakelijk/gewenst worden voor elk risico beheersmaatregelen getroffen. Een eenmalige risicoanalyse is niet voldoende. Pas wanneer de risicoanalyse regelmatig is herhaald, de inventarisatie periodiek geactualiseerd wordt en de beheersmaatregelen bovendien integraal onderdeel uitmaken van onze bedrijfsvoering, is er sprake van risicomanagement. Binnen de ODBN wordt 2x per jaar een integrale actualisatie van de bestaande risico's opgepakt. Wanneer blijkt dat de weerstandsratio onder de streefwaarde van 1.0 komt, bekijken we of maatregelen

noodzakelijk zijn om onze risico's te verkleinen of onze weerstandscapaciteit te vergroten. In de reguliere besluitvorming worden kanttekeningen/risico's zo goed mogelijk mee gewogen in de besluitvorming.

Inventarisatie risico's

Voor het bepalen of de beschikbare weerstandscapaciteit voldoende is, is het noodzakelijk om inzicht te hebben in de omvang van de risico's die de ODBN loopt. Hiervoor is een actualisatie van het bestaande risicoprofiel uitgevoerd. Hierin zijn alleen risico's meegenomen die, na het nemen van beheersmaatregelen, nog steeds een mogelijke financiële impact hebben die niet uit de reguliere exploitatie gedekt kan worden. Eventuele risico's die afgedekt zijn door middel van een verzekering, een getroffen voorziening, of een specifiek aangewezen bestemmingsreserve, zijn buiten beschouwing gehouden.

Bij het bepalen van de impact van het risico is rekening gehouden met de kans van optreden van het risico. De impact van het risico wordt daardoor bepaald door de ingeschatte financiële jaaromvang te vermenigvuldigen met de kans van optreden.

Daar waar een risico mogelijk een meerjarig effect heeft, is voor het tweede jaar de financiële impact vermenigvuldigd met 50% omdat men tijd heeft om maatregelen te treffen om de impact (deels) te beperken. Is de inschatting dat het risico ook in het derde jaar nog effect heeft, dan is de financiële impact in het derde jaar vermenigvuldigd met 25%. Voor de jaren daarna wordt verondersteld dat alle financiële impact van het zich voordoen van een risico in de begroting verwerkt is.

Bij het bepalen of de weerstandscapaciteit voldoende is, is de totale impact over de 3 jaren meegewogen. Schematisch ziet dit er in onderstaand voorbeeld als volgt uit:

Risico bedrag	Kans	Financiële impact jaar 1	Financiële impact jaar 2	Financiële impact jaar 3	Totale impact
€ 100.000	25%	€ 100.000 * 25% = € 25.000	€ 25.000 * 50% = € 12.500	€ 25.000 * 25% = € 6.750	€ 44.250

In de bijlage 1 'Geactualiseerde risicoanalyse per 31 december 2019' is het geactualiseerde risicoprofiel opgenomen. Per risico zijn kort de genomen beheersmaatregelen opgenomen en is inzicht gegeven in de financiële omvang, kans van optreden en impact van het risico. Ten opzichte van de vorige inventarisatie bij de begroting 2020 is de totaalwaarde van de risico's afgenomen. Hieronder wordt nader ingegaan op de ontwikkelingen.

Onevenredige stijging van inhuur tarieven

In de begroting hebben we rekening gehouden met een stijging van de tarieven op basis van diverse ontwikkelingen als bijvoorbeeld de WAB en CAO-verhogingen. Door de krappe arbeidsmarkt en verhoogde risicoafwenteling zien we dat een aantal van onze externe partijen hun tarieven sterker verhogen dan waar we rekening mee hebben gehouden. Wanneer deze trend zich doorzet, kan deze prijsontwikkeling mogelijk niet langer binnen de bestaande exploitatie opgevangen worden.

Leegloop van taken door externe ontwikkelingen

We zien een toename aan externe ontwikkelingen die een grote impact hebben op ons reguliere werkproces. Hierdoor kunnen zaken soms niet of zeer beperkt opgepakt worden. Dit terwijl de capaciteit en expertise wel bij ons in huis aanwezig is.

Hoger ziekteverzuim dan begroot

In de begroting 2021 gaan we uit van een ziekteverzuimpercentage van 5,5%. Daarop zijn de declarabele uren berekend, maar ook de kosten van de formatie. Bij een hoger ziekteverzuim, blijft er werk liggen, waardoor de dekking van de vaste lasten in gevaar komt. Of er moet gebruik worden gemaakt van extra inhuur bovenop de geplande capaciteit, wat onvoorziene extra kosten met zich meebrengt.

Invoering Omgevingswet

Op dit moment is er onduidelijkheid over de definitieve invoeringsdatum van de Omgevingswet. Medio 2020 volgt de definitieve besluitvorming. Vooruitlopend op de invoering zijn we druk bezig met de voorbereiding van onze mensen en systemen zodat we op het moment van invoering goed voorbereid zijn. Bij uitstel van invoering verwachten we voor de jaren 2021 en mogelijk 2022 extra kosten die niet begroot zijn. Ten opzichte van de begroting 2020 is dit risico in omvang naar beneden bijgesteld, omdat het moment van definitieve invoering steeds dichterbij komt.

Niet realiseren van (aanvullend) opdrachtvolume

We zijn steeds beter in staat om de gemaakte uren te monitoren en daarmee tijdig te sturen op de bijbehorende kosten. Bovendien zien we de afgelopen jaren een toename in de vraag naar onze capaciteit en expertise. Daarom stellen we de impact van dit risico ten opzichte van het vorige peilmoment naar beneden bij.

Krappe arbeidsmarkt

We zien de krapte op de arbeidsmarkt toenemen, waarbij we het als organisatie soms lastig hebben om de juiste capaciteit en expertise onze organisatie binnen te halen en blijvend te binden. Voor het vinden van de juiste personen met de juiste expertise zijn we steeds vaker genoodzaakt om extra wervingsactiviteiten en/of externe partners in te zetten.

Aan de andere kant is het ons in 2019 gelukt om op een aantal essentiële posities mensen te vinden, waardoor we afscheid hebben kunnen nemen van een aantal dure externen.

ICT-omgeving die niet toegankelijk is

In 2019 hebben we de overgang gemaakt naar een nieuwe externe partner voor onze ICT-omgeving. Met deze overstap gaan we er van uit dat onze ICT-omgeving stabiel en toekomstbestendig is. In de wereld om ons heen zien we de ontwikkelingen en dreigingen echter toenemen, waar we als organisatie op zullen moeten acteren. Ondanks alle inspanningen zien we de kans toenemen dat onze omgeving tijdelijk niet toegankelijk is.

Ontvlechting BCA

De besluitvorming over de ontvlechting van de BCA is in de afrondende fase. Het risico op het ontstaan van frictiekosten is daarmee fors beperkt.

Verdwenen risico's

Uitvoering MJOP

Het MJOP is (nagenoeg) afgerond, de evaluatie is gestart. Voor de laatste zaken zijn tijd en middelen gereserveerd. De verwachting is dat deze tijd en middelen voldoende zijn om het MJOP volledig af te ronden.

Huisvesting ODBN

De verbouwing van het kantoorpand in Den Bosch zit in de laatste fase. Vooral nog zijn er geen signalen dat de gebruiks-, verbouw- en verhuiskosten van het pand hoger uitvallen dan waar in de begroting rekening mee is gehouden. Hiervoor is tevens een bestemmingsreserve. Ook zijn er maatregelen getroffen voor de verkoop van het pand Cuijk.

Vervoerplan

De uitwerking van het vervoerplan is in volle gang. Kader bij de uitwerking van dit plan is dat het binnen het financiële plaatje past dat is meegeven bij de start van het project.

Weerstandsratio

Om het weerstandsvermogen te kunnen beoordelen is door het Nederlands Adviesbureau voor Risicomanagement (NAR) een waarderingstabel ontwikkeld:

Waarderingscijfer	Ratio weerstandsvermogen	Betekenis
A	Groter dan 2,0	Uitstekend
B	Groter dan 1,4 maar kleiner dan 2,0	Ruim voldoende
C	Groter dan 1,0 maar kleiner dan 1,4	Voldoende
D	Groter dan 0,8 maar kleiner dan 1,0	Matig
E	Groter dan 0,6 maar kleiner dan 0,8	Onvoldoende
F	Kleiner dan 0,6	Ruim onvoldoende

In het risicomanagementbeleid van de ODBN is vastgelegd dat we streven naar een ratio van 1,0.

In bijlage Geactualiseerde risicoanalyse per 31 december 2019 is het geactualiseerde risicoprofiel van de ODBN opgenomen. Afgezet tegen de beschikbare weerstandscapaciteit komt de weerstandsratio nu uit op 0,61. Hiermee is de huidige ratio onvoldoende om alle mogelijke risico's te kunnen opvangen.

Beschikbare weerstandscapaciteit	€ 866.616,62	Ratio
<hr/>	<hr/>	<hr/>
Benodigde weerstandscapaciteit	€ 1.410.250,00	0,61

In de jaarrekening 2019 is een positief resultaat van € 425.000. Bij de vaststelling van de jaarrekening 2019 door het Algemeen Bestuur zal voorgesteld worden om dit batig saldo toe te voegen aan de algemene reserve.

Als het Algemeen Bestuur instemt met het voorstel, zal de weerstandsratio, bij dit risicoprofiel, toenemen tot 0,92.

Financiële kengetallen

In onderstaande paragraaf zijn de financiële kengetallen opgenomen die op grond van artikel 11 van het Besluit Begroting en Verantwoording moeten worden opgenomen. Kengetallen die voor de ODBN niet van toepassing zijn, zijn achterwege gelaten.

Financiële kengetallen	Verloop financiële kengetallen		
	Rekening 2018	Begroting 2019	Rekening 2019
Netto schuldquote	-71%	-60%	-64%
Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen	-71%	-60%	-64%
Solvabiliteitsratio	45%	13%	46%
Structurele exploitatieruimte	0%	1%	0%
Grondexploitatie	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
Belastingcapaciteit	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.

Toelichting per kengetal

1. Netto schuldquote en netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen

De netto schuldquote geeft inzicht in het niveau van de schuldenlast van de ODBN in relatie ten opzichte van de eigen middelen. Het geeft daarbij een indicatie van de druk van alle rentelasten en aflossingen op de reguliere exploitatie.

Een hoge netto schuldquote hoeft geen probleem te zijn. Of dat het geval is valt niet direct af te leiden uit de netto schuldquote zelf, maar hangt af van meerdere factoren. Aangezien de ODBN geen gelden doorgeleend heeft aan derden is de gecorrigeerde netto schuldquote voor de ODBN gelijk aan de netto schuldquote.

De netto schuldquote (gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen) bedraagt bij de jaarrekening ongeveer -64%. Dat wil zeggen dat ODBN meer eigen middelen heeft dan schulden en dat op de exploitatie geen rentelasten en aflossingen drukken.

2. Solvabiliteitsratio

Dit kengetal geeft inzicht in de mate waarin ODBN in staat is aan haar financiële verplichtingen te voldoen. Als er sprake is van een forse schuld én veel eigen vermogen (het totaal van de algemene en de bestemmingsreserves), hoeft een hoge schuld geen probleem te zijn voor de financiële positie.

Hoe hoger de solvabiliteitsratio, hoe groter de weerbaarheid van de organisatie.

De mate van weerbaarheid geeft in combinatie met de andere kengetallen een indicatie over de financiële positie van ODBN. De solvabiliteitsratio drukt immers het eigen vermogen uit als percentage van het totale vermogen en geeft daarmee inzicht in de mate waarin ODBN in staat is aan haar financiële verplichtingen te voldoen.

Bij de jaarrekening 2019 komt de solvabiliteitsratio uit op ongeveer 46%. Door vrijval van een aantal voorzieningen is het eigen vermogen sterk toegenomen en zorgt voor een betere solvabiliteit ten opzichte van de begroting 2019.

3. Structurele exploitatieruimte

Voor de beoordeling van de financiële positie is het ook van belang te kijken naar de structurele baten en structurele lasten. Het kengetal van de structurele exploitatieruimte kijkt naar de verhouding tussen structurele baten en lasten in vergelijking tot de totale baten.

Een percentage van 0 of hoger betekent dat de structurele baten van de organisatie toereikend zijn om alle de structurele lasten (waaronder de rente en aflossing van een lening) te dekken. Hoe hoger het percentage, hoe meer structurele ruimte een organisatie heeft en hoe financieel wendbaarder de organisatie wordt

Bij de jaarrekening 2019 kwam het kengetal van de structurele exploitatieruimte voor de ODBN uit op 0%. Hiermee wordt duidelijk dat de ODBN in 2019 alle structurele lasten heeft kunnen afdekken met structurele baten maar dat er geen verdere ruimte overblijft om een structurele stijging van de lasten op te vangen.

4. Grondexploitatie

ODBN heeft geen grondexploitaties en daarmee is dit kengetal niet van toepassing.

5. Belastingcapaciteit

ODBN heeft geen belastinginkomsten en daarmee is dit kengetal niet van toepassing.

2.2 Financiering

Algemeen

Bij de inwerkingtreding van de Wet Financiering decentrale overheden (FIDO) is het opnemen van een financieringsparagraaf in de begroting en in de jaarrekening voorgeschreven. Met deze paragraaf wordt beoogd de transparantie van het treasurybeleid en -beheer te vergroten en meer inzicht te geven in de (financierings-)risico's en de beheersing daarvan.

In het Besluit Begroting en Verantwoording is neergelegd dat de financieringsparagraaf in elk geval de beleidsvoornemens voor het risicobeheer van de financieringsportefeuille dient te bevatten.

Onder risico's worden in dit verband verstaan: renterisico's, liquiditeitsrisico's, koersrisico's, kredietrisico's en voor zover ter zake valutarisico's.

De grondslag voor de treasuryfunctie van de ODBN wordt gevormd door het in het Algemeen Bestuur d.d. 25 april 2013 vastgestelde treasurystatuut. In het treasurystatuut zijn de kaders opgenomen waarbinnen het Dagelijks Bestuur de financieringsfunctie mag uitoefenen.

Treasurybeleid

De belangrijkste algemene doelstellingen van het treasurybeleid zijn:

- Het verzekeren van duurzame toegang tot financiële markten tegen acceptabele condities.
- Het tegengaan van ongewenste financiële risico's zoals renterisico's, koersrisico's, kredietrisico's, liquiditeitsrisico's en valutarisico's.
- Het minimaliseren van externe kosten bij het beheren van de geldstromen en financiële posities.
- Het optimaliseren van de renteresultaten binnen de kaders van de Wet FIDO respectievelijk de limieten en richtlijnen van het treasurystatuut.

Het treasurybeleid is erop gericht binnen de financiële mogelijkheden van de ODBN een zo optimaal mogelijk rendement te verkrijgen dan wel de lasten zo veel mogelijk te reduceren. Hierbij moeten de risico's zo goed mogelijk worden beheerst.

Renterisico

Het renterisico kan worden gedefinieerd als de mate waarin het saldo van de rentelasten en rentebaten verandert door wijziging in het rentepercentage op leningen en uitzettingen met een rente typische looptijd van één jaar of langer. Bij de inwerkingtreding van de Wet FIDO is het begrip 'renterisico-norm' ingevoerd. Uitgangspunt hierbij is om zoveel mogelijk spreiding in de looptijden van leningen aan te brengen. De wettelijk vastgestelde renterisico-norm van 20% houdt in dat in enig jaar de aflossing van de lange schuld niet hoger mag zijn dan 20% van het begrotingstotaal.

De ODBN heeft op dit moment geen leningen met een looptijd van één jaar of langer. Hiermee voldoen wij automatisch aan de deze renterisico-norm. Ook geeft de huidige financieringspositie geen aanleiding om in de komende jaren langlopende geldleningen af te sluiten, zodat we in dat kader ook geen renterisico lopen.

Kasgeldlimiet

Bij de financiering van de activiteiten van de ODBN worden alle activiteiten als één geheel beschouwd. Dit houdt in dat bij het bepalen van de financieringsbehoefte alle inkomsten en uitgaven betrokken worden. De achterliggende gedachte daarbij is dat tijdelijke overschotten van de ene activiteit een andere activiteit kunnen financieren. Deze wijze van financieren wordt ook wel aangeduid als 'totaalfinanciering'. Hierdoor worden de rentekosten beperkt.

Voor het bepalen van de liquiditeitspositie is de zogenaamde kasgeldlimiet belangrijk. Hieronder wordt verstaan het bedrag dat maximaal als kasgeld mag worden opgenomen. Dit bedrag wordt berekend door middel van een door het Ministerie van Financiën vastgesteld percentage van 8,2%, te vermenigvuldigen met het totaal van de jaarbegroting van de ODBN bij aanvang van het jaar. Bij overschrijding van deze limiet moet er in langlopende financieringsmiddelen worden voorzien. Voor de berekening van de kasgeldlimiet is een modelstaat voorgeschreven. Hieronder is deze staat volgens de laatst bekende gegevens ingevuld.

Uitvoeringsregeling financiering decentrale overheden	Vlottende schuld	Vlottende middelen	Netto vlottende schuld of overschot
A. Gemiddeld vlottend overschot	-	15.769.541	15.769.541
Ultimo 1e kwartaal	-	13.299.786	13.299.786
Ultimo 2e kwartaal	-	21.337.635	21.337.635
Ultimo 3e kwartaal	-	17.137.302	17.137.302
Ultimo 4e kwartaal	-	11.303.442	11.303.442
B. Berekening kasgeldlimiet			2.668.280
Begrotings totaal			32.540.000
Percentage regeling			8,20%
C. Ruimte onder kasgeldlimiet			18.437.821
Gemiddeld vlottend overschot (A)			15.769.541
Kasgeldlimiet (B)			2.668.280

Volgens deze berekening bedraagt de kasgeldlimiet in 2019 totaal € 2.668.280 voor de ODBN. Het gemiddelde vlottend financieringsoverschot bedraagt gemiddeld over 2019 € 15.769.541. Voor de vier kwartalen in 2019 is sprake van onderschrijding van de kasgeldlimiet. Het aantrekken van kasgeld is in dat kader is dus niet aan de orde.

Renteresultaat treasury

In de gewijzigde BBV is opgenomen dat in deze paragraaf ook inzicht gegeven moet worden in de rentelasten, het renteresultaat en de wijze waarop de rente wordt toegerekend aan investeringen. De ODBN heeft op dit moment geen leningen afgesloten waarover rente wordt betaald en gedurende 2019 zijn geen rente baten ontvangen. Dit betekent dat ook geen rente kan worden toegerekend aan de investeringen en daarmee is er geen renteresultaat.

Omschrijving	Bedrag
a Externe rentelasten over korte en lange financiering	0
b Externe rentebaten	0
Saldo externe rentelasten	0
d Interne eigen rente	0
e Toerekening rente via renteomslag	0
Renteresultaat op taakveld treasury	0

2.3 Bedrijfsvoering

In deze paragraaf wordt beschreven welke ontwikkelingen in 2019 belangrijk zijn geweest voor de bedrijfsvoering van de ODBN. Dit doen we aan de hand van onderstaande sub onderwerpen:

Opleidingen

In het kader van het ontwikkelen van de organisatie is in 2019 ingezet op opleiding en loopbaanbegeleiding. Daarnaast leiden we steeds vaker eigen personeel op door de krapte op de arbeidsmarkt voor ervaren personeel. Dat gaat gepaard met goede prestaties enerzijds en hogere kosten anderzijds. Daarom is in 2019 meer geïnvesteerd in opleiding en loopbaanbegeleiding dan begroot.

In 2018 is gestart met een groepsgewijs leertraject voor 'handhavers in opleiding'. In totaal hebben 10 handhavers in opleiding in 2018-2019 dit leerwerktraject succesvol doorlopen. Gezien het positieve resultaat is er in 2019 een leerwerktraject opgestart voor 10 vergunningverleners in opleiding 2019-2020. Door het inzetten van de leerwerktrajecten hebben we vacatures kunnen invullen.

Daarnaast zijn er nog een aantal groepsgewijze training ingezet. Waarbij de voornaamste zijn:

- Omgaan met agressie voor de toezichthouders/handhavers van het team Asbest. Het doel van deze training is om de medewerkers tools te geven om nog beter om te gaan in het direct contact met heftige en negatieve emoties en incidenten bij controles.
- Training Wet normalisering rechtspositie ambtenaren (WNRA) voor de afdeling HRM. Per 1 januari 2020 wordt de WNRA van ingevoerd. Door deze training is de afdeling HRM voorbereid op de arbeidsrechtelijke wijzigingen en heeft de benodigde acties ondernomen om per 1 januari 2020 te voldoen aan deze nieuwe wetgeving.

Tenslotte is budget besteed aan individuele ontwikkelingen van de medewerker op het gebied van kennis en of vaardigheden om bij te blijven in ontwikkelingen in het vakgebied of om een optimalere invulling te geven aan de functie.

Verzuim

In de begroting 2019 werd rekening gehouden met een mogelijk verzuim van 5,5%. Het gemiddelde verzuim bedroeg in 2019 5,75%. Het verzuim in 2018 was gemiddeld 5,95%, dit is een daling en bijna op het gewenste niveau. Het verzuim in 2019 was nagenoeg niet werk gerelateerd.

Nieuwe ICT-omgeving

In maart 2018 is gestart met het project "Outsourcing ICT". Dit project behelst de volgende facetten:

- In beeld brengen huidige ICT behoeften.
- Europese aanbesteding.
- Implementatie nieuwe ICT-omgeving met nieuwe leverancier.
- Uitfaseren oude omgeving en opzeggen overeenkomst oude leverancier.

Eind 2019 is dit project succesvol afgerond. De gehele omgeving is volledig opnieuw opgebouwd in een nieuw datacentrum in Amsterdam. Onze ICT-omgeving is hiermee sneller, moderner, gebruiksvriendelijker, meer gestructureerd en biedt meer mogelijkheden tot digitale samenwerking. Ook de bijbehorende procedures (incidentmanagement en changemanagement) zijn opnieuw ingericht.

Koppeling tussen systemen

Suite4Omgevingsdiensten is de applicatie van de ODBN die gebruikt wordt voor uitvoering van het volledige VTH-proces (Vergunningen, Toezicht en Handhaving). Deze applicatie is in 2019 gekoppeld aan Motion (HRM-applicatie) en Key2Financiën (Urenregistratie, projectenmodule en facturatie). Hierdoor is de digitalisering van het proces van registratie tot facturatie volledig doorgevoerd.

(Her)huisvesting

In 2018 is door het bestuur besloten dat de gehele organisatie op locatie De Vliert wordt gevestigd. Hiervoor was uitbreiding en herinrichting van het huidige kantoorpand in 's-Hertogenbosch noodzakelijk. Na bestuurlijke besluitvorming over het krediet is in 2019 de uitvoering gestart. Op basis van een plan van aanpak is gekomen tot een definitief ontwerp voor het gebouw, de inrichting, de techniek en de verduurzaming. In 2019 is ook gestart met de ombouw van de bovenste verdieping en wordt fasegewijs iedere bouwlaag aangepakt.

Met de winkel open, wordt iedere verdieping in een periode van vijf weken ingericht. Er is dan tijdelijk minder werkruimte beschikbaar. Ook zijn de 3^e, 2^e verdieping en de uitbreiding van de begane grond in gebruik genomen. Het project ligt op koers en wordt in april 2020 afgerond. Het pand te Cuijk is in verkoop gegaan.

Archiefbewerking

Het fysieke archief van rechtsvoorganger RMB was nog aanwezig op de locatie Cuijk. Per 20 december 2019 is het overgebracht naar het depot van BHIC. De ODBN heeft zorgplicht over dit archief. Met de aanstaande verhuizing naar de vestiging in Den Bosch en sluiting van het pand in Cuijk was het noodzaak het papieren archief op korte termijn over te dragen aan het BHIC.

In 2020 wordt het archief in het depot van BHIC bewerkt opdat het opgeschoonde archief uiterlijk eind 2020 overgedragen kan worden aan BHIC. Voor deze actie was € 75.000 geraamd. In 2019 is hiervan slechts €6.800,- besteed. De voorbereidingen hebben in 2019 plaatsgevonden maar de lasten vallen in 2020. Aangezien het project doorloopt in 2020, wordt voorgesteld het restant van het incidentele budget over te hevelen naar 2020.

Planning & Control cyclus

De Planning & Control (hierna: P&C) cyclus is het gehele proces van activiteiten dat binnen een begrotingsjaar plaatsvindt om uitvoering te kunnen geven aan de kaderstellende en controlerende rol van het Algemeen bestuur. Een P&C cyclus kan schematisch als volgt worden weergegeven.

De P&C van de ODBN is in het jaar 2019 grotendeels vernieuwd. We zijn daarbij meer gericht op het creëren van maximale informatiewaarde voor onze deelnemers

In 2019 is vanaf de kadernota 2020 vernieuwde programma indeling ingevoerd die vanaf 2020 voor alle P&C documenten toegepast wordt met de splitsing naar individuele dienstverlening (de werkprogramma's), regionale dienstverlening en bedrijfsvoering. Deze indeling is toekomstbestendiger en logischer. Ook is in 2019 de kadernota 2021 voorzien van een vernieuwde "look & feel" om ook daarvoor de informatie toegankelijker te maken.

De eerste stappen zijn in 2019 gezet om de werkprogramma's en de begroting beter op elkaar aan te sluiten en een duidelijkere relatie te leggen tussen de rol van de deelnemer als klant van de ODBN en de rol als eigenaar van de ODBN als concern. Dit zal de komende begrotingsjaren nog beter zichtbaar gaan worden in samenspraak met het RSP als vertegenwoordiging van het bestuur.

Deze jaarstukken zijn in het verlengde van de jaarstukken 2018 volledig BBV-proof en geschreven met het oog op de balans tussen transparantie en leesbaarheid.

Tot slot zijn er ook intern veel ontwikkelingen geweest op gebied van P&C. Er is bijvoorbeeld een nota planning en control opgeleverd, het budgethoudersregister is opnieuw vormgegeven passend bij de huidige situatie en de eerste voorbereidingen zijn getroffen voor een nieuwe manier van beheersing van de loon- en inhuurkosten.

Facturatie

Vanwege de nieuwe systemen en koppelingen daartussen, was het een groot deel van 2019 nog niet mogelijk om te factureren. Halverwege december zijn de overige verzoektaken 2019 over de eerste drie kwartalen gefactureerd. Vervolgens zijn in januari de basis- en VTH verzoektaken, overige verzoektaken en aanvullende verzoektaken gefactureerd. Dit was een arbeidsintensief met als resultaat dat het facturatie in 2020 staat

Het MeerJarenOntwikkelingsProgramma (MJOP)

Het MJOP en haar 10 onderliggende projecten zijn een antwoord op de review van de (financiële) knelpunten uit februari/maart 2018. De review beschrijft een combinatie van factoren die de problematiek van de ODBN samenvat: de ontstaansgeschiedenis en het gebrek aan ruimte om te ontwikkelen, het gebrek aan focus en doorpakken, een please cultuur richting deelnemers, gebrekkige systemen, een tarief onder de kostprijs en een algehele noodzakelijke verbetering op de P&C cyclus.

De 10 projecten hebben, in samenhang, als doel om in de periode 2018-2020 de bedrijfsvoering op orde te brengen en te komen tot een stabiele organisatie, die 'in control' is. Bij de strategie en implementatie van de projecten is er uiteraard aandacht voor proces, structuur, besturing, informatie en financiën (de harde kant). Daarnaast ook voor het verandervermogen, de communicatie, de cultuur, houding en gedrag en de werkwijzen (de zachte kant).

In het eerste project (hervorming ICT-landschap) worden ICT-systemen onderling op elkaar aangesloten en indien nodig, vervangen. De ICT-systemen zijn financiële administratie, zakenadministratie, personeelsadministratie, urenregistratie en rapportages ICT-landschap. In 2019 zijn alle systemen geïmplementeerd en de koppelingen gemaakt. Er waren flink wat uitdagingen en hobbels maar aan het einde van 2019 werkten alle systemen en de onderlinge koppelingen naar behoren.

Het informatiebeleidsplan (het tweede project) beschrijft de ontwikkelingen in de markt en de weerslag op de ODBN op het gebied van informatiemanagement. Daarnaast beschrijft het plan

projecten om de informatiehuishouding op peil te krijgen, zoals koppeling Basisregistraties, met het Digitaal Stelsel Omgevingswet (DSO), of het digitaliseren van personeelsdossiers. Het plan is tot stand gekomen met input van diverse belanghebbende collega's. Het eerste deel van het plan is een informatiebeleidsplan in de vorm van een infographic. Het tweede deel is een actieplan informatiemanagement, waarin het beleid wordt vertaald naar concrete acties. Begin 2020 zal het informatiebeleidsplan afgerond worden, na de komst van de nieuwe informatiemanager.

De outsourcing van de ICT is onderdeel van dit tweede project en dat is eind 2019 gerealiseerd, met een succesvolle migratie half november. Onze ICT-omgeving is hiermee sneller, moderner, gebruiksvriendelijker, meer gestructureerd en biedt meer mogelijkheden tot digitale samenwerking.

Het Centraal Planningsbureau, het 3e project, begroot de opdrachten en regelt de allocatie van de werkzaamheden voor toezicht en handhaving in het primaire proces op basis van de werkprogramma's van de deelnemers. Deze manier van ons werk organiseren is als pilot begonnen, en heeft bewezen van waarde te zijn voor ODBN én voor de deelnemers. Dit is dus ook structureel in de organisatie geborgd, als onderdeel van financiën/bedrijfsvoering. Dit project is daarmee afgerond.

ODBN werkt voor (onderdelen van) het 4e project, werving & selectie, samen met de andere omgevingsdiensten in Brabant (zie ook paragraaf Werving en selectie). De strategie om nieuwe collega's te werven is in 2019 tot wasdom gekomen, en bevatte vele aspecten. Het gaat om arbeidsmarktcommunicatie en het kennen van je push- en pullfactoren als werkgever, een traineeship voor vergunningverleners Omgevingswet, samenwerking in netwerken, job carving en een aangepast functiehuis en het opzetten van een veelomvattend introductieprogramma inclusief digitale ondersteuning van een app.

Het resultaat van deze inspanningen is dat in 2019 de ODBN 72 nieuwe collega's heeft mogen ontvangen. De verhouding vast-inhuur is hiermee sterk gedaald naar ongeveer 80%-20% (komende van 66-34%). Een risico van zoveel nieuwe collega's is dat de rek uit de organisatie dreigt te gaan om hen goed op te vangen en in te werken op de werkplek zelf.

Eind 2019 zijn de onderdelen van dit project in het reguliere proces van werving opgenomen, en kan het project als afgerond worden beschouwd. Hoewel het project werving als afgerond kan worden beschouwd, blijven we als ODBN natuurlijk werven, zeker gezien de piek in ons werk rondom veehouderij en stikstof.

Het 5^e project is een up-to-date Inrichtingenbestand per deelnemer, dat de ODBN voorziet van basisinformatie voor de planning, allocatie en kostenramingen van de uitvoering van het primaire proces. Vijftien van de zestien gemeenten hebben opdracht gegeven tot actualisatie van het inrichtingenbestand en voor alle gemeenten zijn de grootschalige gevelverificaties uitgevoerd. Alle resultaten zijn begin 2020 gevalideerd. Deze gevalideerde lijsten leggen we voor aan de gemeenten. Deze voeren nog een check uit en de aangepaste lijsten worden verwerkt in ons inrichtingenbestand. Alle gevelverificaties zijn uitgevoerd maar de resultaten daarvan zijn nog niet verwerkt. Het project wordt afgerond in 2020 maar in sommige gevallen zal het nog wel nodig zijn een controle ter plaatse uit te voeren om vast te stellen wat er precies aan de hand is.

Het 6^e project richt zich op organisatie- en managementontwikkeling. Het functiehuis is volledig doorgelicht en aangepast, en daarmee toekomstbestendig. Daarnaast is de organisatiestructuur aangepast en toegespitst op onze huidige manier van werken. In het Management Development traject is gewerkt aan interne samenwerking en externe oriëntatie.

De begroting 2019 en begrotingswijziging 2018 is in het AB van 19 december 2018 goedgekeurd, en daarmee is het 7e project afgerond.

De nieuwe Gemeenschappelijke Regeling is het 8e project van de ODBN. In 2019 zijn alle benodigde instemmingen verkregen van de raden en Staten. Met de bekendmaking van de regeling in het Provinciaal Blad is de regeling in werking getreden per 1-1-2020. Daarmee is dit MJOP-onderdeel afgerond.

Het 9e project is het doorontwikkelen van de Planning- & Controlcyclus. Met het vaststellen van de verder doorontwikkelde Kadernota 2021 (begin 2019 is de Kadernota 2020 doorontwikkeld) is dit project afgerond. Klaar is doorontwikkeling nooit maar de belangrijkste stappen zijn gezet op één jaarlijkse cyclus van P&C-documenten: Kadernota 2020 en Kadernota 2021, Begroting 2020, Jaarstukken 2018, 1e en 2e bestuursrapportage 2019.

Het 10e en laatste project is het uniformeren van werkafspraken met deelnemers. Dit project is eind 2019 van start gegaan. De werkafspraken zijn onlosmakelijk verbonden aan de Gemeenschappelijke Regeling (GR), de dienstverleningsovereenkomsten (DVO's), de werkprogramma's en de mandaatbesluiten. Onderdeel van het project is het opstellen van Algemene Leveringsvoorwaarden als vervanging van de DVO's. Nu de Gemeenschappelijke Regeling in werking is getreden (zie project 8), is het Algemeen Bestuur van de ODBN bevoegd om Algemene Leveringsvoorwaarden vast te stellen. Daarin wordt ingegaan op de uitvoering en nadere invulling van de basistaken, verzoektaken en collectieve taken, als genoemd in de Gemeenschappelijke Regeling. Naast de wil tot uniformering van de werkafspraken, vraagt de aankomende Omgevingswet om uniformering. Bestuurlijk draagvlak om te komen tot uniformering en daarmee duidelijkheid en efficiency is onontbeerlijk.

	Deelproject	2018	2019	2020
1	Hervorming ICT landschap		Q4	
2	Informatie beleidsplan			Q1
3	Centraal Planningsbureau		Q4	
4	Werving & Selectie		Q4	
5	Actualiseren inrichtingenbestand			Q2
6	Organisatie- en managementontwikkeling			Q1
7	Begrotingswijziging 2018 en begroting 2019	Q4		
8	Nieuwe Gemeenschappelijke regeling		Q4	
9	Doorontwikkeling P&C			Q1
10	Uniformeren werkafspraken			Q4

Overhead

Tot en met begrotingsjaar 2016 werden kosten van overhead verdisconteerd over de programma's. Om het algemeen bestuur meer inzicht te geven in de totale kosten van de overhead voor de gehele organisatie is vanaf 2017 in de BBV voorgeschreven om overhead apart te verantwoorden en niet meer als integrale kostprijs op te nemen in de programma's.

De kosten die betrekking hebben op het primaire proces, zoals salariskosten, moeten, indien mogelijk, worden opgenomen in de programma's. Salariskosten die niet direct toewijsbaar zijn aan programma's, zoals kosten van het MT, financiën, ICT, P&O, blijven staan op overhead.

Als we overhead uitdrukken in cijfers kunnen we het volgende onderscheid maken:

- Voor 2019 betekent dit dat 36% van de totale uitgaven ODBN bestond uit overheaduitgaven. In 2018 was dit 38%.
- Voor de inzet van personeel in euro's geldt dat 22% van ons personeel bestond uit overhead. In 2018 was dit bijna 27%.
- Voor de inzet van personeel in FTE's geldt dat 21% van het totaal aan FTE's bestond uit overhead. In 2018 was dit 23%.

2.4 Paragraaf Verbonden Partijen

Verbonden partijen zijn gemeenschappelijke regelingen, stichtingen, verenigingen en vennootschappen waarin de ODBN een bestuurlijk en financieel belang heeft.

Bestuurlijk belang

Betreft zeggenschap, hetzij uit hoofde van vertegenwoordiging in het bestuur hetzij uit hoofde van stemrecht.

Financieel belang

Betreft een aan de verbonden partij ter beschikking gesteld bedrag dat niet verhaalbaar is als de verbonden partij failliet gaat onderscheidenlijk het bedrag waarvoor aansprakelijkheid bestaat indien de verbonden partij haar verplichtingen niet nakomt. Bij deelname in een vennootschap betreft het financiële belang het bezit van aandelen en het ontvangen van bijbehorend dividend.

De ODBN is per 1 juli 2019 aangesloten bij Bizob. De aansluitovereenkomst is getekend onder voorbehoud van definitieve instemming door het Algemeen Bestuur op 25 maart 2020. Er zal ook nog een bestuurslid van de ODBN worden aangewezen om de ODBN te vertegenwoordigen in het bestuur van Bizob. Daarmee is Bizob, volgens de letter van de wet, de enige officiële verbonden partij van de ODBN. In onderstaande overzicht wordt nader ingegaan op de verbonden partij "Bizob".

Programma 3 Bedrijfsvoering	
1. Gemeenschappelijke regeling Bureau Inkoop en Aanbesteding Zuidoost-Brabant	
Publiek Belang	Inkoopuitgaven maken een groot deel uit van de jaarlijkse begroting. Door samenwerking kunnen organisaties hun inkoop professionaliseren. Daarnaast vertaalt de kwaliteit van inkoop zich direct in de kwaliteit van producten, diensten en werken. Goed ingerichte inkoopprocessen vergroten het vertrouwen van de samenleving in de manier waarop gemeenschapsgeld wordt besteed.
Algemene visie op en beleidsvoornemens omtrent inschakelen van de verbonden partij	De gewijzigde Aanbestedingswet 2012 (Aw 2012) laat voldoende ruimte over om eigen beleid te voeren op het gebied van inkopen en aanbesteden. Het inkoop- en aanbestedingsbeleid waarborgt de naleving van wet- en regelgeving, een doelmatige inkoop en bestuurlijke integriteit. Het inkoopbeleid gaat uit van de algemene beginselen van behoorlijk bestuur: openheid, objectiviteit en zorgvuldigheid. Door gebruik te maken van objectieve voorwaarden, kunnen gemeenten de keuze voor een leverancier verantwoorden. Deze helderheid biedt ook voordelen voor ondernemers, die weten waar ze aan toe zijn.
Partijen	Diverse gemeenten en andere publiekrechtelijke lichamen
Bestuurlijk belang	Een bestuurslid van de ODBN wordt aangewezen om ODBN te vertegenwoordigen in het bestuur van Bizob.
Financieel belang	De ODBN draagt jaarlijks bij aan de exploitatie van BIZOB via een bedrag per afgenomen dag. De bijdragen voor 2019 bedraagt € 72.700. Dit is gebaseerd op het aantal afgenomen dagen. In 2019 zijn 110 dagen afgenomen tegen een gemiddeld uurtarief van € 657
Financiële informatie	<i>Eigen vermogen:</i> per 1-1-2018 € 666.144,85 per 31-12-2018 € 786,115,99 <i>Vreemd vermogen:</i> per 1-1-2018 € 575.175,68 per 31-12-2018 € 633.621,26 <i>Resultaat 2018: € 382.095,23</i>
Eventuele risico's	Niet van toepassing

Daarnaast heeft de ODBN een aantal intensieve samenwerkingsrelaties die we ook benoemen in deze paragraaf. Hierbij gaat het om:

- Vereniging van contractanten Afvalsturing Brabant: De VvC behartigt de belangen van de Brabantse gemeenten (via samenwerkingsverbanden in de VvC vertegenwoordigd) met betrekking tot de verwerking van huishoudelijk restafval en gft-afval. Het ambtelijk secretariaat en de financiële administratie van de vereniging worden tot en met 2019 verzorgd door de ODBN.
- Bestuurscommissie Afvalinzameling Land van Cuijk en Boekel (BCA). In 2019 was dit nog een officiële adviescommissie van het Algemeen Bestuur in de zin van de Wet gemeenschappelijke regelingen. Per 1 januari 2020 veranderd deze commissie in een zelfstandige gemeenschappelijke regeling.
- De deelnemers van ODBN zijnde de 16 gemeenten in de regio Brabant-Noord en de provincie Noord-Brabant.
- De twee collega-omgevingsdiensten die actief zijn binnen Noord-Brabant; de Omgevingsdienst Midden- en West-Brabant (OMWB) en de Omgevingsdienst Zuidoost-Brabant (ODZOB).
- De samenwerkingspartners in het kader van Samen Sterk in Brabant (SSiB); te weten Natuurmonumenten, Staatsbosbeheer, Brabant Landschap, Brabant Water, Evides, Waterschap Aa en Maas, Waterschap De Dommel en Waterschap Brabantse Delta.

2.5 Niet van toepassing zijnde paragrafen

Voor de ODBN zijn de onderstaande paragrafen, in het kader van het Besluit Begroting en Verantwoording, niet van toepassing:

- Paragraaf lokale heffingen
- Paragraaf Onderhoud Kapitaalgoederen
- Paragraaf Grondbeleid

II JAARREKENING 2019

3. OVERZICHTEN

3.1 Balans per 31 december 2019

ACTIVA	31-12-2019	31-12-2018
Bedragen in € 1.000		
VASTE ACTIVA		
Materiële vaste activa	2.247	1.662
Investerings met economisch nut	2.247	1.662
Totaal vaste activa	2.247	1.662
VLOTTENDE ACTIVA		
Uitzettingen met een rente typische looptijd korter dan een jaar	17.329	17.089
Vorderingen op openbare lichamen	5.565	3.669
Rekening-courant verhoudingen met niet-financiële instellingen	11.492	11.907
Overige vorderingen	272	1.513
Liquide middelen	0	0
Kassaldi	0	0
Banksaldi	0	0
Overlopende activa	518	4.573
Nog te ontvangen bedragen	393	4.373
Vooruitbetaalde bedragen	125	103
Te verrekenen bedragen	0	97
Totaal vlottende activa	17.847	21.662
TOTAAL GENERAAL	20.093	23.324

PASSIVA	31-12-2019	31-12-2018
Bedragen in € 1.000		
VASTE PASSIVA		
Eigen vermogen	8.575	10.553
Algemene reserves	867	1.832
Bestemmingsreserves	7.541	838
Rekening resultaat	168	7.883
Voorzieningen	5.594	7.570
Langlopende schulden	0	0
Onderhandse leningen BWS	0	0
Totaal vaste passiva	14.169	18.123
VLOTTENDE PASSIVA		
Schulden met een rente typische looptijd korter dan een jaar	4.668	3.734
Overige schulden (Crediteuren)	4.656	3.553
Overige schulden (rekening couranten)	0	144
Tussenrekeningen Salarissen	12	37
Overlopende passiva	1.256	1.467
Verplichtingen	939	990
Vooruitontvangen bedragen EU en NL overheidslichamen	317	457
Overige vooruitontvangen bedragen	0	20
Totaal vlottende passiva	5.924	5.201
TOTAAL GENERAAL	20.093	23.324

3.2 Baten en lasten

Omschrijving	Rekening 2018	Begroting 2019	Bijgestelde Begroting 2019	Rekening 2019
LASTEN				
Fysieke leefomgeving	12.808	15.368	16.389	16.496
Afvalinzameling en verwerking	7.386	7.535	7.830	7.717
Subtotaal programma's	20.194	22.903	24.219	24.213
Overhead	12.117	9.537	11.252	13.371
Treasury	0	0	0	0
Vennootschapsbelasting	0	0	0	0
Onvoorzien	0	100	100	0
Subtotaal bedrijfsvoering	12.117	9.637	11.352	13.371
Totaal lasten exploitatie	32.310	32.540	35.571	37.584

Omschrijving	Rekening 2018	Begroting 2019	Herziene Begroting 2019	Rekening 2019
BATEN				
Fysieke leefomgeving	26.451	24.141	25.465	24.472
Afvalinzameling en verwerking	7.646	7.557	7.006	6.894
Subtotaal programma's	34.097	31.698	32.471	31.367
Overhead	4.957	1.046	1.046	4.240
Treasury	0	0	0	0
Vennootschapsbelasting	0	0	0	0
Subtotaal bedrijfsvoering	4.957	1.046	1.046	4.240
Totaal baten exploitatie	39.054	32.744	33.517	35.606
Resultaat voor bestemming	6.743	204	-2.054	-1.978
Onttrekkingen aan reserves	1.390	946	19.139	19.126
Toevoegingen aan reserves	251	946	16.980	16.981
Resultaat na bestemming	7.883	204	105	168

3.3 Recapitulatie resultaat

Omschrijving Bedragen x €1.000	Rekening 2018	Begroting 2019	Begroting na wijziging 2019	Rekening 2019	Vershil	
Totale lasten	32.310	32.540	35.571	37.584	-2.013	N
Totale baten	39.054	32.744	33.517	35.606	2.089	V
Saldo van baten en lasten	6.743	204	-2.054	-1.978	76	
Storting in reserves	251	946	16.980	16.981	-1	N
Onttrekking uit reserves	1.390	946	19.139	19.126	-13	N
Resultaat vóór belasting	7.883	204	105	168	62	
Vennootschapsbelasting (n.v.t.)	0	0	0	0	0	
Resultaat na belasting	7.883	204	105	168	62	
Te splitsen in:						
• Resultaat BCA				-257		N
• Resultaat ODBN				425		V

3.4 Onderverdeling lasten naar overhead en programma's

TOTAAL LASTEN	Rekening 2018	Begroting 2019	Herziene Begroting 2019	Totaal	Rekening 2019 Programma's	Overhead
Inzet personeel	17.778	20.393	21.497	19.980	15.581	4.398
Opleidingen	293	584	616	425	40	385
Dienstreizen / woon-werk	416	350	350	424	0	424
Overig (personeel)	251	196	1.506	1.526	27	1.498
Organisatie	136	138	111	147	44	104
Huisvesting	473	634	719	478	0	478
Kantoor	310	283	137	136	3	134
Informatisering / automatisering	842	1.085	1.184	1.234	0	1.234
Vervoermiddelen	81	72	180	165	133	32
Extern onderzoek / advies	89	138	181	938	809	129
Afschrijvingen	578	627	648	423	21	403
Reguliere organisatieontwikkeling	271	20	20	11	0	11
Meerjarenontwikkelplan (MJOP)	641	926	926	851	0	851
Overige kosten	3.197	0	412	3.879	589	3.290
Subtotaal	25.356	25.446	28.487	30.618	17.247	13.371
Treasury	0	0	0	0	0	0
Onvoorzien	0	100	100	0	0	0
Externe exploitatie (programma's)	6.954	6.994	6.984	6.967	6.967	0
Totaal lasten	32.310	32.540	35.571	37.584	24.214	13.371

Tot en met begrotingsjaar 2016 werden kosten van overhead verdisconteerd over de programma's. Om het algemeen bestuur meer inzicht te geven in de totale kosten van de overhead voor de gehele organisatie is vanaf 2017 in de BBV voorgeschreven om overhead apart te verantwoorden en niet meer als integrale kostprijs op te nemen in de programma's.

De kosten die betrekking hebben op het primaire proces, zoals salariskosten, moeten, indien mogelijk, worden opgenomen in de programma's. Salariskosten die niet direct toewijsbaar zijn aan programma's, zoals kosten van het MT, financiën, ICT, P&O, blijven staan op overhead.

Als we overhead uitdrukken in cijfers kunnen we het volgende onderscheid maken:

- Voor 2019 betekent dit dat 36% van de totale uitgaven ODBN bestond uit overheaduitgaven. In 2018 was dit 38%.
- Voor de inzet van personeel in euro's geldt dat 22% van ons personeel bestond uit overhead. In 2018 was dit bijna 27%.
- Voor de inzet van personeel in FTE's geldt dat 21% van het totaal aan FTE's bestond uit overhead. In 2018 was dit 23%.

4. TOELICHTINGEN

4.1 Waardering grondslagen jaarrekening

Algemeen

De jaarrekening is opgemaakt in overeenstemming met het 'Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten' (BBV). De waardering van de activa en passiva en de bepaling van het resultaat vindt plaats op basis van historische kosten. De materiële vaste activa worden gewaardeerd op verkrijgingprijs, verminderd met de cumulatieve afschrijvingen en indien van toepassing met bijzondere waardeverminderingen. De afschrijvingen worden gebaseerd op de geschatte economische levensduur en worden berekend volgens de lineaire afschrijvingsmethode. Er wordt afgeschreven vanaf het boekjaar na het boekjaar van ingebruikneming, met uitzondering van materiële vaste activa die deel uitmaken van een groter geheel, daar wordt afgeschreven vanaf het moment van ingebruikneming.

De volgende afschrijvingstermijnen zijn gehanteerd:

Type activa	Afschrijvingstermijn
Kantoorpand	30 jaar
Parkeerterrein (inrichting)	15 jaar
Kantoormeubilair	10 jaar
Straalverbinding	10 jaar
Inrichting kantoor 's-Hertogenbosch	6 jaar
ICT hardware	5 jaar
ICT software	3 jaar
Bedrijfsauto's	5 jaar
Persleiding milieustraat	15 jaar
Milieustraat (inrichting)	10 jaar

Vaste Activa

De activa zijn onder te verdelen in immateriële, materiële en financiële vaste activa.

Immateriële vaste activa

De ODBN bezit geen immateriële vaste activa.

Materiële vaste Activa

De materiële vaste activa worden gewaardeerd tegen verkrijging- of vervaardigingprijs, verminderd met de van derden ontvangen investeringsbijdragen en afschrijvingen. De verkrijgingprijs bestaat uit de inkoopprijs en de bijkomende kosten. De vervaardigingprijs omvat de aanschaffingskosten van het product of dienst en de overige kosten die rechtstreeks aan de vervaardiging kunnen worden toegekend. Afschrijving vindt lineair plaats op basis van de geschatte economische levensduur. Specifieke investeringsbijdragen van derden worden op de desbetreffende investering in mindering gebracht.

Financiële vaste activa

De ODBN bezit geen financiële vaste activa.

Bijzondere waardeverminderingen van vaste activa

Voor vaste activa wordt op iedere balansdatum beoordeeld of er aanwijzingen zijn dat deze activa onderhevig zijn aan bijzondere waardeverminderingen.

Als dergelijke indicaties aanwezig zijn, wordt de realiseerbare waarde van het actief geschat. De realiseerbare waarde is de hoogste van de bedrijfswaarde en de opbrengstwaarde. Als het niet mogelijk is de realiseerbare waarde te schatten voor een individueel actief, wordt de realiseerbare waarde bepaald van de kasstroom genererende eenheid waartoe het actief behoort.

Wanneer de boekwaarde van een actief (of een kasstroom genererende eenheid) hoger is dan de realiseerbare waarde, wordt een bijzonder waardevermindingsverlies verantwoord voor het verschil tussen de boekwaarde en de realiseerbare waarde. Indien sprake is van een bijzonder waardevermindingsverlies van een kasstroom genererende eenheid, wordt het verlies allereerst toegerekend aan goodwill die is toegerekend aan de kasstroom genererende eenheid. Een eventueel restant verlies wordt toegerekend aan de andere activa van de eenheid naar rato van hun boekwaarden.

Verder wordt op iedere balansdatum beoordeeld of er enige indicatie is dat een in eerdere jaren verantwoord bijzonder waardevermindingsverlies is verminderd. Als een dergelijke indicatie aanwezig is, wordt de realiseerbare waarde van het betreffende actief (of kasstroom genererende eenheid) geschat.

Terugneming van een eerder verantwoord bijzonder waardevermindingsverlies vindt alleen plaats als sprake is van een wijziging van de gehanteerde schattingen bij het bepalen van de realiseerbare waarde sinds de verantwoording van het laatste bijzonder waardevermindingsverlies. In dat geval wordt de boekwaarde van het actief (of kasstroom genererende eenheid) opgehoogd tot de geschatte realiseerbare waarde, maar niet hoger dan de boekwaarde die bepaald zou zijn (na afschrijvingen) als in voorgaande jaren geen bijzonder waardevermindingsverlies voor het actief (of kasstroom genererende eenheid) zou zijn verantwoord.'

Flottende activa

De flottende activa zijn onder te verdelen in, uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan 1 jaar, liquide middelen en overlopende activa. De flottende activa worden gewaardeerd tegen nominale waarde.

Uitzettingen met een looptijd < 1 jaar

De vorderingen zijn gewaardeerd tegen nominale waarde.

Liquide middelen

De liquide middelen zijn gewaardeerd tegen de nominale waarde.

Overlopende activa

De overlopende activa zijn gewaardeerd tegen de nominale waarde.

Vaste passiva

De vaste passiva zijn eigen vermogen, voorzieningen, en langlopende schulden (met een rente typische looptijd van 1 jaar of langer). Vaste passiva worden gewaardeerd tegen nominale waarde.

Eigen vermogen

Het totaal eigen vermogen is gelijk aan het eigen vermogen van voorafgaand jaar, vermeerderd of verminderd met het gerealiseerde resultaat volgend uit het overzicht van baten en lasten in de jaarrekening. Voor zover het Algemeen Bestuur gedurende het jaar besluiten over bestemmingsreserves heeft genomen, zijn de effecten van deze besluiten in de stand van de reserves per jaareinde verwerkt.

Uit het gerealiseerde resultaat volgend uit het overzicht van baten en lasten in de jaarrekening en de effecten van de besluiten van het Algemeen Bestuur volgt een resultaat na bestemming. Dit wordt als een separate post van het eigen vermogen gepresenteerd (rekening resultaat).

Voorzieningen

Voorzieningen worden gevormd voor verplichtingen en verliezen die niet exact bekend zijn, maar redelijkerwijs geschat kunnen worden en worden gevormd voor risico's die hierop van toepassing zijn. Daarnaast kunnen voorzieningen worden gevormd ter egalisatie van lasten.

Langlopende schulden

Langlopende schulden hebben een rente typische looptijd van een jaar of langer. Langlopende schulden worden gewaardeerd tegen nominale waarde, verminderd met de gedane aflossingen. De ODBN heeft geen "eigen" langlopende schulden. Vanuit de uitvoering van taken van het voormalig RMB zijn hier de onderhandse leningen, i.v.m. het Besluit Woninggebonden Subsidies (BWS), opgenomen. Per ultimo boekjaar 2017 bestaan deze schulden niet meer.

Flottende passiva

Onder de flottende passiva zijn schulden met een rente typische looptijd korter dan een jaar en overlopende passiva opgenomen.

Schulden met een rente typische looptijd korter dan een jaar

Hieronder worden overige schulden verantwoord, gewaardeerd tegen nominale waarde.

Overlopende passiva

De posten opgenomen onder overlopende passiva worden gewaardeerd tegen de nominale waarde.

Baten en lasten algemeen

De baten en lasten worden toegerekend aan het jaar waarop zij betrekking hebben. Baten en winsten worden slechts genomen voor zover zij op balansdatum zijn gerealiseerd. Verliezen en risico's die hun oorsprong vinden voor het einde van het begrotingsjaar worden verwerkt indien zij voor het opmaken van de jaarrekening bekend zijn.

In de presentatie van de baten en lasten wordt voldaan aan de voorschriften van het Besluit Begroting en Verantwoording. Door gewijzigde regelgeving wordt de overhead vanaf 2017 apart in beeld gebracht onder hoofdstuk bedrijfsvoering. De overhead is bepaald op basis van de notitie overhead van het BBV.

Personeelslasten

Personeelslasten worden toegerekend aan het boekjaar waarop ze betrekking hebben. Een uitzondering vormen overlopende posten uit hoofde van de aan de jaarlijkse arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume. Deze worden toegerekend aan de periode waarin uitbetaling plaatsvindt. Een voorbeeld daarvan is de verplichting wegens verlofdagen. Indien echter de verplichting sterk fluctueert, zal de last (of bate) die gerelateerd is aan deze fluctuatie in het jaar van ontstaan opgevoerd worden en zal de toename van de verplichting op de balans opgevoerd worden.

4.2 Toelichting op de balans per 31 december 2019

4.2.1 Activa

4.2.1.1 Materiële vaste activa € 2.247.000

In onderstaande tabel is het verloop van de materiële vaste activa weergegeven, onderverdeeld naar de verplicht voorgeschreven hoofdgroepen. Binnen de administratie is een gedetailleerde specificatie van de betreffende materiële activa aanwezig.

Omschrijving Bedragen in € 1.000	Stand per 31-12-2018	Vermeer- deringen	Vermin- deringen	Afschrijvingen in 2018	Boekwaarde 31-12-2019
Grond Kantoor Cuijk	226	0	0	0	226
Bedrijfsgebouwen	852	276	0	71	1.057
Inrichting en inventaris kantoorgebouwen	177	381	0	175	383
Automatisering	303	305	0	157	451
Vervoermiddelen	0	0	0	0	0
Inventaris Milieustraat Haps	104	46	0	21	130
Totaal materiële vaste activa	1.662	1.008	0	423	2.247

Er hebben zich geen desinvesteringen in 2019 voor gedaan.

4.2.1.2 Uitzettingen korter dan één jaar € 17.329.000

De in de balans opgenomen post uitzettingen korter dan een jaar is als volgt te specificeren.

Omschrijving Bedragen in € 1.000	Boekwaarde 31-12-2018	Stand per 31-12-2019	Voorziening Oninbaar	Boekwaarde 31-12-2019
Vorderingen op openbare lichamen	3.669	5.674	109	5.565
Overige vorderingen	1.513	272		272
Rekening-courant verhoudingen met het Rijk	11.907	11.492		11.492
Totaal uitzettingen	17.089	17.438	109	17.329

Schatkistbankieren

Onder rekening-courant verhouding met het Rijk wordt begrepen het saldo als gevolg van het schatkistbankieren. Op grond van de regeling 'schatkistbankieren decentrale overheden' is de ODBN verplicht hieraan deel te nemen. Dit heeft tot gevolg dat alle saldi van de ODBN geregistreerde bankrekeningen worden afgeroomd tot een vastgesteld drempelbedrag.

Drempelbedrag

Alle overtollige middelen dienen in de schatkist te worden aangehouden. Er zijn echter een aantal uitzonderingen. Een daarvan is het drempelbedrag. Dat is het maximumbedrag dat gemiddeld per kwartaal buiten de schatkist mag worden gehouden. Dit drempelbedrag is afhankelijk van de omvang van de decentrale overheid en bedraagt voor de ODBN € 250.000 over 2019.

Berekening benutting drempelbedrag schatkistbankieren

In principe hoeven dus alleen de liquide middelen die boven het drempelbedrag uitgaan in de schatkist te worden aangehouden. In 2019 hebben geen overschrijdingen plaatsgevonden van het drempelbedrag. In onderstaande tabel is te zien wat de benutting van het drempelbedrag schatkist bankieren gedurende de vier kwartalen 2019 is geweest.

Berekening benutting drempelbedrag schatkistbankieren, verslagjaar 2019					
Berekening drempelbedrag (x € 1.000)					
a	Begrotingstotaal verslagjaar	32.540			
b	Deel van begrotingstotaal onder € 500 miljoen	32.540			
c	Drempel is 7,5% van begrotingstotaal onder sub b				
1	Drempelbedrag (minimaal € 250,000)	250			
Berekening kwartaalcijfers buiten Rijksschatkist					
		Kwart 1	Kwart 2	Kwart 3	Kwart 4
d	Som van de buiten Rijksschatkist aangehouden middelen	2.890	2.183	547	299
e	Dagen in het kwartaal	90	91	92	92
2	Kwartaalcijfers op dagbasis buiten schatkist = d/e	32	24	6	3
Berekening benutting drempelbedrag schatkistbankieren					
		Kwart 1	Kwart 2	Kwart 3	Kwart 4
=1	Drempelbedrag voor de ODBN	250	250	250	250
=2	Kwartaalcijfers op dagbasis buiten 's Rijksschatkist	32	24	6	3
3	Ruimte onder het drempelbedrag	218	226	244	247
4	Overschrijding van het drempelbedrag	0	0	0	0

Vorderingen

De totale omvang van de nog te vorderen bedragen is € 5.837.000. Van de nog openstaande vorderingen is een bedrag van € 109.000 als dubieus te beschouwen. In dat kader is hiervoor een voorziening gevormd ten laste van de exploitatie. Dit is ongeveer € 60.000 hoger dan in 2018. Uit een analyse is gebleken dat een aantal openstaande facturen mogelijk oninbaar zijn, waardoor in overleg met de accountant de voorziening dubieuze debiteuren met € 60.000 opgehoogd is.

Binnen de administratie is een specificatie van het bedrag van de openstaande vorderingen aanwezig.

4.2.1.3 Liquide middelen**€ 0**

Op 31 december 2019 was het saldo op de bankrekening van de ODBN nihil. In het kader van het schatkist bankieren wordt het banksaldo op het eind van iedere dag volledig afgeroomd en overgeboekt naar de schatkist. De ODBN werkt niet meer met contant geld en heeft de aanwezige kassen in 2018 opgeheven.

4.2.1.4 Overlopende activa**€ 518.000**

De in de balans opgenomen post overlopende activa is op het eind van 2019 als volgt te specificeren:

Omschrijving	Boekwaarde	Boekwaarde
Bedragen in € 1.000	31-12-2018	31-12-2019
Nog te ontvangen bedragen	4.373	393
Vooruitbetaalde bedragen	103	125
Ter verrekenen bedragen	97	0
Totaal overlopende activa	4.573	518

Nog te ontvangen bedragen

Onderstaande tabel betreft het verloopoverzicht 2019 van de nog te ontvangen bedragen

Omschrijving Bedragen in € 1.000	Boekwaarde 31-12-2018	Toevoegingen	Ontvangen bedragen	Boekwaarde 31-12-2019
Bijdrage Kunststof 2014	-27		-27	0
Afrekening kunststof 2015	478		478	0
Afrekening kunststof 2016	714		714	0
Diverse opbrengsten BCA	24	153	24	153
Werkzaamheden deelnemers 2017	12		12	0
Claim attero 2015 & 2016	3.172	0	3.172	0
Diverse opbrengsten ODBN	0	7	0	7
Rekeningcourant Vereniging van contractanten	0	233		233
Totaal nog te ontvangen bedragen	4.373	393	4.373	393

4.2.2 Passiva**4.2.2.1 Eigen vermogen****€ 8.575.000**

De in de balans opgenomen post eigen vermogen is op het eind van 2019 als volgt te specificeren:

Omschrijving Bedragen in € 1.000	Boekwaarde 31-12-2018	Boekwaarde 31-12-2019
Algemene reserve	1.832	867
Bestemmingsreserves	838	7.541
Rekeningresultaat	7.883	168
Totaal eigen vermogen	10.553	8.575

Het rekeningresultaat bedraagt € 168.000. Dit resultaat is opgebouwd uit een voordelig resultaat van de ODBN van € 425.000 en een nadelig resultaat van de BCA van € 257.000. Bij de besluitvorming van de 2^e bestuursrapportage is besloten om het nadelig jaarrekeningresultaat van de BCA te onttrekken uit de bestemmingsreserve BCA.

4.2.2.2 Reserves

Alle reserves samen geven het totale eigen vermogen van de dienst weer en zijn onder te verdelen in algemene reserves en bestemmingsreserves. Een bestemmingsreserve kan geen negatieve stand kennen. Als een reserve geen concrete bestemming heeft wordt het beschouwd als een algemene reserve.

Het onderstaande overzicht geeft het verloop weer van de reserves gedurende het jaar 2019.

Verloop reserves Bedragen in € 1.000	stand 31-12-2018	resultaat 2018	toevoeging	onttrekking	stand 31-12-2019
Reserves					
Algemene reserve ODBN	1.832	7.483	0	8.448	867
Totaal algemene reserve	1.832	7.483	0	8.448	867
Bestemmingsreserve vakantiedagen	249		0	0	249
Bestemmingsreserve organisatieontwikkeling	0		946	946	0
Bestemmingsreserve ISV	0		6.726	289	6.437
Bestemmingsreserve huisvesting	0		554	136	419
Totaal bestemmingsreserves ODBN	249	0	8.227	1.371	7.105
Bestemmingsreserve BCA	589	400	436	989	436
Bestemmingsreserve egalisatie voorraad tariefzakken	0		436	436	0
Totaal bestemmingsreserves BCA	589	400	436	436	436
Totaal reserves	2.670	7.883	8.662	10.255	8.407

Algemene reserves

De algemene reserve moet in principe van voldoende omvang zijn om de risico's van de reguliere bedrijfsvoering op te kunnen vangen. Het geactualiseerde risicoprofiel is voor 92% afgedekt met de algemene reserve. Dit is een lichte daling ten opzichte van de 96% bij de jaarrekening 2018. Dit wordt voornamelijk veroorzaakt doordat in 2019 vanuit de algemene reserve een voorziening is gevormd voor een wachtgeldverplichting.

Bestemmingsreserves

Bestemmingsreserves zijn in het leven geroepen met een bestedingsfunctie, waarbij de middelen zijn weggezet voor toekomstige uitgaven of investeringen. Het staat het Algemeen bestuur vrij om voor een bestemmingsreserve een heroverweging van de besteding te doen. Binnen de ODBN zijn verschillende soorten bestemmingsreserves gevormd.

Onderstaand is per bestemmingsreserve een korte toelichting gegeven over de noodzaak, de mutaties en de omvang en van de bestemmingsreserves.

Reserve vakantiedagen

De reserve heeft ten doel om eventuele tegenvallende opbrengsten te egaliseren die ontstaan door fluctuaties in de opname in de vakantiedagen van de medewerkers die werkzaam zijn in het primaire proces. Het beleid van de ODBN erop gericht is om de "verlofberg" binnen de organisatie terug te brengen tot reguliere proporties.

Reserve Organisatieontwikkeling

Om uitvoering te geven aan de destijds vastgestelde notitie "Samenwerken aan een schone en veilige werkomgeving, nu en in de toekomst" is een bestemmingsreserve gevormd. Voor de verdere doorontwikkeling van de organisatie is deze reserve nodig. De financiering van het Meer Jaren Ontwikkel Plan (MJOP) gaat via deze reserve. De toevoeging aan de reserve betreft de geplande toevoeging van de bijdrage over 2019. De onttrekking zijn de kosten die extra gemaakt zijn voor het Meer Jaren Ontwikkel Plan.

Bestemmingsreserve ISV

De middelen zijn bestemd voor de uitvoering van saneringswerkzaamheden ten behoeve van geluidswerende maatregelen. Bij de jaarrekening 2018 is bij bestemming van het resultaat voorgesteld de vrijval voorziening om te zetten naar een bestemmingsreserve. Het grootste deel van de te saneren woningen is de afgelopen jaren daadwerkelijk aangepakt. Er resteert echter nog een aantal woningen waar eveneens geluidsanering dient plaats te vinden. In de 2019 is besloten om 2,5 miljoen beschikbaar te stellen voor de uitvoering van de sanering van de restant van de A-lijst woningen en voor de opzet van een projectorganisatie.

Reserve huisvesting

In de besluitvorming van de jaarrekening 2018 is bij bestemming van het resultaat besloten om een reserve huisvesting te vormen ter dekking van de incidentele kosten als gevolg van de verhuizing.

Reserve Bestuurscommissie Afval

De bestemmingsreserve BCA is bedoeld om incidentele tegenvallers op te kunnen vangen, zoals opgenomen in de nota Herijking Reserves en Voorzieningen 2018, vastgesteld op 11 april 2018. De oorspronkelijk aanleiding van het vormen van een bestemmingsreserve BCA is de claim Attero in verband met het te weinig aangeleverde afval. Echter is deze reserve ook altijd ingezet om financiële tegenvallers op te vangen, zo ook het nadelig jaarrekeningresultaat van 2018 a € 36.000. Daarnaast heeft in 2019 de betaling aan Attero plaatsgevonden en is de bijdrage van de gemeenten met € 553.000 verlaagd. Dit is gedekt door de reserve BCA. Tot slot is bij de tweede bestuursrapportage

besloten om de bestemmingsreserve tariefzakken van € 436.000 over te hevelen naar de bestemmingsreserve BCA.

Reserve egalisatie voorraad tariefzakken

Bij de jaarrekening 2018 is bij bestemming van het resultaat voorgesteld de vrijval voorziening tariefzakken om te zetten naar een bestemmingsreserve tariefzakken. De reserve heeft ten doel het opvangen van het omzetverlies dat ontstaat op het moment dat de Bestuurscommissie Afvalinzameling Land van Cuijk en Boekel zou besluiten op een andere inzamelmethodiek over te schakelen. Echter is bij de tweede bestuursrapportage besloten om de bestemmingsreserve tariefzakken over te hevelen naar de bestemmingsreserve BCA.

Structurele toevoegingen en onttrekkingen uit reserves

In 2019 vonden er geen structurele toevoegingen en onttrekkingen aan of van de reserves plaats. De onttrekkingen en toevoegingen waren incidenteel van aard.

4.2.2.3 Rekeningresultaat 2019

Als gevolg van het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (art. 42) wordt het resultaat van het lopende jaar afzonderlijk opgenomen in de balans als onderdeel van het eigen vermogen. Over de besteding van dit resultaat dient door uw Algemeen Bestuur een afzonderlijk besluit te worden genomen. De jaarrekening 2019 van de ODBN sluit met een voordelig resultaat van € 168.000. Voor een nadere toelichting van de totstandkoming van dit resultaat wordt kortheidshalve verwezen naar de toelichting op de baten en lasten over 2019 (onderdeel II 2 van deze jaarstukken).

4.2.2.4 Voorzieningen

€ 5.594.000

De in de balans opgenomen post voorzieningen op het eind van 2019 is als volgt te specificeren:

Verloop voorzieningen	stand	toevoeging	onttrekking	stand
Bedragen in € 1.000	31-12-2018			31-12-2019
Voorzieningen voor verplichtingen, verliezen en risico's				
Voorziening nazorg Voorste Heide	4.398	0	31	4.367
Voorziening Attero	3.172	0	3.172	0
Voorziening wachtgeldverplichting	0	1.227	0	1.227
Totaal voorzieningen ODBN	7.570	1.227	3.203	5.594
n.v.t.	0	0	0	0
Totaal voorzieningen BCA	0	0	0	0

Voorziening nazorg Voorste Heide

De voorziening dient ter financiering van de kosten van de eeuwigdurende nazorg van de voormalige stortplaats Voorste Heide in Oss. De omvang van deze voorziening is gebaseerd op een zogenaamde 'Rinas' berekening. De omvang van de voorziening is gebaseerd op inzichten van de geactualiseerde calculatie en de daarbij behorende inschatting van uitgangspunten, parameters en risico's. Uiteraard betreft dit een inschatting die omgeven is door onzekerheden, die periodiek wordt herzien en waarbij de omvang in de komende jaren zowel positief als negatief kan afwijken. Het bestuur is van mening dat op basis van de huidige informatie en inzichten de beste schatting is gemaakt voor de omvang van de voorziening.

Voorziening Attero

Alle Brabantse gemeenten hebben direct of via hun gewest, een overeenkomst gehad met Attero voor de verwerking van (grof) huishoudelijk afval. Attero vordert van de 6 Brabantse gewesten en van enkele individuele gemeenten nabetaling voor te weinig geleverd afval. Attero heeft hiertoe de

afgelopen jaren meerdere facturen gestuurd naar de ODBN (rechtsoptvolger van de het voormalig gewest Brabant-Noordoost en RMB). Eerder is in het overleg met de portefeuillehouders afval van de gemeenten van de voormalig gewest Brabant-Noordoost (RMB) besloten dat, in het geval de claim van Attero terecht is, deze kosten worden doorbelast aan de deelnemers van de voormalig gewest Brabant-Noordoost.

In 2019 is een uitspraak gedaan in zaak Attero en is financieel afgewikkeld. Hiermee kan de voorziening in 2019 volledig vrijvallen. Tegenover de gevormde voorziening stond een vordering opgenomen op de gemeenten van het voormalig gewest Brabant-Noordoost. Het resultaatteffect bij de jaarstukken is dan ook nihil.

Wachtgeldverplichting

Als gevolg van de reorganisatie van 2016 lopen in 2019 de 'Van Werk naar Werk' Trajecten af. Dit heeft voor drie medewerkers niet het gewenste resultaat gehad. Voor hen is een ontslagprocedure opgestart. Deze medewerkers hebben recht op een WW uitkering. De totale WW lasten zullen maximaal € 1.227.400 bedragen. Conform de BBV voorschriften moet hiervoor een voorziening worden getroffen.

4.2.2.5 Langlopende schulden **€ 0**

De ODBN heeft geen langlopende leningen afgesloten.

Verloop voorzieningen	stand	toevoeging	onttrekking	stand
Bedragen in € 1.000	31-12-2018			31-12-2019
Onderhandse lening van binnenlandse banken en overige financiële instellingen	0	0	0	0
Waarborgsommen	0	0	0	0
Totaal langlopende schulden	0	0	0	0

4.2.2.6 Kortlopende schulden **€ 4.668.000**

De in de balans opgenomen post kortlopende schulden eind 2019 is als volgt te specificeren:

Omschrijving	Boekwaarde	Boekwaarde
Bedragen in € 1.000	31-12-2018	31-12-2019
Overige schulden (Crediteuren)	3.553	4.656
Overige schulden (Vereniging van contractanten)	139	0
Tussenrekening salarissen	37	12
Rekening-courant verhouding ODBN -BCA	4	0
Totaal kortlopende schulden	3.734	4.668

4.2.2.7 Overlopende passiva**€ 1.256.000**

De in de balans opgenomen post overlopende passiva op het eind van 2019 is als volgt te specificeren:

Omschrijving Bedragen in € 1.000	Boekwaarde 31-12-2018	Boekwaarde 31-12-2019
- Verplichtingen die in het begrotingsjaar zijn opgebouwd en die in een volgend begrotingsjaar tot betaling komen met uitzondering van jaarlijks terugkerende arbeidskosten gerelateerde Verplichtingen van vergelijkbaar volume	990	939
- De van De Europese en Nederlandse overheidslichamen ontvangen voorschot-bedragen voor uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel die dienen ter dekking van lasten van volgende begrotingsjaren	457	317
- Overige vooruitontvangen bedragen die ten bate van volgende begrotingsjaren komen	20	0
Totaal overlopende passiva	1.467	1.256

Verplichtingen

Het bedrag van € 939.000 aan nog te betalen bedragen per eind 2019 is als volgt te specificeren:

- Diverse nog te betalen facturen ODBN € 250.000
- Diverse nog te betalen facturen BCA € 354.000
- Kunststofafrekening naar verwachting 2017, 2018 en 2019 € 335.000

Vooruitontvangen bedragen EU en NL overheidslichamen

De post vooruitontvangen bedragen op het eind van 2019 is als volgt te specificeren:

Omschrijving Bedragen in € 1	Boekwaarde 31-12-2018	Toevoegingen	Ontvangen bedragen	Boekwaarde 31-12-2019
Bijdrage provinciale opdracht	340.000	0	340.000	0
Vooruitontvangen SSIB 3.0	0	201.500	0	201.500
Voortuitontvangen Pfas project	0	48.500	0	48.500
Project zwerfafval	116.600	11.100	60.500	67.200
Totaal vooruitontvangen bedragen	456.600	261.100	400.500	317.200

4.3 Niet in de balans opgenomen rechten en verplichtingen

De niet in de balans opgenomen rechten en verplichtingen kunnen betrekking hebben op langlopende overeenkomsten alsook op verplichtingen die slechts voor een jaar of korter zijn aangegaan en ultimo jaar nog voortduren. In verband met de relevantie zijn in dit overzicht uitsluitend de belangrijkste contracten opgenomen, waarbij de verplichting een totale waarde van € 25.000 overstijgt. Het gaat daarbij om de volgende posten:

Huisvesting

Voor de huisvesting Victorialaan 1b-g te 's-Hertogenbosch is een meerjarig huurovereenkomst afgesloten. De resterende looptijd is 55 maanden en daarmee bedraagt de verplichting voor de komende periode per einde balansdatum 2019 betreft € 920.000.

Leaseauto's

De ODBN heeft de beschikking over 9 leaseauto's. De resterende looptijd is 15 maanden en daarmee bedraagt de verplichting per einde balansdatum 2019 € 89.000.

4.4 Toelichting op overzicht van baten en lasten 2019

In dit onderdeel van de financiële jaarverantwoording wordt op hoofdlijnen aangegeven wat de belangrijkste verschillen zijn in de programma's tussen de herziene begroting en de realisatie in 2018.

4.4.1 Programma Fysieke leefomgeving

Het programma fysieke leefomgeving laat in de jaarrekening 2019 een positief resultaat zien van bijna 8 miljoen. Dit is weliswaar ruim een miljoen lager dan begroot voornamelijk door een lagere omzet. Maar daar tegenover staat een voordeel van ruim 1 miljoen aan lagere lasten binnen het programma bedrijfsvoering.

Programma Fysieke leefomgeving Bedragen x €1.000	Begroting 2019	Begroting na wijziging 2019	Rekening 2019	Vershil
Inzet personeel	14.925	15.596	15.565	31
Inzet bedrijfsmiddelen	443	793	931	-138
Totaal lasten	15.368	16.389	16.496	-108
Basistaken (werkprogramma)	12.644	12.644	12.430	-213
Verzoektaken (werkprogramma)	7.636	7.636	7.592	-43
Aanvullende verzoektaken	2.010	2.044	1.309	-735
Collectieve taken	968	968	968	0
Overige regionale programma's	784	2.173	2.172	-1
Sanering verkeerslawaaai	100	0	0	0
Totaal baten	24.141	25.465	24.472	-992
Saldo	8.773	9.076	7.976	-1.100

Hieronder worden de grootste verschillen toegelicht ten opzichte van de begroting 2019.

Inzet personeel & bedrijfsmiddelen **108.000 (N)**

Organisatie breed is er een voordeel ontstaan op de inzet van personeel voornamelijk doordat er in 2019 vacatureruimte geweest. Het nadelig saldo op de inzet van bedrijfsmiddelen in dit programma wordt grotendeels veroorzaakt door de gemaakte projectkosten voor de uitvoering van de werkprogramma's, de provinciale opdracht en de aanvullende verzoektaken. Deze projectkosten zijn doorgefactureerd naar de deelnemers en vallen dus weg tegen inkomsten.

Basis- en verzoektaken **256.000 (N)**

Doordat er minder uren gerealiseerd zijn, dan in de begroting rekening mee is gehouden, ontstaat op de basis- en verzoektaken een nadeel van € 256.000.

Aanvullende verzoektaken **735.000 (N)**

In de begroting is rekening gehouden met 28.500 uren voor het onderdeel aanvullende verzoektaken. Hiervan zijn circa 17.750 uren gerealiseerd. Door de lagere realisatie ontstaat hierdoor een nadeel ten opzichte van de begroting van circa 735.000 euro.

Collectieve taken**neutraal**

De collectieve taken zijn, conform begroting, in rekening gebracht bij alle partijen. Binnen het plan collectieve taken was de uitvoering begroot op circa 5.700 uren. In 2019 is het werkelijke aantal uren voor de collectieve taken door alle externe ontwikkelingen uitgekomen op bijna 6.700 uren. Dit zijn bijna 1.000 uren meer dan begroot, door extra inzet op de onderdelen Ketentoezicht, Transitie Veehouderij en Verbinding bestuurs- en strafrecht. Deze extra uren worden, conform bestaande afspraken, niet bij de deelnemers in rekening gebracht. Het illustreert wel dat de druk op de collectieve taken behoorlijk toeneemt, waardoor het gesprek over de invulling hiervan verder gevoerd zal worden met onze deelnemers.

Omgevingswet

Binnen het geheel van de collectieve taken valt ook de voorbereiding op de Omgevingswet. Voor dit project is binnen de reguliere collectieve taken budget beschikbaar gesteld voor de projectleider. Hiernaast is in de begroting 2019 incidenteel € 350.000 beschikbaar gesteld voor de realisatie van dit project. Van dit incidentele bedrag is circa € 70.000 overgebleven, waarvoor bij de besluitvorming voorgesteld wordt om dit bedrag over te hevelen naar 2020 voor verdere inzet van het project Omgevingswet.

Omgevingswet	Begroting 2019	Rekening 2019	Vershil
Gemaakte uren	485.000	414.031	70.969
Totale lasten	485.000	414.031	70.969
Collectieve taken: projectleider	135.000	135.000	0
Incidentele bijdrage deelnemers	350.000	350.000	0
Totale baten	485.000	485.000	0
Saldo	0	70.969	-70.969

Overige regionale programma's**neutraal**

De bijdragen zijn, conform begroting, in rekening gebracht bij de deelnemers.

Samen sterk in Brabant

Onder de overige regionale programma's valt ook Samen Sterk in Brabant (SSiB). In onze boekhouding maken we onderscheid in Samen Sterk in Brabant waarvoor de deelnemers een vaste bijdrage betalen. Dit noemen wij SSiB 2.0.

Daarnaast worden de financiën voor de versterkte buitengebieds- handhavingsaanpak apart geregistreerd. Door de toename van het aantal misstanden in de natuur, als gevolg van een grote diversiteit aan overtredingen, was in 2017 en 2018 reden om extra middelen aan te vragen voor een versterkte buitengebieds-handhavingsaanpak. Op 20 april 2018 is door Provinciale Staten naar aanleiding van de Motie 38A besloten om extra middelen in de begroting voor 2019 en 2020 te reserveren om toezicht en handhaving in het Brabantse natuurnetwerk te versterken. De middelen worden door de provincie verstrekt door middel van een begrotings-subsidie en worden om deze reden apart verantwoord. Dit noemen wij SSiB 3.0.

In onderstaande tabel zijn de financiën van zowel SSiB 2.0 als SSiB 3.0 (versterkingsimpuls) opgenomen.

Samen Sterk in Brabant	Begroting 2019	Rekening 2019	Vershil
Bedragen x €1			
Samen Sterk in Brabant 2.0 incl. overhead	945.510	862.100	83.410
Samen Sterk in Brabant 3.0 incl. overhead	1.335.200	1.158.500	176.700
Totaal lasten	2.280.710	2.020.600	260.110
Samen Sterk in Brabant 2.0	743.000	743.000	0
Samen Sterk in Brabant 3.0	1.335.200	1.335.200	0
Totaal baten	2.078.200	2.078.200	0
Saldo	-202.510	57.600	-260.110

In bovenstaande tabel is voor SSiB 2.0 op te maken dat € 83.410 minder kosten zijn gemaakt dan begroot. Echter de lasten zijn hoger dan de baten. Om de kosten en baten van SSiB 2.0 (dus niet de versterkingsimpuls van de provincie) in balans te brengen is de formatie in de tweede helft van 2019 teruggebracht van 6,0 fte naar 4,5 fte. Ondanks deze maatregel is voor SSiB 2.0 in 2019 € 119.000 meer uitgegeven dan dat de ODBN aan inkomsten heeft ontvangen. Zonder deze maatregel gaat het om +/- € 200.000. Met onze partners zijn we in 2019 in gesprek gegaan over hun financiële bijdrage voor na 2020. Dit krijgt in 2020 een vervolg. Indien het voorstel voor continuering na 2020 wordt overgenomen dan gaan we weer terug naar 6 BOA's.

Voor SSiB 3.0 is ten opzichte van de begroting € 176.700 minder uitgegeven. Dit wordt enerzijds veroorzaakt doordat de BOA's niet het gehele jaar in dienst zijn geweest voor de ODBN en doordat de uitgaven voor spoor 3 (innovatie, communicatie en materiele uitrusting) met name plaatsvinden in 2020. Voor 2019 was hier een budget geraamd van € 100.000. De ODBN heeft de verplichting om het restant budget van 2019 á € 176.700 uit te geven in 2020. Dit bedrag wordt gelabeld op de balans van de ODBN, zodat dit budget voor 2020 beschikbaar is.

Sanering verkeerslawaaai

neutraal

De gemaakte kosten zijn, conform eerdere besluitvorming, ten laste van de reserve sanering verkeerslawaaai gebracht.

4.4.2 Programma Afvalinzameling en verwerking

Programma	Begroting	Begroting na	Rekening	Vershil
Afvalinzameling en -verwerking	2019	wijziging	2019	
Bedragen x €1.000	2019			
Inzet personeel	421	452	16	436
Inzet bedrijfsmiddelen	195	394	734	-340
Milieustraten	567	588	571	17
Inzamel middelen	327	366	379	-13
Ophalen afval	1.909	2.193	2.186	7
Afvalstromen	4.007	3.722	3.693	29
Zwerfafval	109	115	138	-22
Totaal lasten	7.535	7.830	7.717	114
Bijdragen deelnemers (inwoners)	2.503	2.339	2.339	0
Bijdragen deelnemers (uren)	1.895	1.895	1.895	0
Bijdragen kunststofverpakkingen	1.352	1.241	1.179	-62
Bijdragen zwerfafval	109	115	115	0
Directe bijdragen inw /derden	1.659	1.377	1.335	-42
Beheer stortplaatsen	39	39	31	-8
Totaal baten	7.557	7.006	6.894	-111
Saldo	22	-824	-822	2

Hieronder worden de grootste verschillen toegelicht ten opzichte van de begroting 2019.

Organisatiekosten BCA**€ 100.000 (V)**

De verschillen ten aanzien van inzet personeel en bedrijfsmiddelen moeten in samenhang worden, omdat er vanuit ODBN 1 factuur is verzonden aan de BCA voor de personele inzet inclusief overhead. Deze factuur is volledig verantwoord onder bedrijfsmiddelen. Op organisatiekosten wordt een met name een voordeel gerealiseerd van € 100.000, omdat het functietarief van de medewerkers van de BCA gemiddeld genomen lager ligt dan het gemiddelde uurtarief van ODBN gehanteerd wordt bij het opstellen van een begroting.

Afvalstromen**€ 29.000 (V)**

De verwerkingskosten van met name dakleer, puin, grond, asbest, groenafval en fijn restafval zijn lager door minder ingezamelde hoeveelheden dan begroot. Enerzijds wordt dit veroorzaakt door meer afvalscheiding. Er is namelijk minder fijn restafval in blauwe tariefzakken ingezameld. Anderzijds kan dit veroorzaakt worden door minder aanbod door de tarifiering per 1 augustus 2018 op milieustraten (puin en grond). Minder asbest kan veroorzaakt worden doordat in 2019 bekend is geworden dat er landelijk vooralsnog geen verbod komt op asbestdaken.

Zwerfafval**€ 22.000 (N)**

Voor zwerfafval ontstaat een nadeel op de begroting doordat de BCA een deel van de bijdrage over de periode zwerfafval 2013-2017 terug moet betalen.

Bijdrage kunststofverpakkingen**€ 62.000 (N)**

De inzameling van PMD afval vindt plaats door de BCA. De deelnemers zelf ontvangen uiteindelijk een inzamelvergoeding voor iedere ton gerecycled kunststof verpakkingafval en drankkartons, dat voldoet aan de gestelde kwaliteitseisen en door de kunststof recyclende industrie ter verwerking

wordt geaccepteerd. De omvang van de vergoeding per ton is echter al jaren een onzekere factor. Op landelijk niveau wordt bepaald hoe hoog de inzamelvergoeding per ton zal bedragen.

In de tweede bestuursrapportage hebben wij u geïnformeerd dat gemeenten in september 2019 van Nedvang een brief ontvangen met een uitgebreide toelichting op de financiële afwikkeling van de jaren 2017, 2018 en 2019. En dat de ODBN op basis van deze brief een verrekening opstelt tussen ODBN en de 6 BCA gemeenten. Echter is in het 4^e kwartaal van 2019 gecommuniceerd door Nevang dat dit wordt uitgesteld. Dit betekent dat de verrekening tussen ODBN en de BCA gemeenten nog niet kan plaatsvinden. Echter is het wel mogelijk om op basis van de betaaladviezen van Nedvang een verwachte eindafrekening op te stellen voor 2017 en 2018. Naar verwachting moet per saldo € 62.000 terugbetaald worden aan de 6 BCA gemeenten. De bijdrage kunststofverpakkingen voor 2019 is bij de 2^e bestuursrapportage al bijgesteld.

Directe bijdrage inw/ derden

€ 42.000 (N)

Dit nadeel wordt met name veroorzaakt doordat de opbrengst voor de verkoop van tariefzakken lager uitvallen dan begroot (€80.000). In 2019 zijn minder tariefzakken verkocht. Dit wordt mogelijk veroorzaakt doordat de BCA heeft besloten om de prijs van de tariefzakken per 1 januari 2019 met 20% te verhogen. Daarbij is het afvalscheidingspercentage toegenomen en de hoeveelheid restafval ingezameld in blauwe tariefzakken in 2019 verder afgenomen (van gemiddeld 32 kilogram per inwoner in 2018 naar gemiddeld 30 kilogram per inwoner in 2019).

Daarnaast is de opbrengstdaling op de milieustraten toch minder dan verwacht bij de tweede bestuursrapportage. Dit levert een voordeel op van € 33.000 ten opzichte van de bijgestelde begroting.

4.4.4 Programma Bedrijfsvoering

Het programma bedrijfsvoering heeft een positief resultaat van € 1.175.000 ten opzichte van de begroting. In eerste aanleg lijkt het programma bedrijfsvoering een overschrijding van de lasten te hebben, maar dit heeft te maken met de afwikkeling van claim Attero. Ditzelfde zie je aan de baten binnen programma bedrijfsvoering. Indien we de afwikkeling van claim Attero buiten beschouwing laten, zien we dat € 1.157.000 minder lasten zijn gemaakt dan begroot. De verlaging van de uitgaven moet in samenhang worden gezien met het nadelig resultaat binnen programma fysieke leefomgeving. De ODBN heeft de uitgaven aangepast als gevolg van achterblijvende opdrachtverstrekking.

Bedrijfsvoering	Begroting 2019	Begroting na wijziging 2019	Rekening 2019	Vershil
Bedragen x €1.000				
Inzet personeel (bedrijfsvoering)	5.047	5.450	4.398	1.051
Opleidingen	264	264	385	-121
Dienstreizen / woon-werk	350	350	424	-74
Overig (personeel)	181	1.484	1.498	-14
Organisatie	101	72	104	-32
Huisvesting en archief	559	499	342	157
herhuisvesting	0	145	136	9
Kantoor	275	129	134	-5
Informatisering / automatisering	1.085	1.184	1.234	-50
Vervoermiddelen	32	32	32	0
Extern onderzoek / advies	130	130	129	1
Afschrijvingen	567	567	403	164
Reguliere organisatieontwikkeling	20	20	11	9
Meerjarenontwikkelplan (MJOP)	926	926	851	75
Overige kosten	0	0	3.290	-3.290
Subtotaal bedrijfsvoering	9.537	11.252	13.371	-2.119
Treasury	0	0	0	0
Onvoorzien	100	100	0	100
Totaal lasten	9.637	11.352	13.371	-2.019
Bijdrage personeel	100	100	87	-13
Diversen	0	0	3.176	3.176
Organisatieontwikkeling	946	946	976	30
Subtotaal bedrijfsvoering	1.046	1.046	4.240	3.194
Treasury	0	0	0	0
Totaal baten	1.046	1.046	4.240	3.194
Saldo	-8.591	-10.306	-9.131	1.175

Hieronder worden de grootste verschillen toegelicht ten opzichte van de begroting 2019.

Inzet personeel

€ 1.051.000 (V)

Het totale saldo op de loon- en inhuurkosten op het programma bedrijfsvoering over 2019 bedraagt € 1.051.000. Bij de tweede bestuursrapportage is al aangekondigd dat naar verwachting een voordeel gerealiseerd wordt op de personeelslasten.

Het nieuwe functiehuis is medio 2019 vastgesteld. Voor de nieuwe functies kon derhalve niet eerder worden geworven. Daarnaast is terughoudend omgegaan met externe inhuur als gevolg van achterblijvende opdrachtverstrekking met betrekking tot vergunningen.

Dit saldo wordt evenredig verdeeld over de programma's. Op het programma bedrijfsvoering is de doorbelasting naar de programma's een "negatieve last". Omdat de werkelijke doorbelasting evenals de personele lasten lager is dan de begroting, leidt dit tot een nadeel op het programma van € 181.000.

Opleidingen en loopbaanbegeleiding **€ 121.000 (N)**

Het budget opleidingen en loopbaanbegeleiding 2019 stond grotendeels in het kader van het ontwikkelen van de organisatie. Daar hoort ook bij dat flankerend personeelsbeleid is toegepast en afscheid is genomen van enkele medewerkers. Hier was in de begroting nog geen rekening mee gehouden. Bij de tweede bestuursrapportage werd een negatief saldo van ruim € 138.000 verwacht, uiteindelijk is de realisatie € 121.000 negatief gebleken. Het saldo is opgebouwd uit:

- € 42.000 voor opleidingen. Dit komt met name door relatief meer nieuwe medewerkers.
- € 79.000 voor loopbaanbegeleiding. Dit verschil is hierboven toegelicht.

Dienstreizen / woon-werk **€ 74.000 (N)**

In 2019 zien we even als in 2018 een toename van de reiskosten. Dit wordt veroorzaakt door een toename van het personeelsbestand. De begroting 2020 is hierop al aangepast en we verwachten daarmee dat dit in 2020 past binnen het bestaande budget.

Huisvesting en archief **€ 157.000 (V)**

Deze post omvat de reguliere huisvesting. De kosten voor herhuisvesting zijn een apart project in de begroting. Het voordeel op de post huisvesting en archief wordt door de volgende drie zaken gerealiseerd:

- In 2019 heeft een afrekening plaatsgevonden van het energiegebruik in het pand in 's-Hertogenbosch.
- De onderhoudskosten van het pand in Cuijk vallen lager uit doordat het reguliere onderhoud op een lager level is gezet vooruitlopend op de aanstaande verkoop.
- De ODBN beschikt in de vestiging in Cuijk over een fysiek archief dat bewerkt en overgedragen moet worden aan het BHIC. Naast dat het een wettelijke verplichting is, is het vanwege de verhuizing noodzakelijk dat het archief wordt overgebracht en bewerkt. De totale kosten van deze operatie zijn geraamd op €75.000,-. In 2019 is hiervan €6.800,- besteed. Aangezien het project doorloopt in 2020, wordt voorgesteld het restant van het incidentele budget over te hevelen naar 2020.

Afschrijvingslasten **€ 164.000 (V)**

Het voordeel op de afschrijvingslasten bedraagt, zoals al aangekondigd in de 2^e bestuursrapportage, € 164.000. Vanwege uitgestelde investeringen vanuit voorgaande jaren op ICT-gebied (mede door de voorziene overgang naar de nieuwe leverancier) is er dit jaar sprake van onderuitputting van de kapitaallasten van € 93.300.

Ook is in de begroting rekening gehouden met een vervangingsinvestering van een aantal nieuwe voertuigen. De investering heeft echter nog niet plaatsgevonden, omdat de onderhoudskosten relatief laag zijn van de huidige voertuigen. Na de verhuizing naar één locatie zal bekeken worden hoe het wagenpark van ODBN er uit moet komen te zien. Voor 2019 levert dit een incidenteel voordeel op van € 40.000.

Daarnaast is er op het gebied van huisvesting een voordeel van € 31.000 op de kapitaallasten. Dit wordt veroorzaakt doordat dit incidenteel te hoog is geraamd.

Informatisering/automatisering **€ 50.000 (N)**

De financiële afwijking wordt met name veroorzaakt doordat meer gebruik is gemaakt van digitale checklisten. Dit heeft geleid tot een uitbreiding van licenties. Dit is een structureel van aard en is opgenomen in de meerjarenbegroting 2020. Daarnaast is incidenteel extra ingezet op interne communicatie middelen (narrowcasting) vanwege de komst van veel nieuwe medewerkers.

Meerjarenontwikkelplan € 105.000 (V)

De tabel toont een saldo van € 75.000 positief aan de lastenkant en € 30.000 positief aan de batenkant dus het totale voordeel is € 105.000. Dit voordeel geeft een sterk vertekend beeld maar is inherent aan de systematiek van doorbelasting van loonkosten (op begrotingsbasis). Omdat de totale loonkosten organisatiebreed meevallen, profiteert het MJOP ook mee. Daarnaast is er geen overhead toegerekend, dit verklaart grotendeels het voordeel dat hier is gepresenteerd.

Overige kosten en post Diverse € 114.000 (N)

De post overige kosten en de post diverse aan de baten kant moeten in samenhang worden gezien, omdat de afwikkeling van claim Attero in 2019 heeft plaatsgevonden en dit op deze twee posten is afgewikkeld. Bij de jaarrekening 2018 is een bedrag van € 3.172.000 opgenomen op de balans als nog te ontvangen en het zelfde bedrag is opgenomen in de voorziening Attero. Beide balans posten zijn in 2019 vrijgevallen en waren niet opgenomen in de begroting. Per saldo is dit neutraal.

Het nadeel ontstaat doordat nog een aantal zaken uit voorgaande boekjaren afgehandeld zijn in 2019. Tevens is uit een analyse gebleken dat een aantal openstaande facturen mogelijk oninbaar zijn, waardoor in overleg met de accountant de voorziening dubieuze debiteuren met € 60.000 is opgehoogd.

Onvoorzien € 100.000 (V)

In 2019 hebben geen besluiten plaatsgevonden om de post onvoorzien in te zetten

4.5 Incidentele baten en lasten

Hieronder treft u de grootste verschillen aan in de incidentele baten en lasten. Deze zijn verdeeld naar de programma's.

Incidentele lasten	Lasten / Baten	Begroting 2019	Realisatie 2019	Vershil	
Bedragen x € 1.000					
Programma: Fysieke leefomgeving		1.708	1.639	69	V
Omgevingswet	Lasten	350	279	71	V
SSiB 3.0	Lasten	1.335	1.335	0	
Sanering verkeerslawaaï	Lasten	23	25	-2	N
Programma: Afvalinzameling en -verwerking		1.270	1.270	0	
Reserve	Lasten	1.270	1.270	0	
Programma: Bedrijfsvoering		2.373	5.451	-3.078	N
Meerjarig Ontwikkel Plan (MJOP)	Lasten	926	851	75	V
DIV project	Lasten	75	7	68	V
Herhuisvesting	Lasten	145	136	9	V
Projectkosten	Lasten	0	76	-76	N
Claim Attero	Lasten	0	3.154	-3.154	N
Voorziening wachtgeld	Lasten	1.227	1.227	0	
Storting en onttrekkingen reserves		15.710	15.710	0	
Stortingen in reserve	Lasten	15.710	15.710	0	
		21.061	24.070	-3.009	N

Incidentele baten	Lasten / Baten	Begroting 2019	Realisatie 2019	Verschil	
Programma: Fysieke leefomgeving		1.685	1.685	0	
Omgevingswet	Baten	350	350	0	
SSiB 3.0	Baten	1.335	1.335	0	
Programma: Afvalinzameling en -verwerking		2.094	2.377	283	V
Claim Attero	Baten	0	553	553	V
Reserve	Baten	2.094	1.824	-270	N
Programma: Bedrijfsvoering		946	4.130	3.184	V
Meerjarig Ontwikkel Plan (MJOP)	Baten	946	976	30	V
Claim Attero	Baten	0	3.154	3.154	V
Storting en onttrekkingen reserves		17.045	17.302	257	V
Onttrekkingen aan reserves	Baten	17.045	17.302	257	V
		21.770	25.494	3.724	V

4.6 Financieel overzicht per taakveld BBV

Overzicht per taakveld		Rekening Uitgaven 2019	Rekening Inkomsten 2019	Rekening Saldo 2019
Taakveld	Omschrijving taakveld			
0.1	Bestuur	61	0	-61
0.10	Mutaties reserves	16.981	19.126	2.145
0.4	Overhead	10.020	88	-9.932
0.8	Overige baten en lasten	3.290	3.599	309
1.1	Crisisbeheersing en brandweer	110	94	-16
2.1	Verkeer en vervoer	138	115	-23
7.3	Afval	7.579	7.332	-247
7.4	Milieubeheer	16.386	24.378	7.992
	Totaal	54.565	54.732	168

De programmabegroting 2019 heeft naast een programma's Fysieke leefomgeving, Afvalinzameling en verwerking en Crisis- en klachtenbeheer de posten Bedrijfsvoering (Overhead) en Onvoorzien. De programma's zijn onderverdeeld in meerdere budgetten uitgesplitst in unieke grootboeknummers. Deze unieke grootboeknummers zijn vervolgens toebedeeld aan de taakvelden, conform de regeling van Ministerie van BZK en Iv3- informatievoorschrift 2017. De uitvoeringsinformatie is een overzicht van toedeling van de gerealiseerde baten en lasten van programma's naar de betreffende taakvelden. Op basis van de indeling in deze structuur in het financiële informatiesysteem worden de rapportages ten behoeve van regeling Iv3 gevuld.

4.7 Overzicht aanwending post onvoorzien

Er zijn in het boekjaar 2019 geen onvoorzien uitgaven die ten laste van de post onvoorzien zijn gebracht.

4.8 Declarabiliteit

Bij het opstellen van de begroting 2019 is gebruik gemaakt van de uren uit de gemeentelijke werkprogramma's 2018, de provinciale opdracht 2018 en de regionale afspraken. Vanuit deze 3 onderdelen zijn uren te verdelen naar de taakvelden en projecten en is een berekening gemaakt van het totaal aantal benodigde declarabele uren. In onderstaande tabel staat deze raming opgenomen, met daarnaast per taakveld de gerealiseerde uren.

Incidentele lasten	Begrote uren	Gerealiseerde uren
Programma Fysieke leefomgeving		
<i>Individuele opdrachten</i>		
Basistaken	133.800	132.411
Verzoektaken	80.800	77.128
Aanvullende opdrachten	28.500	17.764
Totaal individuele opdrachten	243.100	227.303
<i>Regionale programma's</i>		
Collectieve taken	5.680	6.655
Omgevingswet	1.000	2.538
Samen Sterk in Brabant	8.920	14.031
Samen Sterk in Brabant 3.0	0	8.820
Sanering verkeerslawaaai	400	2.692
Klachten / crisispiket	200	841
Totaal regionale programma's	16.200	35.576
Totaal programma Fysieke leefomgeving	259.300	262.879
Programma Afvalinzameling/verwerking		
Bestuurscommissie afvalinzameling	6.500	7.746
Vereniging van Contractanten	400	101
Beheer en nazorg stortplaatsen	400	34
Totaal programma Fysieke leefomgeving	7.300	7.881
Totaal uren 2019	266.600	270.759

In dit overzicht wordt zichtbaar dat binnen de individuele opdrachten het aantal geraamde uren niet gehaald is. De grootste afwijking zit daarbij in de aanvullende opdrachten. Hierin zitten alle opdrachten die buiten de reguliere werkprogramma's en opdracht om aangenomen worden. Daarnaast zijn op diverse onderdelen in de regionale programma's overschrijdingen te zien ten opzichte van de ramingen. Vooral bij SSiB is het aantal werkelijke uren flink hoger dan geraamd. Dit komt doordat in de ramingen rekening gehouden is met de standaardnorm van 1.350 uren per FTE, in de praktijk zien we dat deze collega's vooral actief zijn in het buitengebied en maar zeer beperkt indirecte taken hebben waardoor er per FTE ruim meer declarabele uren gemaakt worden dan de standaardnorm.

Beschikbare declarabele uren

De totale personeelsformatie voor het boekjaar 2019 is met de programma's doorgerekend. Gemiddeld over het jaar is er een bezetting geweest van 249 FTE, waarvan 196 FTE ingezet is geweest voor het primaire proces. De formatie voor het primaire proces is declarabel inzetbaar. De overige 53 fte betreft medewerkers, die ondersteunend zijn aan het primaire proces. Deze formatie bestaat uit de directie, management, medewerkers bedrijfsvoering en ondersteuning. Hiermee bedroeg de personele overhead dus 21,4% van de totale formatie.

De declarabele uren over 2019 geven het volgende beeld:

Aantal FTE	Begroting	Realisatie
Primair proces	197	196
Overhead	59	53
<i>Totaal aantal FTE</i>	<i>256</i>	<i>249</i>
Aantal declarabele uren	266.600	270.759
Aantal declarabele uren per FTE	1.350	1.382

Bovenstaand beeld zou kunnen aangeven dat het tarief dat de ODBN voor 2019 berekend heeft te hoog heeft gelegen. Echter bovenstaand beeld wordt vertroebeld door het hoge aantal declarabele uren van SSiB 2.0 en SSiB 3.0. Doordat voor deze 2 onderdelen een vaste bijdragen wordt ontvangen door de ODBN worden deze uren buiten de tariefsbepaling gehouden. Wanneer de formatie en de uren die betrekking hebben op SSiB 2.0 en SSiB 3.0 buiten de vergelijking gehouden worden, dan ontstaat het volgende beeld:

Aantal FTE	Realisatie excl SSiB
Primair proces	184
Overhead	53
<i>Totaal aantal FTE</i>	<i>238</i>
Aantal declarabele uren	247.908
Aantal declarabele uren per FTE	1.346

Daarmee komt de realisatie van de declarabele uren per FTE circa 4 uur uit onder de norm, maar is er wel een grote stap gemaakt richting de norm van 1.350 sinds 2018 (realisatie van 1.322 uren).

4.9 EMU saldo

Omschrijving	Begroting 2019	Rekening 2019
Exploitatiesaldo voor mutatie reserves	204	-1.978
Afschrijvingen ten laste van de exploitatie	627	423
Dotaties aan voorzieningen	60	1.227
In- en des-investeringen	0	1.080
Onttrekkingen aan voorzieningen	139	3.203
EMU saldo	910	1.501
Totale lasten	32.540	37.584
EMU saldo als % totale lasten	2,80%	3,99%

4.10 Wet Normering Topinkomens (WNT)

Beloningen van bestuurders en overige topfunctionarissen in de (semi) publieke sector dienen wettelijke genormeerd, respectievelijk gemaximeerd te worden. Dit heeft geresulteerd in de Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT). De WNT voorziet in een democratisch gelegitimeerd instrument waarmee normen en verplichtingen kunnen worden opgelegd over de bezoldiging van bestuurders en andere topfunctionarissen in de publiek en semipublieke sector. De ODBN is verplicht om jaarlijks in het financieel jaarverslag de bezoldiging van iedere topfunctionarissen op persoonsnaam op te nemen, ongeacht een eventuele overschrijding van het bezoldigingsmaximum.

Leidinggevende topfunctionarissen met dienstbetrekking

Naast de hierboven vermelde topfunctionaris zijn er geen overige functionarissen met een dienstbetrekking die in 2019 een bezoldiging boven het individuele WNT-maximum hebben ontvangen. Het bezoldigingsmaximum voor 2019 is bepaald op een bedrag van € 194.000 op jaarbasis (voor 2018 was dit € 189.000).

Bedragen x € 1		J.A.J. Lenssen
Functiegegevens⁵		Algemeen Directeur
Aanvang ⁶ en einde functievervulling in 2019		1 jan t/m 31dec
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte) ⁷		1,0 fte
Dienstbetrekking? ⁸		ja
Bezoldiging⁹		
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen		€ 122.899
Beloningen betaalbaar op termijn		€ 18.713
<i>Subtotaal</i>		€ 141.612
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum ¹⁰		€ 194.000
-/- Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag ¹¹		€ 0
Totale bezoldiging		€ 141.612
Reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan ¹²		N.v.t.
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling ¹³		N.v.t.
Gegevens 2018¹⁴		
bedragen x € 1		J.A.J. Lenssen
Functiegegevens⁵		Algemeen Directeur
Aanvang ⁶ en einde functievervulling in 2018		01/01-31/12
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte) ⁷		1,0 fte
Dienstbetrekking? ⁸		ja
Bezoldiging⁹		
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen		€ 111.726
Beloningen betaalbaar op termijn		€ 17.785
<i>Subtotaal</i>		€ 129.511
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum ¹⁰		€ 189.000
Totale bezoldiging		€ 129.511

Leidinggevende topfunctionarissen zonder dienstbetrekking in de periode kalendermaand 1 t/m 12

De WNT normen gelden ook voor ingehuurd topfunctionarissen. De ODBN kende in 2019 een toegevoegd interim bestuurder welke onder de WNT dient te worden verantwoord.

bedragen x € 1	P van Vugt	
Functiegegevens³	Toegevoegd DB lid	
Kalenderjaar ⁴	2019	2018
Periode functievervulling in het kalenderjaar (aanvang – einde)	01/01 - 30/04	01/05 - 31/12
Aantal kalendermaanden functievervulling in het kalenderjaar ⁵	4	8
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum		
Maximum uurtarief in het kalenderjaar ⁶	€ 187	€ 182
Maxima op basis van de normbedragen per maand ⁷	€ 8.633	9600
Individueel toepasselijke maximum gehele periode kalendermaand 1 t/m 12 ⁸	€ 34.532	
Bezoldiging (alle bedragen exclusief btw)		
Werkelijk uurtarief lager dan het (gemiddeld) maximum uurtarief? ⁹	Ja	
Bezoldiging in de betreffende periode	€ 23.508	€ 52.750
Totale bezoldiging gehele periode kalendermaand 1 t/m 12 ¹⁰	€ 23.508	
-/- Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag ¹¹	N.v.t.	
Totale bezoldiging, exclusief BTW	€ 23.508	
Reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan ¹²	N.v.t.	
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling ¹³	N.v.t.	

Toezichthoudende topfunctionarissen

Voor ODBN is deze tabel niet van toepassing.

Andere WNT-instellingen

Voor ODBN is deze tabel niet van toepassing

Uitkeringen wegens beëindiging dienstverband aan topfunctionarissen met of zonder dienstbetrekking

Er zijn in 2019 geen ontslaguitkeringen betaald aan overige functionarissen die op grond van de WNT dienen te worden vermeld, of die in eerdere jaren op grond van de WOPT of de WNT vermeld zijn of hadden moeten worden.

Topfunctionaris met een bezoldiging van € 1.700 of minder

In onderstaande tabel zijn de leden van het Dagelijks en Algemeen bestuur weergegeven. De DB en AB leden van de ODBN ontvangen geen bezoldiging c.q. vergoeding

Functie	Naam	Dienst verband	Duur functie in boekjaar*	Omvang Dienst verband	Beloning	Vaste en variabele onkosten vergoeding	Voorziening betaling	Bezoldiging 2019	Bezoldiging 2018
Bestuurslid DB+AB, tevens voorzitter	Dhr. M.C. Bakermans	Nee	12 mnd	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
Bestuurslid AB	Dhr. P.F.W.M. Pennings	Nee	AB 12 mnd	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
Bestuurslid AB	Dhr. G.M.P. Stoffels	Nee	12 mnd	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
Bestuurslid DB+AB	Dhr. J.J. C. van den Hout	Nee	6 mnd*	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
Bestuurslid DB+AB	Dhr. R. Grashoff	Nee	6 mnd**	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
Bestuurslid DB+AB	Dhr. J.L.E.M.H. van der Schoot	Nee	12 mnd	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
Bestuurslid DB+AB	Dhr. H.J.M.P.M. van den Bogaard	Nee	DB 6mnd* + AB 6 mnd	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
Bestuurslid AB	Dhr. C.H.C. van Rooij	Nee	6 mnd**	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
Bestuurslid DB+AB	Dhr. G.W. Bollen	Nee	12 mnd	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
Bestuurslid AB	Dhr. B.J. Peters	Nee	12 mnd	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
Bestuurslid AB	Dhr. J.W.F. Hoskam	Nee	12 mnd	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
Bestuurslid AB	Dhr. M.R.G. Buijsse	Nee	12 mnd	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
Bestuurslid AB	Dhr. J.G.M. van den Boogaart	Nee	12 mnd	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
Bestuurslid AB	Dhr. M. Vromans	Nee	12 mnd	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
Bestuurslid AB	Dhr. E.H.J.M. Mathijssen	Nee	12 mnd	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
Bestuurslid DB+AB	Dhr. F.J.H. van Lankvelt	Nee	DB 6mnd** + AB 12 mnd	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
Bestuurslid AB	Dhr. P.I.M.H. Stevens	Nee	12 mnd	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
Bestuurslid AB	Dhr. H. van Wanrooij	Nee	12 mnd	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
Bestuurslid AB	Dhr. M.A.W.J.M. Wijdeven	Nee	12 mnd	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
Toegevoegd bestuurder	Dhr. P.A. van Vugt		5 mnd						

* bestuur 1^e half jaar

** bestuur 2^e half jaar

4.11 Bijdrage deelnemers

Deelnemer	Programma 1 Basistaken	Programma 1 Verzoektaken	Programma 1 Collectieve taken	Programma 1 Klachtenregeling	Programma 1 SSiB	Programma 2 BCA	Programma 3 Organisatie ontwikkeling	Totaal bijdrage 2019
Provincie Noord Brabant	2.062.800	5.511.400	239.800	13.000	1.380.200	0	240.800	9.448.000
Gemeente Bernheze	830.100	267.200	35.000	4.100	7.500	0	35.100	1.179.000
Gemeente Boekel	341.800	62.500	12.000	1.400	7.500	581.400	12.100	1.018.700
Gemeente Boxmeer	631.100	102.400	33.100	3.900	7.500	1.655.000	33.200	2.466.200
Gemeente Boxtel	396.700	85.100	35.500	4.100	7.500	0	35.700	564.600
Gemeente Cuijk	602.800	52.300	28.500	3.300	7.500	1.396.300	28.600	2.119.300
Gemeente Grave	231.900	32.000	14.300	1.700	7.500	721.100	14.400	1.022.900
Gemeente Haaren	353.000	207.100	16.000	1.900	7.500	0	16.100	601.600
Gemeente Landerd	475.400	206.900	17.700	2.100	7.500	0	17.800	727.400
Gemeente Meierijstad	1.524.900	470.800	92.300	10.800	7.500	0	92.700	2.199.000
Gemeente Mill & Sint Hubert	369.800	47.700	12.500	1.500	7.500	648.900	12.600	1.100.500
Gemeente Oss	1.747.100	299.000	104.500	12.200	7.500	0	104.900	2.275.200
Gemeente 's-Hertogenbosch	983.200	129.200	176.300	20.600	7.500	0	177.000	1.493.800
Gemeente Sint Anthonis	842.100	196.600	13.400	1.500	7.500	698.400	13.500	1.773.000
Gemeente Sint Michielsgestel	313.900	50.900	33.000	3.900	7.500	0	33.100	442.300
Gemeente Uden	619.600	294.200	47.900	5.600	7.500	0	48.100	1.022.900
Gemeente Vught	104.200	31.500	30.200	2.700	7.500	0	30.300	206.400
Doorbelaste projectkosten	0	3.500	0	0	0	0	0	3.500
Diversen	0	851.200	26.000	0	578.000	-172.600	30.000	1.312.600
TOTAAL	12.430.400	8.901.500	968.000	94.300	2.078.200	5.528.500	976.000	30.976.900

5. OVERIGE GEGEVENS

5.1 Belangrijke gebeurtenis na balansdatum

De gehanteerde grondslagen voor waardering en resultaatbepaling van de jaarrekening 2019 zijn gebaseerd op de continuïteitsveronderstelling van de omgevingsdienst. Echter in de regio Wuhan in China startte in december 2019 een uitbraak van het COVID-19 virus. Medio februari 2020 is dit virus in heel Europa (waaronder Nederland) doorgedrongen. Om het virus zo goed mogelijk te bestrijden heeft het Kabinet maatregelen getroffen, waaronder het verbieden van bijeenkomsten van (grote) groepen mensen, diverse reisverboden en de sluiting van eet- en drinkgelegenheden en sport- en fitnessclubs, scholen en kinderdagverblijven tot in ieder geval 6 april 2020. Vergaande maatregelen zijn op dit moment niet uitgesloten. Dit heeft een aanzienlijke impact op de economie en werkgelegenheid in zowel binnenland als het buitenland. De uiteindelijke gevolgen hiervan zijn op dit moment nog niet te overzien.

Voor onze omgevingsdienst heeft de uitbraak van het COVID-19 virus, op het moment van het opmaken van de jaarrekening, directe organisatorische gevolgen c.q. onzekerheden. Deze organisatorische gevolgen c.q. onzekerheden bestaan uit:

- a. Het principe tot maandag 1 juni is thuis werken, tenzij het niet anders kan. Alle faciliteiten bij de ODBN zijn hierin voorzien
- b. Een aantal collega's werkt wel op locatie, zoals de receptie/telefonistes, en de huismeester en facilitair beheerder. De toegang tot het gebouw, en onze bereikbaarheid, zijn gewaarborgd hiermee. Gedragsregels van het RIVM worden op locatie gehanteerd.
- c. Toezicht en handhaving gaan beperkt door. Hieronder de afspraken hoe dan:
 - Er vinden geen bedrijfsbezoeken meer plaats tot 1 juni 2020.
 - Toezicht op afstand bij inrichtingen behoort tot de mogelijkheden. Door bijvoorbeeld telefonische interviews, vragenlijsten, e-mail contacten met bedrijven, telefonisch overleg etc. In een aantal situaties (b)lijkt fysiek contact, dat is bezoek op locatie, niet nodig.
 - Bij klachten, meldingen en ongewone voorvallen waar een bedreiging is voor de volksgezondheid of milieu, wordt wel ter plaatse gekeken wat er aan de hand is.
- d. Consignatie- en crisispiket gaat gewoon door
- e. Er vindt surveillance plaats vanaf de weg of voor de SSiB-ers in de natuurgebieden, op:
 - In het buitengebied door SSiB.
 - Op asbestverwijdering door asbestmedewerkers.
 - Op bodemactiviteiten door de toezichthouders op bodem.Dit doen we zoveel mogelijk met herkenbare voertuigen en alleen in een voertuig. Dit om de zichtbaarheid van de overheid in stand te laten en degenen die misbruik maken van de situatie een halt toe te roepen. Bij overtredingen zoveel mogelijk vastleggen op foto's, telefonisch contact zoeken.
- f. De toezichthouders van de ODBN zijn door de Veiligheidsregio aangewezen als toezichthouders voor de Noodverordening. Alle vragen van de deelnemers/Veiligheidsregio worden gebundeld bij de Veiligheidsregio en vandaar doorgestuurd naar ons centraal Coördinatiepunt.

Naast de bovenstaande organisatorische gevolgen heeft dit direct dan wel indirect financiële gevolgen c.q. onzekerheden voor onze omgevingsdienst. Voor het boekjaar 2019 zijn er geen directe gevolgen van toepassing. Echter vanaf het boekjaar 2020 kunnen de volgende financiële gevolgen van toepassing zijn voor onze omgevingsdienst, voor zover wij kunnen overzien op het moment van

het opmaken van de jaarrekening: ontwikkeling baten, lasten, liquiditeit en personele bezetting versus inhuur.

Als het duurt tot en met mei 2020 verwachten wij dit grotendeels te kunnen opvangen door mensen anders in te zetten en te snijden in de tijdelijke inhuur. Maar mocht dit langer gaan duren dan heeft dat waarschijnlijk gevolgen voor de dekking van de bedrijfskosten, met een mogelijk tekort van het resultaat.

De uitbraak van het COVID-19 virus heeft geen (significante) invloed op de cijfers over het boekjaar 2019. Het dagelijks bestuur heeft passende maatregelen genomen c.q. zorgt ervoor dat passende maatregelen worden genomen om de continuïteit van de bedrijfsactiviteiten te waarborgen. Het dagelijks bestuur van de omgevingsdienst acht een duurzame voortzetting van de bedrijfsactiviteiten derhalve niet onmogelijk. De jaarrekening is opgemaakt uitgaande van de veronderstelling van continuïteit van de omgevingsdienst.

5.2 Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

Aan: het algemeen bestuur van de Omgevingsdienst Brabant Noord (ODBN)

A. Verklaring over de in de jaarstukken opgenomen jaarrekening 2019

Ons oordeel

Wij hebben de in de jaarstukken opgenomen jaarrekening 2019 van de Omgevingsdienst Brabant Noord (ODBN) te Cuijk gecontroleerd.

Naar ons oordeel:

- geeft de in de jaarstukken opgenomen jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van zowel de baten en lasten over 2019 als van de activa en passiva van de Omgevingsdienst Brabant Noord (ODBN) op 31 december 2019 in overeenstemming met het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV);
- zijn de in deze jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties over 2019 in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand gekomen in overeenstemming met de begroting en met de in de relevante wet- en regelgeving, waaronder verordeningen van de gemeenschappelijke regeling, opgenomen bepalingen, zoals opgenomen in het normenkader dat is vastgesteld door het algemeen bestuur op 25 september 2019.

De jaarrekening bestaat uit

1. de balans per 31 december 2019;
2. het overzicht van baten en lasten over 2019;
3. de toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen.

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens het Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden, het Besluit accountantscontrole decentrale overheden (Bado), het controleprotocol dat is vastgesteld door het algemeen bestuur op 25 september 2019 en het

Controleprotocol Wet normering topinkomens (WNT) 2019 vallen. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie 'Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening'.

Wij zijn onafhankelijk van de Omgevingsdienst Brabant Noord (ODBN) zoals vereist in de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende geschikt is als basis voor ons oordeel.

Naleving anticumulatiebepaling WNT niet gecontroleerd

In overeenstemming met het Controleprotocol WNT 2019 hebben wij de anticumulatie-bepaling, bedoeld in artikel 1.6a WNT en artikel 5, lid 1, sub j Uitvoeringsregeling WNT, niet gecontroleerd. Dit betekent dat wij niet hebben gecontroleerd of er wel of niet sprake is van een normoverschrijding door een leidinggevende topfunctionaris vanwege eventuele dienstbetrekkingen als leidinggevende topfunctionaris bij andere WNT-plichtige instellingen, alsmede of de in dit kader vereiste toelichting juist en volledig is.

Materialiteit

Op basis van onze professionele oordeelsvorming hebben wij de materialiteit voor de jaarrekening als geheel bepaald op € 545.650. De bij onze controle toegepaste goedkeuringstolerantie bedraagt voor fouten 1% en voor onzekerheden 3% van de totale lasten inclusief toevoegingen aan reserves, zoals voorgeschreven in artikel 2 lid 1 Bado.

Daarbij zijn voor de controle van de in de jaarrekening opgenomen WNT-informatie de materialiteitsvoorschriften gehanteerd zoals vastgelegd in het Controleprotocol WNT 2018. Wij houden ook rekening met afwijkingen en/of mogelijke afwijkingen die naar onze mening voor de gebruikers van de jaarrekening om kwalitatieve redenen materieel zijn, zoals ook bedoeld in artikel 3 Bado.

Wij zijn met het algemeen bestuur overeengekomen dat wij aan het algemeen bestuur tijdens onze controle geconstateerde afwijkingen boven de € 50.000 rapporteren alsmede kleinere afwijkingen die naar onze mening om kwantitatieve of WNT-redenen relevant zijn.

Toelichting belangrijke gebeurtenis naar balansdatum

Het Coronavirus heeft ook invloed op de Omgevingsdienst Brabant Noord. Op pagina 75 van de overige gegevens is door het Dagelijks Bestuur toegelicht wat de impact van het virus op de Omgevingsdienst Brabant Noord reeds is geweest en met wat voor impact zij verder nog rekening houdt. Ook is toegelicht welke maatregelen het Dagelijks Bestuur al genomen heeft en welke maatregelen zij voornemens is nog te nemen. Uit de toelichting blijkt ook dat er nog steeds onzekerheden blijven bestaan. Het dagelijks Bestuur geeft daarbij aan dat er geen sprake van een ernstige onzekerheid met betrekking tot de continuïteit van de onderneming. Wij hebben de uiteenzetting van de situatie en de hierbij behorende onzekerheden beoordeel en zijn van mening dat dit gegeven de situatie een adequate toelichting is.

Doordat er onzekerheid is over wat de uiteindelijke economische impact van het Coronavirus zal zijn, spreekt er ook veel onzekerheid uit deze toelichting. Op grond van de door ons uitgevoerde werkzaamheden en de verkregen controle-informatie zijn wij van mening dat, rekening houdend met de onzekerheden die er op het moment van afgifte van deze controleverklaring zijn, de onderneming de situatie in haar jaarrekening goed toegelicht en haar jaarrekening terecht opmaakt op basis van continuïteit in lijn met hete verslaggevingsstelsel. Rekening houdend met deze situatie hebben wij –

in lijn met de controlestandaarden - een goedkeurend oordeel over de jaarrekening verstrekt in deze controleverklaring.

B. Verklaring over de in de jaarstukken opgenomen andere informatie

Naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij, omvatten de jaarstukken andere informatie, die bestaat uit:

- het jaarverslag, waaronder de programmaverantwoording en de paragrafen;
- de bijlagen.

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de jaarrekeningcontrole of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat. Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten in de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

Het dagelijks bestuur is verantwoordelijk voor het opstellen van de andere informatie, waaronder het jaarverslag in overeenstemming met het BBV.

C. Beschrijving van verantwoordelijkheden met betrekking tot de jaarrekening

Verantwoordelijkheden van het dagelijks bestuur en algemeen bestuur voor de jaarrekening

Het dagelijks bestuur is verantwoordelijk voor het opmaken en getrouw weergeven van de jaarrekening in overeenstemming met het BBV. Het dagelijks bestuur is ook verantwoordelijk voor het rechtmatig tot stand komen van de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties, in overeenstemming met de begroting en met de in de relevante wet- en regelgeving, waaronder verordeningen van de gemeenschappelijke regeling, opgenomen bepalingen zoals opgenomen in het normenkader dat is vastgesteld door het algemeen bestuur op 25 september 2019.

In dit kader is het dagelijks bestuur tevens verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die het dagelijks bestuur noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening en de naleving van die relevante wet- en regelgeving mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet het dagelijks bestuur afwegen of de financiële positie voldoende is om de gemeenschappelijke regeling in staat te stellen de risico's vanuit de reguliere bedrijfsvoering financieel op te vangen. Het dagelijks bestuur moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de risico's kunnen worden opgevangen toelichten in de jaarrekening.

Het algemeen bestuur is verantwoordelijk voor het uitoefenen van toezicht op het proces van financiële verslaggeving van de gemeenschappelijke regeling.

Onze verantwoordelijkheid voor de controle van de jaarrekening

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons te geven oordeel.

Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid, waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle materiële fouten en fraude ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fraude of fouten en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, het Bado, het controleprotocol dat is vastgesteld door het algemeen bestuur op 25 september 2019 en het Controleprotocol WNT 2019, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen.

Onze controle bestond onder andere uit:

- het identificeren en inschatten van de risico's
 - dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude,
 - dat baten en lasten alsmede de balansmutaties als gevolg van fouten of fraude niet in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand zijn gekomen,het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing;
- het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de gemeenschappelijke regeling.
- het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving, de gebruikte financiële rechtmatigheidscriteria en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door het dagelijks bestuur en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan.
- het vaststellen dat de door het dagelijks bestuur gehanteerde afweging dat de gemeenschappelijke regeling in staat is de risico's vanuit de reguliere bedrijfsvoering financieel op te vangen aanvaardbaar is. Tevens het op basis van de verkregen controle-informatie vaststellen of er gebeurtenissen en omstandigheden zijn waardoor gereede twijfel zou kunnen bestaan of de gemeenschappelijke regeling haar financiële risico's kan opvangen. Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om aandacht in onze controleverklaring te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening. Als de toelichtingen inadequaat zijn, moeten wij onze verklaring aanpassen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen er echter toe leiden dat de gemeenschappelijke regeling de financiële risico's niet kan opvangen;
- het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen.

- Het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen en of de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand zijn gekomen.

Wij communiceren met het algemeen bestuur onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

Zoetermeer, 30 maart 2020

Astrium Overheidsaccountants BV

Was getekend,

drs. R.A.D. Knoester RA

III BIJLAGE

1. GEACTUALISEERDE RISICOANALYSE PER 31 DECEMBER 2019

Omschrijving	Beheersmaatregelen	Karakter	Risico bedrag	Kans	Impact jaar 1	Impact jaar 2	Impact jaar 3	Totale impact
Onevenredige stijgende inhuur tarieven	Goede afspraken maken met onze leveranciers van externe krachten over de indexering van tarieven.	S	€ 67.500	25%	€ 16.900	€ 8.500	€ 4.225	€ 29.625
Leegloop door externe ontwikkelingen	- Intensieve monitoring van externe ontwikkelingen zodat hier tijdig op geacteerd kan worden. - Tijdig gebruik maken van de flexibele schil van de organisatie - Duidelijke afspraken maken met opdrachtgevers bij externe ontwikkelingen	S	€ 135.000	50%	€ 67.500	€ 33.750	€ 16.875	€ 118.125
Hoger ziekteverzuim dan begroot	Monitoring en sturing op ziekteverzuim	I	€ 400.000	25%	€ 100.000	€ -	€ -	€ 100.000
Uitstel van invoerdatum Omgevingswet	Monitoring van ontwikkelingen mbt de Omgevingswet	I	€ 400.000	50%	€ 200.000	€ 100.000	€ -	€ 300.000
Niet realiseren van (aanvullend) opdrachtvolume	Monitoring en sturing op uitvoering van de opdracht	S	€ 400.000	50%	€ 200.000	€ 100.000	€ 50.000	€ 350.000
Krappe arbeidsmarkt	- Extra inzet op wervingsactiviteiten - Actieve arbeidsmarktcommunicatie	S	€ 500.000	50%	€ 250.000	€ 125.000	€ 62.500	€ 437.500
Niet-toegankelijke ICT-omgeving	- Outsourcing bij professionele partij - Intensieve inzet en scholing op databeveiliging/informatiebeveiliging zodat kans op beveiligingsprobleem beperkt wordt. - Plan opstellen ter beveiliging systemen tegen hacks, virusaanvallen en datalekken	I	€ 100.000	50%	€ 50.000	€ -	€ -	€ 50.000
Ontvlechting ODBN-BCA	Strakke regie op ontvlechting ODBN-BCA	I	€ 100.000	25%	€ 25.000	€ -	€ -	€ 25.000
Totaal risicoprofiel ODBN op peildatum Jaarrekening 2019								€ 1.410.250

2. OVERZICHT INVESTERINGEN

In onderstaand overzicht worden de investeringen over 2019 weergegeven. In het overzicht wordt de stand van zaken per 31 december 2019 gepresenteerd en tevens is aangegeven of de investering overgeheveld moet worden naar 2020 of afgesloten kan worden per 31 december 2019.

Naam krediet	Begroot 2019	Werkelijk 2019	Restant 2019	Afsluiten of Overhevelen?
Aanschaf laptops	125.000	98.577	26.423	Overhevelen
Aanschaf smartphones	130.000	102.598	27.402	Overhevelen
Aanbrengen wifi	30.000	17.233	12.767	Afsluiten
Aanschaf Thin Clients	175.000	86.159	88.841	Overhevelen
Herhuisvesting	1.300.000	657.506	642.494	Overhevelen
Vloeistofdichte vloer milieustraat	72.000	46.279	25.721	Afsluiten
Totaal investeringen	1.832.000	1.008.352	823.648	